

วิธีดำเนินงานและการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ คือ การสำรวจวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (สายสามัญ) ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นแนวคิดในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาให้ได้ดีขึ้น ในการวิจัยครั้งนี้จำเป็นต้องใช้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ มาประกอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครู และ นักเรียน เป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญยิ่ง จึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมืออย่างใกล้ชิด จึงจะทำให้การวิจัยดำเนินไปควยดี และได้ผลสมความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ในการพิจารณาเลือกโรงเรียนเพื่อเก็บข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้พยายามกระทำอย่างดีถ้วน ทั่วทำการเลือกโรงเรียนที่เป็นตัวแทนของโรงเรียนรัฐบาลทุกประเภท ทั้งโรงเรียนชาย โรงเรียนหญิง และ โรงเรียนสหศึกษา ตามอัตราส่วนของโรงเรียนในแต่ละอำเภอ ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ยกเว้นอำเภอชั้นนอก ทั้งนี้เพื่อให้ได้โรงเรียนที่เป็นตัวแทนจริง ๆ ในที่สุดก็เลือกโรงเรียนที่เป็นตัวแทนที่จะส่งแบบสอบถามทั้งครู และ นักเรียนได้ทั้งสิ้น 18 โรงเรียน คือ

1. โรงเรียนชาย

- โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
- โรงเรียนปทุมคงคา
- โรงเรียนวัดเบญจมบพิตร
- โรงเรียนวัดสุทธิวาราม
- โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย
- โรงเรียนวัดควรวรนิเวศน์
- โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
- โรงเรียนวัดเทพศิรินทร์

2. โรงเรียนหญิง

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม

โรงเรียนสายปัญญา

โรงเรียนสตรีศรีอยุธยา

โรงเรียนสตรีวิทยา

โรงเรียนเบญจมราชาลัย

โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย

3. โรงเรียนสหศึกษา

โรงเรียนบางกะปิ

โรงเรียนคอนเมือง "ช่างอากาศบวร"

โรงเรียนวัดพระศรีมหาธาตุ

โรงเรียนพระโขนง

เมื่อเลือกโรงเรียนที่เป็นตัวแทนได้แล้ว จึงดำเนินการสุ่มตัวอย่างนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเหล่านั้น แต่เนื่องจากจำนวนนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในแต่ละโรงเรียนมีจำนวนมาก ไม่สามารถจะนำมาเป็นข้อมูลได้ทั้งหมด เพราะจะทำให้เสียเวลา และ สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก อีกประการหนึ่ง ช่วงระยะเวลาในการวิจัยเรื่องนี้มีจำกัดเนื่องจากเป็นระยะเวลาปลายของปีการศึกษา ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างนักเรียนมาเพียง 10 % ของนักเรียนในแต่ละโรงเรียน เพื่อให้ได้นักเรียนที่เป็นตัวแทนของประชากรนักเรียนจริง ๆ ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มนักเรียนจากทุกห้องในแต่ละระดับชั้นของโรงเรียนแต่ละแห่ง โดยคิดตามอัตราส่วนของนักเรียนแต่ละห้อง และใช้วิธีจับสลากตามบัญชีเรียกชื่อ

ผลปรากฏว่าได้จำนวนนักเรียนที่เป็นตัวแทนของโรงเรียนแต่ละประเภทดังนี้
โรงเรียนชาย จำนวน 584 คน โรงเรียนหญิง จำนวน 392 คน และ โรงเรียนสหศึกษา
จำนวน 188 คน รวมทั้งหมด 1,164 คน

สำหรับการสุ่มจำนวนครูที่จะเป็นตัวแทนในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สุ่มครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนที่เลือกมาเป็นตัวแทนทั้งหมด ทั้งนี้เพราะจำนวนครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนที่เป็นตัวแทนมีน้อย คือ มีเพียง 100 คน ในจำนวนนี้เป็นครูในโรงเรียนชาย 47 คน ครูในโรงเรียนหญิง 33 คน และครูในโรงเรียนสหศึกษา 20 คน รวม 100 คน

แบบสอบถามที่ส่งให้นักเรียนมี 1,164 ชุด และ ครู 100 ชุด รวม 1,264 ชุด ใ้ได้รับคืนมาทั้งหมด แต่มีแบบสอบถามที่นักเรียนไม่ตอบเลย 100 ชุด ฉะนั้น จึงใ้ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์จริง ๆ เพียง 1,164 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92.09

ผู้วิจัยใ้แยกปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อจะใ้แน่วคิดในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ออกดังนี้ คือ

ข้อมูลจากแบบสอบถามครู แยกเป็น 4 ภาค ดังนี้

- ภาคที่ 1 เป็นข้อความทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับตัวครู เช่น สุขภาพ รายใ้ ครอบครัว ฯลฯ เป็นต้น
- ภาคที่ 2 เป็นปัญหาทั่ว ๆ ไปที่ครูประสบในการสอนวิชาสังคมศึกษาใ้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับวิธีสอน อุปกรณ์การสอน การจัดกิจกรรมในการสอนและ กิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดผล หลักสูตร และประมวลการสอนแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา ตลอดจนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่มีผลในการสอน
- ภาคที่ 3 เป็นทัศนะของครูเกี่ยวกับการสอนวิชาสังคมศึกษา เช่น ปัญหาและอุปสรรคในการสอนวิชาสังคมศึกษา
- ภาคที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาของครู

ข้อมูลจากแบบสอบถามนักเรียน แยกออกเป็น 4 ภาคดังนี้

- ภาคที่ 1 เป็นข้อความทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน เช่น เพศ อายุ ตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา
- ภาคที่ 2 เป็นปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน เช่น ปัญหาที่สืบเนื่องมาจากวิธีการสอนของครู อุปกรณ์การสอน การรวมกิจกรรมในการสอน และ กิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดผล หลักสูตรและประมวลการสอน หนังสือแบบเรียนและ หนังสืออ่านประกอบการเรียนวิชาสังคมศึกษา บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม
- ภาคที่ 3 เป็นทัศนะของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนวิชาสังคมศึกษา เช่น ทัศนะเกี่ยวกับปัญหา และ อุปสรรคในการเรียนวิชาสังคมศึกษา เป็นต้น
- ภาคที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แยกวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของครู อีกส่วนหนึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของนักเรียน ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้คิดค่าตอบเป็น ร้อยละ และเสนอไว้ในตาราง

ภาคที่ 1

ข้อความทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับตัวครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา

ภาคที่ 1 ได้เสนอข้อมูลเกี่ยวกับตัวครูวิชาสังคมศึกษา เช่น เพศ อายุ วุฒิ สุขภาพ รายได้ ฯลฯ จากข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวครูเหล่านั้นจะได้นำมาเป็นแนวคิดในการแก้ไข และขจัดปัญหาตลอดอุปสรรคต่าง ๆ ใหญ่คไป ในการปรับปรุงการเรียนการสอนสังคมศึกษาให้ดีขึ้น ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวครูที่ได้มานี้ได้นำมาวิเคราะห์เป็น ร้อยละ และเสนอไว้ในตารางที่ 1-15

ตารางที่ 1 จำนวนครูชายและหญิงที่ตอบแบบสอบถาม

ประเภทของโรงเรียน	เพศชาย	เพศหญิง	รวมยอด
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
โรงเรียนชาย	19	28	47
โรงเรียนหญิง	2	31	33
โรงเรียนสหศึกษา	3	17	20
รวม	24	76	100.00

ตารางที่ 1 แสดงว่าครูที่ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นหญิง คือ ร้อยละ 76 ในจำนวนที่เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิง ถึง ร้อยละ 31 รองลงมา คือ ร้อยละ 28 เป็นครูหญิงในโรงเรียนชาย มีครูที่ตอบแบบสอบถามเป็นชายเพียง ร้อยละ 24 ซึ่งส่วนมากเป็นครูชายในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 19 รองลงมาเป็นครูชายในโรงเรียนสหศึกษา คือ ร้อยละ 3

ตารางที่ 2 อายุของครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา

อายุของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
58 - 60 ปี	1	-	-	1	-	-	1	1	2
55 - 57 ปี	2	1	-	1	-	2	2	4	6
52 - 54 ปี	-	1	-	2	-	-	-	3	3
49 - 51 ปี	2	2	-	-	-	-	2	2	4
46 - 48 ปี	2	1	-	-	-	1	2	2	4
43 - 45 ปี	-	3	-	1	-	2	-	6	6
39 - 42 ปี	1	-	1	1	-	-	2	1	3
36 - 38 ปี	4	4	1	3	-	2	5	9	14
33 - 35 ปี	2	3	-	5	-	1	2	9	11
30 - 32 ปี	3	3	-	8	2	1	5	12	17
27 - 29 ปี	1	7	-	7	1	5	2	19	21
24 - 26 ปี	-	3	-	2	-	1	-	6	6
21 - 23 ปี	-	-	-	-	-	1	-	1	1

17998979

ตารางที่ 2 (ต่อ) อายุของครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา

อายุของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
18 - 20 ปี	-	-	-	-	-	4	-	4	1
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	-	-	-	-	-	4	-	1

ตารางที่ 2 แสดงว่าครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 21 เป็นครูชาย ร้อยละ 2 ครูหญิง ร้อยละ 19 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชาย และครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุดและมีจำนวนเท่า ๆ กัน คือ ร้อยละ 7 เป็นครูที่มีอายุระหว่าง 27-29 ปี รองลงมาคือร้อยละ 17 เป็นครูชายร้อยละ 5 และครูหญิง ร้อยละ 12 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 3 มีอายุระหว่าง 30-32 ปี สำหรับครูที่มีอายุระหว่าง 36-38 ปี มีร้อยละ 14 เป็นครูชาย ร้อยละ 5 และ ครูหญิง ร้อยละ 9 ส่วนครู ร้อยละ 11 เป็นครูชาย ร้อยละ 2 และครูหญิง ร้อยละ 9 มีอายุระหว่าง 33-35 ปี ครู ร้อยละ 6 แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มย่อย กลุ่มแรกเป็นครูชาย ร้อยละ 2 ครูหญิง ร้อยละ 4 มีอายุระหว่าง 55-57 ปี กลุ่มที่ 2 เป็นครูหญิงล้วน อายุระหว่าง 43-45 ปี และกลุ่มที่ 3 เป็นครูหญิงล้วนเช่นเดียวกันมีอายุระหว่าง 24-26 ปี นอกนั้นตอบไม่เกิน ร้อยละ 4 ครูส่วนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1 แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกอายุ 21-23 ปี กลุ่มที่ 2 มีอายุระหว่าง 18-20 ปี เป็นที่น่าสังเกตว่าครูสอนสังคมศึกษากลุ่มใหญ่ยังอายุน้อย คือ มีอายุระหว่าง 27-38 ปี ครูที่อายุยิ่งมากหรือน้อยกว่านี้จะมีจำนวนลดน้อยลงทุกที โดยเฉพาะครูที่มีอายุมากที่สุดคือระหว่าง 58-60 ปีมีเพียงร้อยละ 2 เท่านั้น

ตารางที่ 3 สถานะการสมรสของครูสอนวิชาสังคมศึกษา

สถานะการสมรส	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
โสด	5	13	2	15	1	4	8	32	40
สมรสและยังอยู่ด้วยกัน	12	13	-	17	2	12	14	42	56
หย่าร้าง	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	1	-	-	-	1	1	2	3

ตารางที่ 3 แสดงว่าครูส่วนมาก คือ ร้อยละ 56 เป็นครูชาย ร้อยละ 14 ครูหญิง ร้อยละ 42 สมรสและยังอยู่ด้วยกัน ส่วนครูที่ยังเป็นโสด มีร้อยละ 40 เป็นครูหญิง ร้อยละ 32 และครูชาย ร้อยละ 8 เป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่สมรสแล้ว หย่า มีเพียง ร้อยละ 1 เท่านั้น และเป็นครูหญิงในโรงเรียนชาย ส่วนครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีเพียง ร้อยละ 3 เท่านั้น

ตารางที่ 4 จำนวนครูผู้สอนแบบสอบถามแยกตามวุฒิ

วุฒิของครูวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ปริญญาตรีทางวิทยาการที่มีวุฒิกฎ (อ.บ.ค.บ., อ.บ.พ.ม., อ.บ.ป.ม., น.บ.พ.ม.)	1	2	-	1	-	1	1	4	5
ปริญญาตรีทางวิชาการศึกษาและอนุปริญญาทางวิทยาการ กศ.บ. อนุ.อ.บ. (บรรณารักษ)	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ปริญญาตรีทางวิชาการศึกษา (กศ.บ. ป.ม. หรือ พ.ม., กศ.บ. ป.กศ.สูง, กศ.บ.)	5	9	2	16	1	3	8	28	36
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า (อนุ.น.บ. ป.ป., อนุ.กศ.บ., พ.อ., ป.กศ.สูง, ป.ม. หรือ พ.ม.)	10	11	-	14	1	10	11	35	46
ประกาศนียบัตรหรือเทียบเท่า (ป.ป, พ.ป.)	1	5	-	-	-	2	1	7	8
ไม่ตอบแบบสอบถาม	2	-	-	-	1	1	3	1	4

ตารางที่ 4 แสดงว่าครูส่วนมาก คือ ร้อยละ 46 มี วุฒิ อนุปริญญา หรือ เทียบเท่าและเป็นครูหญิงถึงร้อยละ 35 ครูชาย ร้อยละ 11 รองลงมา คือ ผู้ที่มีวุฒิปริญญาตรีทางวิชาการศึกษา คือ ร้อยละ 36 เป็นครูหญิง ร้อยละ 28 เป็นครูชาย ร้อยละ 8 เป็นที่น่าสังเกตว่าในจำนวนครูที่มีวุฒิปริญญาตรีทางวิชาการศึกษานี้ ร้อยละ 16 เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิง มีครูเพียง ร้อยละ 5 เท่านั้นที่มีวุฒิปริญญาตรีทางวิทยาการที่มีวุฒิกู สำหรับครูที่มีวุฒิประกาศนียบัตรหรือเทียบเท่ามีร้อยละ 8 เป็นครูชาย ร้อยละ 1 และ ครูหญิง ร้อยละ 7 ส่วนครูส่วนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1 และเป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมีวุฒิปริญญาตรีทางวิชาการศึกษา และ อนุปริญญาทางวิทยาการ

ตารางที่ 5 ระดับชั้นการสอนของครูวิชาสังคมศึกษา

ระดับชั้นที่สอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
ม.ศ. 1	5	7	-	5	1	3	6	15	21
ม.ศ. 1, 2	1	3	-	7	-	2	1	12	13
ม.ศ. 1, 3	1	1	1	5	-	1	2	7	9
ม.ศ. 1, 4	-	-	-	1	-	-	-	1	1
ม.ศ. 1, 4, 5	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ม.ศ. 1, 2, 3, 4, 5	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ม.ศ. 2	6	3	-	5	1	3	7	11	18
ม.ศ. 2,3	-	-	1	3	-	-	1	3	4
ม.ศ. 2,4	2	1	-	-	-	-	2	1	3
ม.ศ. 2,4,5	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ม.ศ.3	5	-	1	4	1	5	7	9	16
ม.ศ. 3,4	-	2	1	-	-	1	1	3	4
ม.ศ. 3,5	-	2	2	-	-	1	2	3	5
ม.ศ. 3,4,5	-	3	-	-	-	-	-	3	3

ตารางที่ 5 แสดงว่าครูส่วนมาก คือ ร้อยละ 21 เป็นครูชาย ร้อยละ 6 ครูหญิง ร้อยละ 15 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชาย ถึง ร้อยละ 7 สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รองลงมา คือ ร้อยละ 18 เป็นครูชาย ร้อยละ 7 และครูหญิง ร้อยละ 11 ทอบว่าสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ส่วนครูที่สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คือ ร้อยละ 16 เป็นครูชาย ร้อยละ 7 และครูหญิง ร้อยละ 9 เป็นที่น่าสังเกตว่าจำนวนครูที่สอนทั้ง 3 ระดับชั้นนี้แตกต่างกันอย่างมาก สำหรับครูที่สอน 2 ระดับนั้น จำนวนมากที่สุดได้แก่ครูที่สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, ปีที่ 2 คือ ร้อยละ 13 เป็นครูชาย ร้อยละ 1 ครูหญิง ร้อยละ 12 รองลงมาคือ ร้อยละ 9 เป็นครูชาย ร้อยละ 2 ครูหญิง ร้อยละ 7 สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, ปีที่ 3 และ ร้อยละ 5 เป็นครูชาย ร้อยละ 2 ครูหญิง ร้อยละ 3 สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3, ปีที่ 5 นอกนั้นทอบไม่เกิน ร้อยละ 4 ส่วนครูที่สอน 3 ระดับชั้นจำนวนสูงสุด คือ ร้อยละ 3 เป็นครูหญิงทั้งสิ้น สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3, ปีที่ 4 และ ปีที่ 5 นอกนั้นทอบไม่เกิน ร้อยละ 1 ส่วนครูที่สอนถึง 4 ระดับชั้นนั้นไม่มี ครูที่สอน 5 ระดับชั้น คือ มัธยมศึกษา ปีที่ 1, ปีที่ 2, ปีที่ 3, ปีที่ 4 และ ปีที่ 5 มีอยู่เพียงคนเดียวเท่านั้น และเป็นครูหญิงในโรงเรียนชาย ถ้าจะสังเกตให้ถี่จะเห็นได้ว่าครูที่ทอบสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หรือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ ปีที่ 5 ค่ายนั้นมีจำนวนน้อยมาก

ตารางที่ 6 ระยะเวลาที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษามาแล้ว

ระยะเวลาที่ได้สอนวิชาสังคมศึกษามาแล้ว	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
26 - 30 ปี	1	-	-	2	-	-	1	2	3
21 - 25 ปี	-	1	-	1	-	-	-	2	2
16 - 20 ปี	-	2	-	2	-	2	-	6	6
11 - 15 ปี	1	1	-	2	-	1	1	4	5
6 - 10 ปี	8	12	1	12	-	2	9	26	35
1 - 5 ปี	8	12	-	14	-	11	8	37	45
น้อยกว่า 1 ปี	-	-	1	-	-	-	1	-	1
ไม่ตอบแบบสอบถาม	-	1	-	1	-	1	-	3	3

ตารางที่ 6 แสดงว่าครูส่วนมากสอนมาแล้ว 1-5 ปี คือ ร้อยละ 45 ในจำนวนนี้เป็นครูชาย ร้อยละ 8 และครูหญิง ร้อยละ 37 รองลงมาคือ ร้อยละ 35 เป็นครูชาย ร้อยละ 9 ครูหญิง ร้อยละ 26 สอนวิชานี้มาแล้ว 6-10 ปี เป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่สอนมาแล้วระหว่างช่วงเวลา 11-15 ปี มีร้อยละ 5 และ 16-20 ปี มีร้อยละ 6 เท่านั้น แต่ 2 ระยะเวลานี้เป็นระยะเวลา

พอดีที่ครูมีประสบการณ์ในการสอนอย่างกว้างขวาง จากตารางจะเห็นว่าระยะเวลาที่สอนยิ่งนานเท่าไร จำนวนครูที่สอนจะลดน้อยลงไป ซึ่งจะเห็นได้จากช่วงเวลาสอนตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป จำนวนครูจะลดน้อยลงโดยเฉพาะช่วง 21-25 ปี มีเพียง ร้อยละ 2 เท่านั้น และ ช่วง 26 - 30 ปี ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่นานที่สุดมีครู ร้อยละ 3 เป็นครูชาย ร้อยละ 1 ครูหญิง ร้อยละ 2 ครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1 เป็นครูชายในโรงเรียนหญิง สอนวิชาไม่ถึง 1 ปี อย่างไรก็ตามอาจสรุปได้ว่าครูสอนวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนเพียงระยะ 5-10 ปี ซึ่งนับได้ว่ายังไม่สู้จะมีประสบการณ์ในการสอนเท่าที่ควร ส่วนครูที่มีประสบการณ์พอเหมาะก็มีเพียงจำนวนน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าช่วงเวลาในการสอนยิ่งนานขึ้น หรือ น้อยเกินไป จำนวนครูที่สอนจะลดลงทุกที

ตารางที่ 7 จำนวนนักเรียนที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาต้องสอนอยู่ในปีการศึกษา

จำนวนนักเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
26 - 50 คน	1	-	-	2	-	1	1	3	4
51 - 75 คน	-	-	-	3	-	-	-	3	3
76 - 100 คน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
101 - 125 คน	-	2	-	1	-	1	-	4	4
126 - 150 คน	1	1	-	2	-	-	1	3	4
151 - 175 คน	2	6	-	4	-	4	2	14	16
176 - 200 คน	4	4	-	6	1	2	5	12	17
201 - 225 คน	1	5	-	2	-	1	1	8	9
226 - 250 คน	5	3	2	6	1	2	8	11	19
251 - 275 คน	-	1	-	-	-	-	-	1	1
276 - 300 คน	2	2	-	1	-	2	2	5	7
301 - 325 คน	1	2	-	2	-	1	1	5	6
326 - 350 คน	-	-	-	-	1	2	1	2	3

ตารางที่ 7 (ต่อ) จำนวนนักเรียนที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาต้องสอนอยู่ในปีการศึกษา

จำนวนนักเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด รอยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
351 - 375 คน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
376 - 400 คน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
401 - 425 คน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
426 - 450 คน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
451 - 475 คน	-	-	-	1	-	-	-	1	1
476 - 500 คน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
501 - 525 คน	-	-	-	2	-	1	-	3	3
526 - 550 คน	-	-	-	1	-	-	-	1	1
551 - 575 คน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
576 - 600 คน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ตั้งแต่ 600 คน ขึ้นไป	-	-	-	2	-	-	-	2	2

ตารางที่ 7 แสดงว่าครูส่วนมากคือร้อยละ 19 เป็นครูชาย ร้อยละ 8 ครูหญิง ร้อยละ 11 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิง
ในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 6 ส่วนครูชายในโรงเรียนชาย มีร้อยละ 5 ทบวาตของสอนนักเรียนรวมทั้งสิ้น 226-250
คน รองลงมาคือครู ร้อยละ 17 เป็นครูชาย ร้อยละ 5 และ ครูหญิง ร้อยละ 12 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมาก
ที่สุด คือ ร้อยละ 6 ทบวาตของสอนนักเรียนรวมทั้งสิ้น 176 - 200 คน ส่วนครูที่ตอบว่าทบวาตสอนนักเรียน 151-175 คน มี
ร้อยละ 16 เป็นครูชาย ร้อยละ 2 และครูหญิง ร้อยละ 14 นอกนั้นเป็นครูที่ตอบไม่เกิน ร้อยละ 9 ครูจำนวนน้อยที่สุด คือร้อยละ
1 แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มย่อย กลุ่มแรกเป็นครูหญิงในโรงเรียนชาย ทบวาตของสอนนักเรียน 251-275 คน กลุ่มย่อยที่ 2 เป็น
ครูหญิงในโรงเรียนหญิง ทบวาตของสอนนักเรียน 451-475 คน กลุ่มย่อยที่ 3 เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงทบวาตของสอนนักเรียน
526 - 550 คน เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่มีครูคนใดเลยที่ทบวาตสอนนักเรียนระหว่าง 76-100 คน 351-375 คน 376-400 คน
401-425 คน 426 - 450 คน 476-500 คน 551-575 คน หรือ 600 คน แต่ก็ยังมีครูหญิง 2 คน ในโรงเรียนหญิงที่ตอบ
ว่าสอนนักเรียนมากกว่า ข้อสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาอีกคือ ครูแต่ละคนที่สอนนักเรียนกลุ่มใหญ่จะอยู่ระหว่าง 151-250 คน และ
ถ้าจำนวนนักเรียนลดน้อยลงเท่าใด หรือเพิ่มมากขึ้นเท่าใด จำนวนครูจะน้อยลงทุกที

ตารางที่ 8 วิชาในหมวดสังคมศึกษาที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาชอบสอนมากที่สุดเรียงตามลำดับมากน้อย

หมวดสังคมศึกษา	ลำดับที่	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด รอยละ
		เพศชาย รอยละ	เพศหญิง รอยละ	เพศชาย รอยละ	เพศหญิง รอยละ	เพศชาย รอยละ	เพศหญิง รอยละ	เพศชาย รอยละ	เพศหญิง รอยละ	
หน้าที่พลเมือง	1	5	1	-	1	-	2	5	4	9
	2	3	4	-	5	1	1	4	10	14
	3	3	-	1	-	-	2	4	2	6
	4	2	8	-	11	2	5	4	24	28
	5	1	4	-	5	-	2	1	11	12
ศีลธรรม	1	3	4	-	6	-	2	3	12	15
	2	5	3	-	1	2	-	7	4	11
	3	-	2	-	4	-	-	-	6	6
	4	1	3	-	5	-	3	1	11	12
	5	4	5	1	6	2	5	7	16	23
ภูมิศาสตร์	1	5	4	1	9	3	3	9	16	25
	2	1	6	-	4	-	2	1	12	13
	3	2	12	-	8	-	8	2	28	30
	4	1	-	-	1	-	1	1	2	3
	5	4	3	-	3	-	-	4	6	10

ตารางที่ 8 (ต่อ) วิชาในหมวดสังคมศึกษาที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาชอบสอนมากที่สุดเรียงตามลำดับมากน้อย

หมวดสังคมศึกษา	ลำดับที่	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด รอยละ
		เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
		รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
ประวัติศาสตร์ไทย	1	2	9	-	6	-	3	2	18	20
	2	4	9	2	9	1	8	7	26	33
	3	5	6	-	4	2	1	7	11	18
	4	3	1	-	2	-	1	3	4	7
	5	1	-	-	2	-	-	1	2	3
ประวัติศาสตร์สากล	1	1	8	1	8	-	5	2	21	23
	2	2	9	-	7	1	5	3	21	24
	3	6	3	-	8	2	3	8	14	22
	4	4	3	1	-	-	-	5	3	8
	5	-	1	-	1	-	2	-	4	4
ไม่ตอบแบบสอบถาม		3	1	-	2	-	2	3	5	8

ตารางที่ 8 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 33 เป็นครูชาย ร้อยละ 7 และ ครูหญิง ร้อยละ 26 ในกลุ่มนี้ เป็นครูหญิงในโรงเรียนชาย และครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 9 เท่ากัน ส่วนครูโรงเรียนสหศึกษา มีร้อยละ 8

ตอบว่าชอบสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย เป็นอันดับที่ 2 รองลงมาคือ ครูกลุ่มที่ 2 ร้อยละ 30 เป็นครูชาย ร้อยละ 2 และครูหญิง ร้อยละ 28 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 12 ตอบว่าชอบสอนวิชาภูมิศาสตร์ เป็นอันดับที่ 3 ครูกลุ่มที่ 3 คือ ร้อยละ 28 เป็นครูชาย ร้อยละ 4 และครูหญิง ร้อยละ 24 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 11 ตอบว่าชอบสอนวิชาหน้าที่พลเมือง เป็นอันดับที่ 4 ครูกลุ่มที่ 4 คือ ร้อยละ 25 เป็นครูชาย ร้อยละ 9 และครูหญิง ร้อยละ 16 ตอบว่าชอบสอนวิชาภูมิศาสตร์ เป็นอันดับที่ 1 ครูกลุ่มที่ 5 คือ ร้อยละ 24 คือ ครูชาย ร้อยละ 3 และครูหญิงร้อยละ 21 ในกลุ่มนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 9 ตอบว่าชอบสอนวิชาประวัติศาสตร์สากล เป็นอันดับที่ 2 ครูกลุ่มที่ 6 ชอบสอนวิชาประวัติศาสตร์สากล เป็นอันดับที่ 1 เท่ากัน ครูที่ชอบวิชาศิลปะกรรม เป็นอันดับที่ 5 คือ ร้อยละ 23 ครูกลุ่มที่ 7 คือ ร้อยละ 22 ตอบว่าชอบสอนประวัติศาสตร์สากล เป็นอันดับที่ 3 ครูกลุ่มที่ 8 คือร้อยละ 20 ตอบว่าชอบสอนประวัติศาสตร์ไทย เป็นอันดับที่ 1 ครู ร้อยละ 18 ตอบว่าชอบประวัติศาสตร์ไทยเป็นอันดับที่ 3 ครูร้อยละ 15 ชอบสอนศิลปะกรรม เป็นอันดับที่ 1 ครู ร้อยละ 14 ตอบว่าชอบสอนวิชาหน้าที่พลเมืองเป็นอันดับที่ 2 ร้อยละ 13 ตอบว่าชอบสอนภูมิศาสตร์เป็นอันดับที่ 2 ครูที่ชอบสอนวิชาหน้าที่พลเมืองเป็นอันดับที่ 5 มีจำนวนเท่ากับครูที่ชอบสอนวิชาศิลปะกรรม เป็นอันดับที่ 4 คือ ร้อยละ 12 ครู ร้อยละ 11 ตอบว่าชอบสอนวิชาศิลปะกรรม เป็นอันดับที่ 2 ครูที่ชอบสอนวิชาภูมิศาสตร์ เป็นอันดับที่ 5 มีร้อยละ 10 ครูที่ตอบว่าชอบสอนวิชาภูมิศาสตร์ เป็นอันดับที่ 4 มีจำนวนเท่ากับครูที่ชอบสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยเป็นอันดับที่ 5 คือ ร้อยละ 3 นอกนั้น เป็นครูที่ตอบไม่เกิน ร้อยละ 10 เป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่ชอบสอนวิชาหน้าที่พลเมืองมากที่สุดมีเพียง ร้อยละ 9 ซึ่งน้อยกว่าครูที่ชอบสอนรายวิชาอื่น ๆ

ตารางที่ 9 วิชาอื่นที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาต้องสอนด้วย

วิชาอื่นที่สอนวิชาสังคมศึกษาต้องสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ภาษาไทย	10	16	1	19	2	9	13	14	57
ภาษาอังกฤษ	2	8	-	4	-	1	2	13	15
คณิตศาสตร์	6	10	-	11	1	2	7	23	30
วิทยาศาสตร์	5	6	-	8	2	1	7	15	22
ฝรั่งเศส	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ดนตรี	-	-	-	1	-	-	-	1	1
สุขศึกษา	-	-	-	1	-	-	-	1	1
คอมพิวเตอร์	-	-	1	-	-	-	1	-	1
อุตสาหกรรมศิลป์	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ไม่ตอบแบบสอบถาม	5	7	1	7	-	5	6	19	25

ตารางที่ 9 จะเห็นว่าครูส่วนมาก คือ ร้อยละ 57 เป็นครูชาย ร้อยละ 13 ครูหญิง ร้อยละ 44 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 19 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 16 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาร้อยละ 9

ส่วนครูชาย จำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 10 เป็นครูชายในโรงเรียนชาย ทบว่านอกจากสอนวิชาสังคมศึกษาแล้วทงสอน
วิชาภาษาไทยด้วย รองลงมาคือครู ร้อยละ 30 เป็นครูชาย ร้อยละ 7 ครูหญิง ร้อยละ 23 ทบว่าทงสอนวิชาคณิตศาสตร์
ด้วย สำหรับครู ร้อยละ 22 เป็นครูชาย ร้อยละ 7 ครูหญิง ร้อยละ 15 ทบว่าทงสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ส่วนครูร้อยละ 15
เป็นครูชาย ร้อยละ 2 ครูหญิง ร้อยละ 13 ทบว่านอกจากสอนวิชาสังคมศึกษาแล้วทงสอนวิชาภาษาอังกฤษด้วย เป็นที่น่าสังเกต
ว่ามีครูที่ไม่ตอบแบบสอบถาม ถึง ร้อยละ 25 เป็นครูชาย ร้อยละ 6 ครูหญิง ร้อยละ 19 โดยเฉพาะครูหญิงในโรงเรียนชาย
และโรงเรียนหญิงไม่ตอบแบบสอบถามจำนวนเท่า ๆ กัน คือ ร้อยละ 7 ซึ่งจะมีผลต่อการวิเคราะห์แบบสอบถามช่นนี้มาก

ตารางที่ 10 จำนวนชั่วโมงที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาต้องสอนรวมทุกวิชาในแต่ละสัปดาห์

จำนวนชั่วโมง	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศหญิง	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
มากกว่า 20 ชั่วโมง	-	-	-	2	1	-	1	2	3
16 -20 ชั่วโมง	14	17	2	23	1	12	17	52	69
11 -15 ชั่วโมง	3	6	-	5	1	4	4	15	19
6 -10 ชั่วโมง	1	-	-	1	-	-	1	1	2
ต่ำกว่า 6 ชั่วโมง	1	-	-	-	-	-	1	-	1
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	3	-	2	-	-	1	5	6

ตารางที่ 10 แสดงว่าครูส่วนมาก คือ ร้อยละ 69 เป็นครูชาย ร้อยละ 17 ครูหญิง ร้อยละ 52 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 23 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 17 และ ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 12 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 14 เป็นครูชายในโรงเรียนชาย ทบว่าต้องสอนสัปดาห์ละ 16-20 ชั่วโมง รองลงมาคือ ร้อยละ 19 เป็นครูชาย ร้อยละ 4 ครูหญิง ร้อยละ 15 ทบว่าต้องสอนสัปดาห์ละ 11-15 ชั่วโมง ครูจำนวนน้อย

ที่สุด คือ ร้อยละ 1 และ เป็นครูชายในโรงเรียนชายเท่านั้นตอบว่าสอนต่ำกว่า 6 ชั่วโมงใน 1 สัปดาห์ เป็นที่น่าสังเกตว่า
ครูที่สอนมากชั่วโมงที่สุด คือ สอนมากกว่า 20 ชั่วโมง มีเพียง ร้อยละ 3 เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 2 และครูชาย
ในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 1 ส่วนครูในโรงเรียนชายไม่มีเลย ครูที่สอน 6-10 ชั่วโมง มีเพียง ร้อยละ 2 เป็นครูชายใน
โรงเรียนชาย ร้อยละ 1 และ ครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 1

ตารางที่ 11 เหตุผลที่ครูทองสอนวิชาสังคมศึกษา

เหตุผลที่ครูทองสอนวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้สอนเนื่องจากขาดครู	13	5	1	11	-	6	14	22	36
ไม่มีคนอื่นสอนได้	-	-	-	1	-	-	-	1	1
สมัครสอนด้วยใจรัก	11	21	1	16	2	11	14	48	62
ไม่ถนัดสอนวิชาอื่น	2	-	1	1	-	1	3	2	5
ได้รับการฝึกหัดในการสอนวิชาสังคมศึกษามาโดยเฉพาะ	3	7	1	11	1	1	5	19	24
เป็นวิชาที่น่าสนใจและมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของเด็ก	7	16	1	18	1	12	9	46	55
สอนชั่วคราว	1	1	-	2	-	-	1	3	4
สอนเพื่อให้ชั่วโมงสอนครบตามที่โรงเรียนกำหนดให้	2	1	-	4	-	1	2	6	8
ต้องการปรับปรุงฝึกฝนตนเองเกี่ยวกับวิชานี้	1	5	-	3	-	4	1	12	13
ไม่ตอบแบบสอบถาม	-	-	-	2	-	2	-	4	4

ตารางที่ 11 แสดงว่าครูส่วนมาก คือ ร้อยละ 62 สัมผัสสอนวิชาสังคมศึกษาค้วยใจรัก เป็นครูชาย ร้อยละ 14 ครูหญิง ร้อยละ 48 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชาย ถึง ร้อยละ 21 รองลงมา คือ ร้อยละ 55 สอนวิชาสังคมศึกษา เพราะเห็นว่าเป็นวิชาที่น่าสนใจและมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของเด็ก สำหรับครูที่ตอบว่าผู้บังคับบัญชามอบหมายให้สอนเนื่องจากขาดครู มีถึง ร้อยละ 36 ในจำนวนนี้เป็นครูชายในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 13 ส่วนครู ร้อยละ 24 เป็นครูชาย ร้อยละ 5 ครูหญิง ร้อยละ 19 ตอบว่าได้รับการฝึกหัดในการสอนวิชาสังคมศึกษามาโดยเฉพาะ นอกนั้นตอบไม่เกิน ร้อยละ 13 เป็นที่น่าสังเกตว่ามีครูเพียง ร้อยละ 1 เท่านั้น และเป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงตอบว่าไม่มีคนอื่นสอนได้

ตารางที่ 12 เหตุผลที่ครูไม่ชอบสอนวิชาสังคมศึกษา

เหตุผลที่ไม่ชอบสอนวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
ไม่ได้รับการฝึกเกี่ยวกับวิธีสอนที่ดี	4	1	-	2	-	5	4	8	12
ไม่ถนัดในการสอนวิชานี้	1	8	-	-	-	-	1	8	9
ไม่เคยสอนมาก่อน	2	1	-	1	-	-	2	1	3
ไม่มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาพอที่จะสอนเด็กได้	1	1	4	-	-	-	5	1	6
ไม่สามารถสอนให้นักเรียนสนใจและเข้าใจได้	3	1	-	3	-	1	3	5	8
ต้องเตรียมการสอนมาก	1	5	-	3	-	1	1	9	10
ต้องตรวจงานมาก	-	1	-	-	-	1	-	2	2
หาอุปกรณ์ประกอบการสอนยาก	2	6	-	3	1	2	3	11	14
เป็นวิชาที่น่าเบื่อ	-	1	-	-	-	-	-	1	1
เป็นวิชาที่ไม่มีประโยชน์	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นักเรียนไม่ชอบเรียน	3	2	-	5	-	-	3	7	10
ถูกบังคับให้สอน	3	-	-	1	-	-	3	1	4
ไม่ชอบแบบสอบถาม	8	15	1	20	2	7	11	42	53

ตารางที่ 12 แสดงว่าครูส่วนมาก คือ ร้อยละ 53 เป็นครูชาย ร้อยละ 11 ครูหญิง ร้อยละ 42 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 20 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 15 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาร้อยละ 7 ส่วนครูชายในโรงเรียนมีถึง ร้อยละ 8 ไม่ตอบแบบสอบถามซึ่งอาจจะมีผลต่อการวิเคราะห์แบบสอบถามค่อนข้างมาก ส่วนครูที่ตอบแบบสอบถามจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 14 เป็นครูชาย ร้อยละ 3 และครูหญิง ร้อยละ 11 ใ้เหตุผลที่ไม่ชอบสอนวิชาสังคมศึกษาว่าหาอุปกรณ์การสอนยาก รองลงมา คือ ร้อยละ 12 เป็นครูชาย ร้อยละ 4 ครูหญิง ร้อยละ 8 ใ้เหตุผลว่าไม่ได้รับการฝึกเกี่ยวกับวิธีสอนที่ดี สำหรับครูที่ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 10 มี 2 กลุ่มย่อย กลุ่มแรกเป็นครูหญิง ร้อยละ 9 ครูชาย ร้อยละ 1 ตอบว่าไม่ชอบสอนวิชาสังคมศึกษาเพราะต้องเตรียมการสอนมาก และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นครูชาย ร้อยละ 3 ครูหญิง ร้อยละ 7 ตอบว่าไม่ชอบสอนเพราะนักเรียนไม่ชอบเรียน ส่วนครูที่ตอบว่าไม่ถนัดในการสอนวิชานี้มีร้อยละ 9 เป็นครูชาย ร้อยละ 1 ครูหญิง ร้อยละ 8 ครูที่ตอบว่าไม่สามารถสอนให้นักเรียนสนใจและเข้าใจได้มีร้อยละ 8 เป็นครูชาย ร้อยละ 3 ครูหญิง ร้อยละ 5 นอกจากนี้มีครูร้อยละ 6 เป็นครูชาย ร้อยละ 5 ครูหญิง ร้อยละ 1 ตอบว่าไม่มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาพอที่จะสอนเด็กได้ นอกนั้นเป็นครูที่ตอบไม่เกิน ร้อยละ 4 ครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1 เป็นครูหญิงในโรงเรียนชาย ตอบว่าเป็นวิชาที่น่าเบื่อ เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่มีครูคนใดเลยที่ตอบว่าไม่ชอบสอนเพราะเป็นวิชาที่ไม่มีประโยชน์.

ตารางที่ 13 ชนิดของงานพิเศษที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาต้องทำนอกเหนือจากชั่วโมงที่สอน

งานพิเศษนอกเหนือจากงานสอนของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยดะ	รอยดะ	รอยดะ	รอยดะ	รอยดะ	รอยดะ	รอยดะ	รอยดะ	
เป็นหัวหน้าสายสังคมศึกษา	1	5	-	1	-	4	1	9	10
ช่วยงานห้องสมุด	-	-	-	1	-	-	-	1	1
ช่วยงานคานธุการ	8	5	-	2	2	3	10	10	20
ช่วยงานคานการกีฬา	3	2	1	2	1	1	5	5	10
ช่วยงานคานการช่าง	1	2	-	2	-	-	1	4	5
ช่วยงานคานการละคร	1	1	-	-	-	1	1	2	3
ทำงานคานแนะแนว	1	2	-	4	1	1	2	7	9
ควบคุมมรรยาทนักเรียน	11	15	-	18	2	9	13	41	54
ดูแลห้องสังคมศึกษา	-	-	-	1	-	-	-	1	1
ช่วยเหลือคานการเงิน	-	-	-	-	1	-	1	-	1
เป็นเจ้าหน้าที่ห้องพยาบาล	-	-	-	1	-	-	-	1	1
ช่วยงานทุกคาน	4	5	1	8	2	4	7	17	24
ไม่มีงานพิเศษ	-	7	-	4	1	3	1	14	15

ตารางที่ 13 (ต่อ) ชนิดของงานพิเศษที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาต้องทำนอกเหนือจากชั่วโมงที่สอน

งานพิเศษนอกเหนือจากงานสอนของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
เป็นครูประจำชั้น	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ไม่ตอบแบบสอบถาม	-	1	-	2	-	1	-	4	4

ตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 54 เป็นครูชาย ร้อยละ 13 และครูหญิง ร้อยละ 41 ในจำนวนนี้ เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 18 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 15 และครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 9 ส่วนครูชายจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 11 เป็นครูชายในโรงเรียนชาย ตอบว่างงานพิเศษที่ต้องทำนอกเหนือจากการสอน คือ ความคุมมรรยาทักโรงเรียน รองลงมาคือครูร้อยละ 24 เป็นครูชาย ร้อยละ 7 ครูหญิง ร้อยละ 17 ตอบว่าต้องช่วยงานทุกด้าน สำหรับครูที่ตอบว่าช่วยงานด้านธุรการ มีร้อยละ 20 เป็นครู-ชาย-หญิง จำนวนเท่ากัน คือร้อยละ 10 ในจำนวนนี้เป็นครูชายในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 8 ครูหญิงจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 5 ส่วนครูร้อยละ 15 เป็นครูชายร้อยละ 1 ครูหญิง ร้อยละ 14 ตอบว่าไม่มีงานพิเศษ มีครูอยู่ 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มครูร้อยละ 10 ตอบว่างงานพิเศษที่ต้องทำคือเป็นหัวหน้าสายสังคมศึกษา และช่วยงานคานกัฬา ครูกลุ่มที่ 2 คือ ครูกลุ่มละ ร้อยละ 1 เป็นครูชาย-หญิงในโรงเรียนหญิงและโรงเรียนสหศึกษา เท่านั้นตอบว่ามีงานพิเศษแตกต่างกันดังนี้ ครูหญิงในโรงเรียนหญิง ตอบว่าช่วยงานห้องสมุด ดูแลห้องสังคมศึกษา เป็นเจ้าหน้าที่ห้องพยาบาล และเป็นครูประจำชั้น ส่วนครูชายในโรงเรียนสหศึกษาตอบว่าช่วยงานคานการเงิน เป็นที่นำสังเกตว่ามีครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามเพียง ร้อยละ 4 เท่านั้นและเป็นครูหญิงทั้งหมด

ตารางที่ 14 ความเพียงพอของรายได้จากการเป็นครูประจำของครูสอนวิชาสังคมศึกษา

ความเพียงพอของรายได้	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
มีเหลือพอที่จะออมไว้ไ้บ้าง	5	5	1	8	1	6	7	19	26
มีพอใช้สบาย ๆ	1	4	-	12	1	3	2	19	21
มีพอใช้ประหยัค	8	15	1	9	1	7	10	31	41
ไม่พอใช้ของชั้กทุนเคิม	-	2	-	1	-	-	-	3	3
ไม่พอใช้ของยืมจากผู้อื่น	4	1	-	-	-	1	4	2	6
คองทำงานหรือสอนพิเศษจึงพอใช้	1	1	-	1	-	-	1	2	3

ตารางที่ 14 จะเห็นว่าครูส่วนมากมีรายได้พอใช้ประหยัคคือ ร้อยละ 41 เป็นครูชาย ร้อยละ 10 และครูหญิง ร้อยละ 31 รองลงมา คือ ครูที่มีรายได้เหลือพอที่จะออมไว้ไ้บ้าง คือ ร้อยละ 26 เป็นครูชาย ร้อยละ 7 ครูหญิง ร้อยละ 19 ส่วนครที่คองวามีพอใช้สบาย ๆ มีร้อยละ 21 เป็นครูชาย ร้อยละ 2 ครูหญิง ร้อยละ 19 ที่น่าสังเกตกคือ ครูที่มีรายได้ไม่พอใช้ของยืมจากผู้อื่นมี ร้อยละ 6 ในจำนวนนี้เป็นครูชาย ร้อยละ 4 ทั้งหมดสอนในโรงเรียนชาย ครูจำนวนน้อยที่สุดที่มีรายได้ไม่พอใช้ของชั้กทุนเคิมและคองทำงานพิเศษจึงจะพอใช้มีเพียงร้อยละ 3 เท่านั้น

ตารางที่ 15 การหารายได้พิเศษของครูสอนวิชาสังคมศึกษา

การหารายได้พิเศษของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
สอนพิเศษที่โรงเรียน	1	-	-	1	-	1	1	2	3
สอนเป็นรายชั่วโมงที่อื่น	3	1	-	1	1	2	4	3	7
สอนเป็นรายบุคคลที่บ้าน	1	1	-	3	-	-	1	4	5
เขียนเสื่อผ้า	-	1	-	-	-	-	-	1	1
มีหุ้นส่วนในการทำอะไร	-	-	-	1	-	-	-	1	1
ทำสวนครัว เลี้ยงสัตว์	-	-	-	1	-	-	-	1	1
เขียนปก	-	-	-	-	-	1	-	1	1
โทกยูม	-	-	-	-	-	1	-	1	1
ขายดอกกล้วยไม้	-	-	-	1	-	-	-	1	1
ไม่มีรายได้พิเศษ	-	4	-	7	-	-	-	11	11
ไม่ตอบแบบสอบถาม	14	22	2	18	2	13	18	53	71

ตารางที่ 15 แสดงว่าครูส่วนมาก คือ ครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามซึ่งมีถึง ร้อยละ 71 ในจำนวนนี้เป็นครูชายร้อยละ 18 ครูหญิง ร้อยละ 53 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุดถึง ร้อยละ 22 ครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 18 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 13 ส่วนครูชาย จำนวนสูงสุด คือ ร้อยละ 14 และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย การที่ครูไม่ตอบแบบสอบถามมากเช่นนี้ย่อมมีผลต่อการวิเคราะห์แบบสอบถามค่อนข้างอย่างยิ่ง ส่วนครูที่ตอบแบบสอบถามจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 11 เป็นครูหญิงทั้งหมดโดยเฉพาะครูหญิงในโรงเรียนหญิงมี ร้อยละ 7 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 4 ตอบว่าไม่มีรายได้พิเศษ รองลงมา คือ ครู ร้อยละ 7 เป็น ครูชาย ร้อยละ 4 ครูหญิง ร้อยละ 3 ในจำนวนนี้เป็นครูชายในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 3 ตอบว่ามีรายได้พิเศษโดยสอนเป็นรายชั่วโมงที่อื่น สำหรับครู ร้อยละ 5 เป็นครูชาย ร้อยละ 1 ครูหญิง ร้อยละ 4 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 3 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 1 เป็นครูชายในโรงเรียนชายเท่านั้น ตอบว่าสอนเป็นรายบุคคลที่บ้าน ส่วนครู ร้อยละ 3 เป็นครูชาย ร้อยละ 1 ครูหญิง ร้อยละ 2 ตอบว่าสอนพิเศษที่โรงเรียน นอกนั้น เป็นกลุ่มครูจำนวนน้อยที่สุด คือ กลุ่มละ ร้อยละ 1 เป็นครูหญิงทั้งหมดตอบว่ามีรายได้พิเศษจากการเย็บเสื้อผ้า มีหุ้นส่วนในการทำไร ทำสวนครัวเลี้ยงสัตว์ เย็บปัก ใหญ่ยืม และขายคอกกล้วยไม้ เป็นต้น

ภาคที่ 2

ปัญหาทั่วไป ไปที่ครูสังคมนศึกษามักประสบในการสอนวิชาสังคมศึกษา

ในภาคที่ 2 นั้น ได้นำข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาทั่วไป ไปที่ครูมักประสบในการสอนวิชาสังคมศึกษา เช่น เกี่ยวกับ วิธีสอน อุปกรณ์การสอน การจัดกิจกรรม การจัดกิจกรรมในการสอน และ กิจกรรมเสริมหลักสูตร หลักสูตร และ ประมวลการสอน การวัดผล แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา ตลอดจนบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม ที่จะเกิดต่อการสอน การที่จะได้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ก็เพื่อจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาค้นต่าง ๆ ได้ถูกต้อง ข้อมูลที่ได้จากการตอบของครู ได้นำมาวิเคราะห์ เป็นร้อยละ เสนอไว้ในตารางที่ 16-80

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาหลักสูตรและประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีรายละเอียดแตกต่างกันดังแสดงไว้ในตารางที่ 16-20

ตารางที่ 16 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ปัญหาหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
มีเนื้อหามากเกินกว่าที่จะจัดกิจกรรมให้เหมาะสมได้	6	5	-	2	1	6	7	7	14
หลักสูตรแบ่งออกเป็นรายวิชาและไม่มีความสัมพันธ์กัน	1	1	-	2	-	-	1	3	4
หลักสูตรส่วนใหญ่ของแต่ละระดับชั้นมีเนื้อหาซ้ำกัน	3	4	-	6	-	2	3	12	15
หลักสูตรและคะแนนไม่สัมพันธ์กัน	4	1	1	4	-	1	5	6	11
หลักสูตรและเวลาเรียนไม่สมคูลย์กัน	9	4	1	10	-	5	10	19	29
ไม่มีปัญหา	-	13	-	9	1	3	1	25	26
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	1	-	4	1	4	2	9	11

ตารางที่ 16 แสดงว่าครูส่วนมากคือ ร้อยละ 29 เป็นครูชายร้อยละ 10 ครูหญิงร้อยละ 19 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิง

ในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 10 และครูชายในโรงเรียนชาย ร้อยละ 9 รองลงมาคือ ครูร้อยละ 26 เป็นครูชาย ร้อยละ 1 ครูหญิง ร้อยละ 25 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร สำหรับครูร้อยละ 15 เป็นครูชาย ร้อยละ 3 ครูหญิง ร้อยละ 12 ตอบว่าหลักสูตรส่วนใหญ่ของแต่ละชั้นมีเนื้อหาซ้ำกัน ส่วนครูที่ตอบว่าหลักสูตรมีเนื้อหาวิชามากเกินไปเกินกว่าจะจัดกิจกรรมให้เหมาะสมได้ ร้อยละ 14 เป็นครูชาย และครูหญิงจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 7 หลักสูตรแบ่งออกเป็นรายวิชา และไม่มีความสัมพันธ์กัน ส่วนครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามมี ร้อยละ 11 เป็นครูชาย ร้อยละ 2 ครูหญิง ร้อยละ 9 โดยเฉพาะครูหญิงในโรงเรียนหญิงและครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษามีจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 4 เป็นที่น่าสังเกตว่าที่ครูตอบว่าหลักสูตรส่วนใหญ่ของแต่ละระดับชั้นมีเนื้อหาซ้ำกันนั้นตามความเป็นจริงเนื้อหาวิชาไม่ได้ซ้ำกันแต่เป็นการขยายเนื้อหาให้ละเอียดขึ้น

ตารางที่ 17 เหตุผลที่ครูต้องการมีส่วนร่วมในการทำประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษา

เหตุผลที่ครูต้องการมีส่วนร่วมในการทำ ประมวลการสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	รวมยอด
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
เห็นว่าช่วยให้เกิดผลดีในการสอน	6	11	2	17	2	6	10	34	44
อยากแสดงความคิดเห็น	5	2	-	-	-	1	5	3	8
มีปัญหาที่จะเสนอมาก	2	2	-	1	-	2	2	5	7
อยากแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	7	15	-	9	1	4	8	28	36
เห็นว่าไม่เกียจคร้าน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เพื่อให้การสอนเหมาะสมกับสภาพของนักเรียน	-	-	-	-	-	1	-	1	1
ไม่ชอบแบบสอบถาม	2	3	-	7	-	4	2	14	16

ตารางที่ 17 แสดงว่าครูส่วนมาก คือ ร้อยละ 44 เป็นครูชาย ร้อยละ 10 ครูหญิง ร้อยละ 34 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด ถึง ร้อยละ 17 ส่วนครูชายจำนวนมากที่สุดมีเพียง ร้อยละ 6 และเป็นครูชายในโรงเรียนชายตอบว่าที่ต้องการมีส่วนร่วมในการทำประมวลการสอนเพราะเห็นว่าช่วยให้เกิดผลดีในการสอน รองลงมาคือร้อยละ 36 เป็นครูชาย ร้อยละ 8 ครูหญิง ร้อยละ 28 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 15 ตอบว่าต้องการมีส่วนร่วมในการทำประมวลการสอนเพราะอยากแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีครูอีก 2 กลุ่มจำนวนร้อยละ 8 และ 7 ต้องการมีส่วนร่วมในการทำ

ประมวลการสอน เพราะอยากแสดงความคิดเห็น และเพราะมีปัญหาที่จะเสนอมาก เป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่ไม่ชอบแบบ
สอบถาม มีถึง ร้อยละ 16 เป็นครูชาย ร้อยละ 2 ครูหญิง ร้อยละ 14 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมาก
ที่สุด คือ ร้อยละ 7 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 3 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 4 ส่วนครูชายเป็นครูชาย
ในโรงเรียนชาย ร้อยละ 2 เท่านั้น โรงเรียนหญิง และ โรงเรียนสหศึกษา ไม่มี

ตารางที่ 18 ความข้อยที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษามีส่วนในการทำประมวลการสอน

ความข้อยที่ครูมีส่วนในการทำประมวล- การสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ทุกครั้ง	-	1	-	3	-	1	-	5	5
บางครั้ง	4	4	1	5	1	5	6	14	20
ไม่เคยเลย	12	19	1	22	2	9	15	50	65
ไม่ตอบแบบสอบถาม	3	4	-	1	-	2	3	7	10

ตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่าครูส่วนมากคือร้อยละ 65 เป็นครูชาย ร้อยละ 15 และครูหญิง ร้อยละ 50 ในจำนวนนี้ ร้อยละ 22 เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 19 เป็นครูหญิงในโรงเรียนชาย และอีกร้อยละ 9 เป็นครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 12 และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ทอมว่าไม่เคยมีส่วนร่วมในการทำประมวลการสอนเลย รองลงมาคือ ร้อยละ 20 เป็นครูชาย ร้อยละ 6 และครูหญิง ร้อยละ 14 ทอมว่ามีส่วนร่วมในการทำประมวลการสอนเป็นบางครั้ง ครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 5 เป็นครูหญิงทั้งสิ้น ทอมว่ามีส่วนร่วมในการทำประมวลการสอนทุกครั้ง เป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่ไม่ตอบแบบสอบถาม มีถึง ร้อยละ 10 เป็นครูชาย ร้อยละ 3 ครูหญิง ร้อยละ 7 เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 4 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุด มีเพียง ร้อยละ 3 และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย

ตารางที่ 19 ประเภทของประมวลการสอนที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษากำสั่งให้อยู่

ประเภทของประมวลการสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ของกระทรวงศึกษาธิการ	16	26	1	29	3	14	20	69	89
ของโรงเรียน	-	-	-	-	-	1	-	1	1
จากผลงานที่ครูทุกคนในสายวิชาสังคมศึกษา จัดทำขึ้น	2	1	-	1	-	-	2	2	4
ที่ครูจัดทำเอง	1	1	1	-	-	-	2	1	3
ไม่ตอบแบบสอบถาม	-	-	-	1	-	2	-	3	3

ตารางที่ 19 แสดงว่าครูส่วนมากคือ ร้อยละ 89 เป็นครูชาย ร้อยละ 20 และครูหญิง ร้อยละ 69 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 29 ครูหญิงในโรงเรียนชายมีร้อยละ 26 และครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษามีร้อยละ 14 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 16 เป็นครูชายในโรงเรียนชาย ทอมว่าใช้ประมวลการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ รองลงมา คือ ร้อยละ 4 เป็นครูชาย ร้อยละ 2 ครูหญิง ร้อยละ 2 ซึ่งเป็นครูชายและครูหญิงในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิงเท่านั้น ทอมว่าใช้ประมวลการสอนที่เป็นผลงานที่ครูทุกคนในสายวิชาสังคมศึกษาจัดทำขึ้น สำหรับครูที่ทอมว่าใช้ประมวลการสอนที่ครูจัดทำเอง มีร้อยละ 3 เป็นครูชาย ร้อยละ 2 ครูหญิง ร้อยละ 1 ส่วนครูที่ทอมว่าใช้ประมวลการสอนของโรงเรียนมีจำนวนน้อยที่สุด คือร้อยละ 1 และเป็นครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา

ตารางที่ 20 ความบ่อยของการดัดแปลงและเพิ่มเติมประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษา

ความบ่อยของการดัดแปลงและเพิ่มเติม ประมวลการสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ทุกครั้ง	5	11	-	10	1	6	6	27	33
น้อยครั้ง	-	-	-	1	1	-	1	1	2
บางครั้ง	12	15	2	20	1	10	15	45	60
ไม่เคยเลย	1	1	-	-	-	-	1	2	3
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	1	-	-	-	1	1	2	3

ตารางที่ 20 แสดงว่าครูส่วนมาก คือ ร้อยละ 60 เป็นครูชาย ร้อยละ 15 ครูหญิง ร้อยละ 45 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 20 ส่วนครูชาย จำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 12 และเป็นครูชายในโรงเรียนชายตอบว่าดัดแปลงและเพิ่มเติมประมวลการสอนเป็นบางครั้ง รองลงมา คือ ร้อยละ 23 เป็นครูชาย ร้อยละ 6 ครูหญิง ร้อยละ 27 ตอบว่าดัดแปลงและเพิ่มเติมประมวลการสอนทุกครั้ง ครูอีก 2 กลุ่ม ๆ ละ ร้อยละ 2 ตอบว่าดัดแปลงและเพิ่มเติมประมวลการสอนน้อยครั้ง และไม่เคยดัดแปลงและเพิ่มเติมประมวลการสอนเลย

ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการสอนและวิธีสอนวิชาสังคมศึกษา มีรายละเอียดแตกต่างกันดังแสดงไว้ในตารางที่ 21-24

ตารางที่ 21 วิธีแก้ปัญหาของครูสอนสังคมศึกษาเมื่อสอนไม่ทันหลักสูตร

วิธีแก้ปัญหาของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ตัดเรื่องนั้น ๆ ทิ้งโดยไม่ออกข้อสอบ	-	1	-	-	-	-	-	1	1
อธิบายเนื้อเรื่องย่อ ๆ ให้นักเรียนฟัง	13	18	2	16	2	12	17	46	63
เลือกเอาเฉพาะตอนที่ออกข้อสอบมา-									
อธิบายให้นักเรียนฟัง	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ให้นักเรียนไปอ่านเป็นการบ้าน	4	5	-	4	2	1	6	10	16
ให้นักเรียนไปอ่านและทำความเข้าใจเอง	1	1	-	-	-	-	1	1	2
ตั้งคำถามแล้วให้นักเรียนตอบ	2	-	-	1	-	-	2	1	3
ตั้งคำถามแล้วให้นักเรียนไปค้นหาคำตอบ	1	-	-	1	-	-	1	1	2
อธิบายย่อ ๆ แล้วให้นักเรียนไปอ่านเป็นการบ้าน	1	1	-	2	-	1	1	4	5
สอนพิเศษนอกเวลาเรียน	-	2	-	2	-	1	-	5	5
หาเวลาอื่น ๆ สอนพิเศษในเวลา	-	1	-	4	-	1	-	6	6
สอนพิเศษในวันหยุด	-	-	-	1	1	-	1	1	2

ตารางที่ 21 (ต่อ) วิธีแก้ปัญหาของครูสอนสังคมศึกษาเมื่อสอนไม่ทันหลักสูตร

วิธีแก้ปัญหาของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
แจกโน้ตย่อแล้วอธิบายรายละเอียด	-	-	-	1	-	-	-	1	1
ให้นักเรียนอ่านแล้วตั้งคำถามตามกันเอง	-	-	-	1	-	-	-	1	1
สอนพิเศษ	-	1	-	4	-	1	-	5	5
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	4	-	2	-	-	1	6	7

ตารางที่ 21 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 63 เป็นครูชาย ร้อยละ 17 และครูหญิง ร้อยละ 46 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 18 ตอบว่าแก้ปัญหาโดยอธิบายเนื้อเรื่องย่อ ๆ ให้นักเรียนฟัง รองลงมาคือครูร้อยละ 16 เป็นครูชาย ร้อยละ 6 และครูหญิง ร้อยละ 10 ตอบว่าแก้ปัญหาโดยให้นักเรียนไปอ่านเป็นการบ้าน ครูจำนวนน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 1 เป็นครูหญิงทั้งหมด ซึ่งมีอยู่ 4 กลุ่ม และเป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงและโรงเรียนชายเท่านั้น ตอบว่าแก้ปัญหาโดย (1) ตัดเรื่องนั้น ๆ หิงโดยไม่ออกข้อสอบ (2) เลือกเอาเฉพาะตอนที่ออกข้อสอบมาอธิบายให้นักเรียนฟัง (3) แจกโน้ตย่อแล้วอธิบายรายละเอียด และ (4) ให้นักเรียนอ่านแล้วตั้งคำถามตามกันเอง เป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่ตอบแบบสอบถามไม่เกินร้อยละ 6 และไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 5 มีอยู่ถึง 3 กลุ่ม ตอบว่า (1) อธิบายย่อ ๆ แล้วให้นักเรียนไปอ่านเป็นการบ้าน (2) สอนพิเศษนอกเวลาเรียน (3) หาเวลาอื่น ๆ สอนพิเศษในเวลา นอกนั้นตอบแบบสอบถามไม่ถึง ร้อยละ 5 ส่วนครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีจำนวนร้อยละ 7

ตารางที่ 22 บุคคลที่ทำการเลือกและจัดเนื้อหาวิชาตลอดจนวัสดุการสอน

บุคคล	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด รอยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
ครูสอนวิชาสังคมศึกษา	16	21	2	23	1	11	19	55	74
หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	2	5	-	8	1	4	3	17	20
คณะกรรมการโรงเรียน	-	-	-	-	-	1	-	1	1
อาจารย์ใหญ่	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ครูและนักเรียนช่วยกันเลือก	-	-	-	-	1	-	1	1	1
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	-	-	-	-	1	1	1	2

ตารางที่ 22 แสดงว่าครูส่วนมากคือ รอยละ 74 เป็นครูชาย รอยละ 19 ครูหญิง รอยละ 55 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ รอยละ 23 ครูหญิงในโรงเรียนชาย รอยละ 21 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา รอยละ 11 ส่วนครูชายในโรงเรียนชาย จำนวนสูงสุดมีเพียง รอยละ 16 ทบว่าครูสอนวิชาสังคมศึกษาเป็นผู้เลือกและจัดเนื้อหาวิชาตลอดจนวัสดุการสอน รองลงมา คือ รอยละ 20 เป็นครูชาย รอยละ 3 เป็นครูหญิง รอยละ 17 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ รอยละ 8 ทบว่าหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา เป็นผู้เลือกและจัดเนื้อหาตลอดจนวัสดุการสอน ครูจำนวนน้อยที่สุด คือ รอยละ 1 เป็นครูในโรงเรียนชาย และครูในโรงเรียนสหศึกษาเท่านั้น ทบว่าผู้ที่ทำการเลือกและจัดเนื้อหาวิชาตลอดจนวัสดุการสอน คือ คณะกรรมการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ตลอดจนครูและนักเรียนช่วยกัน

ตารางที่ 23 บุคคลที่ดำเนินการวางโครงการสอนและกิจกรรมเกี่ยวกับการสอนวิชาสังคมศึกษา

บุคคล	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ครูสอนวิชาสังคมศึกษา	10	19	1	20	1	10	12	49	61
หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	7	6	-	11	1	7	8	18	26
คณะกรรมการโรงเรียน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
อาจารย์ใหญ่	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	1	2	-	-	-	-	1	2	3
คณะครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา	1	-	1	-	-	-	2	-	2
ครูสอนและนักเรียนช่วยกันเลือก	-	-	-	-	1	-	1	-	1

ตารางที่ 23 แสดงว่าครูส่วนมากคือ ร้อยละ 61 เป็นครูชาย ร้อยละ 12 ครูหญิง ร้อยละ 49 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 20 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 19 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 10 ซึ่งเท่ากับครูชายจำนวนมากที่สุด และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ทราบว่าครูสอนวิชาสังคมศึกษาเป็นผู้ที่ดำเนินการวางโครงการสอนและกิจกรรมเกี่ยวกับการสอนวิชาสังคมศึกษา รองลงมาคือครูร้อยละ 26 เป็นครูชาย ร้อยละ 8 และครูหญิง ร้อยละ 18 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 11 ทราบว่าหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาเป็นผู้วางโครงการสอนและกิจกรรมเกี่ยวกับการสอน นอกนั้นเป็นครูที่ตอบแบบสอบถามไม่เกิน ร้อยละ 3 ที่ตอบว่าผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่บ้าง คณะครูสอนวิชาสังคมศึกษาบ้าง

กัษ ครูผู้สอน และ นักเรียนช่วยกันบ้าง เป็นผู้ดำเนินการวางโครงการสอน และ กิจกรรมเกี่ยวกับการสอนวิชา
สังคมศึกษา เป็นที่น่าสังเกตว่า ไม่มีครูผู้ใดเลยที่ตอบว่าคณะกรรมการโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการวางโครงการสอน
และกิจกรรมเกี่ยวกับการสอนวิชาสังคมศึกษา

ตารางที่ 24 วิธีการสอนวิชาสังคมศึกษาของครูสอนสังคมศึกษา

วิธีการสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ขึ้นอยู่กับสภาพห้องเรียนและนักเรียน	2	3	-	2	2	1	4	6	10
วิธีสอนแบบเดียวกันทุกชั้นที่สอน	2	-	-	-	-	1	2	1	3
พยายามหาวิธีสอนที่จะให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนง่ายที่สุด	9	11	1	19	2	8	12	38	50
ใช้วิธีสอนที่ไม่ต้องเตรียมให้เสียเวลามาก	1	1	-	-	-	-	1	1	2
อธิบายให้นักเรียนจดไว้ในสมุดโดยไม่ใช้หนังสือแบบเรียน	1	1	-	-	1	-	2	1	3
ครูอธิบายบทเรียนในหนังสือตามลำดับโดยไม่ขยายความ- เพิ่มเติม	-	1	-	-	-	-	-	1	1
อธิบายในบทเรียนแล้วให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม อภิปราย และทำรายงานส่ง	11	20	-	21	2	10	13	51	64
เพิ่มเติมความรู้รวมทั้งแนวคิดเหตุผลข้อวิจารณ์ให้นักเรียน	-	-	1	-	-	1	1	1	2
ให้นักเรียนทำงานส่งเป็นครั้งคราว	-	-	-	1	-	-	-	1	1
ให้นักเรียนไปอ่านแบบเรียนแล้วครูเพิ่มเติมเนื้อหาจาก หนังสืออื่นให้	-	-	-	1	-	-	-	1	1

ตารางที่ 24 (ต่อ) วิธีการสอนวิชาสังคมศึกษาของครูสอนสังคมศึกษา

วิธีการสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ครูอธิบายหนังสือแบบเรียนแล้วให้นักเรียนอ่านอีกครั้ง	1	-	-	-	-	-	1	-	1
ไม่ตอบแบบสอบถาม	-	-	-	-	-	1	-	1	1

ตารางที่ 24 แสดงว่าครูส่วนมากคือ ร้อยละ 64 เป็นครูชาย ร้อยละ 13 ครูหญิง ร้อยละ 51 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 21 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 20 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 10 ส่วนครูชายในโรงเรียนชายมีเพียง ร้อยละ 11 เท่านั้น ตอบว่าสอนโดยวิธีอธิบายบทเรียนแล้วให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม อภิปรายและทำรายงานส่ง รองลงมาคือครู ร้อยละ 50 เป็นครูชาย ร้อยละ 12 และครูหญิง ร้อยละ 38 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 19 ตอบว่าพยายามหาวิธีสอนที่จะให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนง่ายที่สุด ครูร้อยละ 10 ตอบว่าขึ้นอยู่กับสภาพของโรงเรียนและนักเรียนมีครูอีกหลายกลุ่ม ๆ ละไม่เกิน ร้อยละ 3 ใช้วิธีการสอนลักษณะต่าง ๆ กันอาทิเช่น ใช้วิธีสอนแบบเดียวกันทุกชั้นที่สอน ใช้วิธีสอนที่ไม่ต้องเตรียมให้เสียเวลามาก อธิบายให้นักเรียนจดไว้ในสมุดโดยไม่ใช้หนังสือแบบเรียน เพิ่มเติมความรู้รวมทั้งแนวคิด เหตุผลข้อวิจารณ์ให้นักเรียน เป็นต้น ครูกลุ่มละร้อยละ 1 ตอบว่า ครูอธิบายบทเรียนในหนังสือตามลำดับโดยไม่ขยายความเพิ่มเติม ให้นักเรียนทำงานส่งเป็นครั้งคราว ให้นักเรียนไปอ่านแบบเรียนแล้วครูเพิ่มเติมเนื้อหาจากหนังสืออื่นให้ ครูอธิบายหนังสือแบบเรียนแล้วให้นักเรียนไปอ่านอีกครั้ง เป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีเพียง ร้อยละ 1 และเป็นครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา

ตารางที่ 25 วิธีดำเนินการสอนวิชาสังคมศึกษาของครู

วิธีดำเนินการสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด รอยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
ยึดแบบเรียนที่โรงเรียนกำหนดให้เท่านั้น	4	3	-	-	-	2	4	5	9
ใช้ทั้งแบบเรียนที่โรงเรียนกำหนดให้และวัสดุ การสอนอื่น ๆ ที่เห็นว่าเหมาะกับนักเรียน ในชั้นที่สอน	13	22	2	29	3	15	18	66	84
ใช้วัสดุการสอนและหนังสือแบบเรียนที่โรงเรียน มีใ้คกำหนดให้ใช้	-	-	-	1	-	1	-	1	1
ใช้แบบเรียนอื่น ๆ ที่ตรงแนวหลักสูตร	1	-	-	1	-	-	1	1	2
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	3	-	-	-	-	1	3	4

ตารางที่ 25 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด หรือ ร้อยละ 84 เป็นครูชาย ร้อยละ 18 และครูหญิง ร้อยละ 66 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือร้อยละ 29 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 13 และเป็นครูชายในโรงเรียนชายตอบว่าดำเนินการสอนโดยใช้ทั้งแบบเรียนที่โรงเรียนกำหนดให้และวัสดุการสอนอื่น ๆ ที่เห็นว่าเหมาะกับนักเรียนในชั้นที่สอน รองลง

มาคือ ครู ร้อยละ 9 เป็นครูชาย ร้อยละ 4 ครูหญิง ร้อยละ 5 และเป็นครูชาย - หญิงในโรงเรียนชาย และโรงเรียน
สหศึกษาเท่านั้น ในจำนวนนี้เป็นครูชายในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 4 คอบว่าดำเนินการสอนโดยยึดแบบเรียนที่
โรงเรียนกำหนดให้เท่านั้น สำหรับครูที่ตอบว่าใช้แบบเรียนอื่น ๆ ที่ตรงแนวหลักสูตรมี ร้อยละ 2 เป็นครู ชาย - หญิง จำนวน
เท่ากัน คือ ร้อยละ 1 ส่วน ครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1 เป็นครูหญิงล้วนทั้งในโรงเรียนหญิง และ โรงเรียนสหศึกษา
คอบว่าดำเนินการสอนโดยใช้วัสดุการสอนและหนังสือแบบเรียนที่โรงเรียนมิได้กำหนดให้ใช้ เป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่ไม่คอบแบบ
สอบถามมีเพียง ร้อยละ 4 และเป็นครูชาย-หญิง ในโรงเรียนชายเท่านั้น

ตารางที่ 26 หมวดวิชาต่าง ๆ ที่ครูสอนให้สัมพันธ์กับหมวดวิชาสังคมศึกษา

หมวดวิชา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ภาษาไทย	15	22	1	28	2	14	18	64	82
ภาษาอังกฤษ	6	8	-	19	2	5	8	32	40
ภาษาต่างประเทศ	1	2	-	2	2	1	3	5	8
วิทยาศาสตร์	6	11	-	13	2	5	8	29	37
คณิตศาสตร์	1	7	-	5	2	1	3	13	16
ศิลปศึกษา	4	7	-	8	2	3	6	18	24
สัมพันธ์กับทุกหมวดวิชา	-	2	-	2	-	1	-	5	5
แล้วแต่หัวข้อนั้นจะสัมพันธ์กับวิชาใด	-	-	1	1	-	-	1	1	2
ไม่สัมพันธ์กับวิชาใดเลย	1	-	-	-	-	-	1	-	1
ไม่ตอบแบบสอบถาม	-	2	-	1	-	-	-	3	3

ตารางที่ 26 แสดงว่าครูส่วนมากคือ ร้อยละ 82 เป็นครูชาย ร้อยละ 18 เป็นครูหญิง ร้อยละ 64 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 28 และครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 22 และครูชายในโรงเรียนหญิงอีกร้อยละ 15

ตอบว่าสอนวิชาสังคมศึกษาให้สัมพันธ์กับวิชาภาษาไทย รองลงมาคือครู ร้อยละ 40 เป็นครูชาย ร้อยละ 8 และ ครูหญิง ร้อยละ 32 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 19 ตอบว่าสอนวิชาสังคมศึกษาให้สัมพันธ์กับวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับครูที่ตอบว่าสอนวิชาสังคมศึกษาให้สัมพันธ์กับวิชาวิทยาศาสตร์มีถึง ร้อยละ 37 เป็นครูหญิงเสียร้อยละ 29 ส่วนครู ร้อยละ 24 เป็นครูชาย ร้อยละ 6 ครูหญิง ร้อยละ 18 ตอบว่าสอนสังคมศึกษาให้สัมพันธ์กับวิชาศิลปะศึกษา นอกนั้น เป็นครูที่ตอบไม่เกิน ร้อยละ 16 ครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1 เป็นครูชายในโรงเรียนชายตอบว่าสอนไม่สัมพันธ์กับวิชาใดเลย

ตารางที่ 27 ลักษณะการเตรียมการสอนวิชาสังคมศึกษาของครู

ลักษณะการเตรียมการสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด รอยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
เตรียมเป็นอย่างดี	11	22	1	24	-	11	12	57	69
เตรียมน้อยเพราะไม่มีเวลาว่างพอ	5	5	-	7	3	6	8	18	26
ไม่ได้เตรียมเลยเพราะไม่มีเวลา	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ได้เตรียมเลยเพราะเห็นว่าไม่จำเป็น	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ได้เตรียมเลยเพราะเห็นว่าสอนมานานแล้ว	1	-	-	-	-	-	1	-	1
ไม่ตอบแบบสอบถาม	2	1	1	-	-	-	3	1	4

ตารางที่ 27 แสดงว่าครูส่วนมากคือ ร้อยละ 69 เป็นครูชาย ร้อยละ 12 และครูหญิง ร้อยละ 57 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 24 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 22 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 11 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุด คือ ร้อยละ 11 เป็นครูชายในโรงเรียนชายตอบว่าได้เตรียมการสอนเป็นอย่างดี รองลงมาคือครู ร้อยละ 26 เป็นครูชาย ร้อยละ 8 และครูหญิง ร้อยละ 18 ตอบว่าเตรียมการสอนน้อยเพราะไม่มีเวลาว่างพอ มีครูอยู่ ร้อยละ 1 เป็นครูชายในโรงเรียนชายตอบว่าไม่ได้เตรียมการสอนเลยเพราะเห็นว่าสอนมานานแล้ว เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่มีครูคนใดเลยที่ตอบว่าไม่ได้เตรียมเลยเพราะไม่มีเวลา กับไม่ได้เตรียมเลยเพราะเห็นว่าไม่จำเป็น ครูที่ไม่ตอบแบบสอบถาม มีร้อยละ 4 เป็นครูชาย ร้อยละ 3 ครูหญิง ร้อยละ 1

ตารางที่ 28 การใช้เวลาในการเตรียมการสอนวิชาสังคมศึกษาล่วงหน้าแต่ละครั้งของครู

เวลาที่ครูใช้เตรียมการสอนล่วงหน้า	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
1 ชั่วโมง	2	-	-	-	-	-	2	-	2
2 ชั่วโมง	4	5	-	9	-	3	4	17	21
3 ชั่วโมง	3	2	-	7	-	5	3	14	17
1 วัน	1	3	-	1	-	3	1	7	8
2 วัน	2	1	-	4	1	-	3	5	8
3 วัน	2	2	-	-	1	1	3	3	6
1 สัปดาห์	-	1	1	-	-	1	1	2	3
2 สัปดาห์	3	7	-	9	-	1	3	17	20
3 สัปดาห์	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	-	1	-	-	-	2	-	2
รวม	1	7	-	1	1	3	2	11	13

ตารางที่ 28 แสดงว่าครูส่วนมากคือ ร้อยละ 21 เป็นครูชาย ร้อยละ 4 และ ครูหญิง ร้อยละ 17 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 9 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 4 เป็นครูชายในโรงเรียนชาย ตอบว่าใช้เวลาในการเตรียมการสอน 1 ชั่วโมง รองลงมาคือ ร้อยละ 20 เป็นครูชาย ร้อยละ 3 และ ครูหญิง ร้อยละ 17 เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 9 และครูชายในโรงเรียนชาย ร้อยละ 3 ตอบว่าใช้เวลาเตรียมการสอน 1 สัปดาห์ เป็นที่น่าสังเกตว่าจำนวนครูที่ตอบแบบสอบถาม 2 ข้อนี้ใกล้เคียงกันมาก สำหรับครูร้อยละ 17 เป็นครูชาย ร้อยละ 3 ครูหญิง ร้อยละ 14 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุดคือร้อยละ 7 ตอบว่าใช้เวลาเตรียมการสอนล่วงหน้า 2 ชั่วโมง สำหรับครูที่ตอบว่าใช้เวลาเตรียมการสอนน้อยที่สุดคือเพียง 1 ชั่วโมง มีจำนวนเพียง ร้อยละ 2 เป็นครูชายในโรงเรียนชาย ส่วนครูที่ตอบว่าใช้เวลาเตรียมการสอนถึง 3 สัปดาห์นับว่าเป็นเวลานานที่สุดนั้นมีเพียง ร้อยละ 2

ตารางที่ 29 นิสัยและทัศนคติที่ครูสร้างให้นักเรียนในการสอนแต่ละครั้ง

นิสัย และ ทัศนคติ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ความเป็นประชาธิปไตย	18	25	2	26	2	12	22	63	85
ความรักชาติ	16	23	1	27	2	11	19	61	80
ความรับผิดชอบ	16	24	2	26	3	12	21	62	83
ความรักหมู่คณะ	16	22	-	25	2	14	18	61	79
คุณธรรมต่าง ๆ เช่น ความเมตตา กรุณา ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญู กตเวทิตะ ความตรง- ต่อเวลา	16	20	1	27	2	12	19	59	78
ความมีเหตุผล	14	24	2	26	3	12	19	62	81
ความสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอย่างถูกต้อง และเหมาะสม	13	19	-	21	2	11	15	51	66
มนุษยสัมพันธ์	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ความกตัญญูและกตเวทิตะ	-	-	-	1	-	-	-	1	1
ความรู้จักคนกว่าหาความรู้เพิ่มเติม	1	-	-	-	-	-	1	-	1
ความรู้จักช่วยเหลือตนเอง	-	-	-	1	-	-	-	1	1

ตารางที่ 29 แสดงว่าครูส่วนมากคือ ร้อยละ 85 เป็นครูชาย ร้อยละ 22 และ ครูหญิง ร้อยละ 63 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด ถึง ร้อยละ 26 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 25 และครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 12 แต่ครูชายในโรงเรียนชายเป็นจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 18 เท่านั้น ทอว่าไคสร่างนิสัยและทัศนคติเกี่ยวกับความเป็นประชาธิปไตยให้แก่ักเรียน รองลงมาคือครูกลุ่มที่ 2 ร้อยละ 83 เป็นครูชาย ร้อยละ 21 และครูชาย ร้อยละ 62 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 26 เป็นครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 24 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 12 ส่วนครูชาย จำนวนสูงสุด คือ ร้อยละ 16 เป็นครูชายในโรงเรียนชาย ทอว่าไคสร่างนิสัยและทัศนคติเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ครูกลุ่มที่ 3 คือ ร้อยละ 81 เป็นครูชาย ร้อยละ 19 และ ครูหญิง ร้อยละ 62 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงถึง ร้อยละ 26 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 24 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาร้อยละ 12 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดคือครูชายในโรงเรียนชาย ร้อยละ 14 ทอว่าสร่างนิสัยและทัศนคติเกี่ยวกับความมีเหตุผลครูกลุ่มที่ 4 ร้อยละ 80 เป็นครูชาย ร้อยละ 19 และ ครูหญิง ร้อยละ 61 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 27 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 23 และครูชายในโรงเรียนชาย ร้อยละ 16 ทอว่าไคสร่างนิสัยและทัศนคติเกี่ยวกับความรักชาติ ครูกลุ่มที่ 5 คือ ร้อยละ 79 เป็นครูชาย ร้อยละ 18 และครูหญิง ร้อยละ 61 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 25 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 22 และครูชายในโรงเรียนชาย ร้อยละ 16 ทอว่าไคสร่างนิสัยและทัศนคติเกี่ยวกับความรักมนุษยณะ ครูกลุ่มที่ 5 คือ ร้อยละ 78 เป็นครูชาย ร้อยละ 19 และครูหญิง ร้อยละ 59 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 27 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 20 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 12 ทอว่าไคสร่างนิสัยและทัศนคติเกี่ยวกับคุณธรรมต่าง ๆ เช่น ความเมตตา กรุณา ความซื่อสัตย์ สุจริต ความกตัญญู กตเวทิต์ ความตรงต่อเวลา ครูร้อยละ 66 ทอว่าสร่างนิสัยและทัศนคติเกี่ยวกับการสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอย่างถูกต้องและเหมาะสม ครูกลุ่มอื่น ๆ กลุ่มหนึ่ง ๆ มีจำนวน ร้อยละ 1 ทอว่าสร่างนิสัยและทัศนคติเกี่ยวกับ มนุษย์สัมพันธ์ ความคิดริเริ่ม และตัดสินใจ ความรู้จักคนควาหาความรู้เพิ่มเติม และความรู้จักช่วยตนเอง

ตารางที่ 30 วิธีการที่ครูจะสร้างนิสัยและทัศนคติแก่เด็ก

วิธีการสร้างนิสัยและทัศนคติ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
แทรกลงในบทเรียนทุกครั้งที่สอน	11	18	-	17	2	6	13	41	54
จะสอนเฉพาะที่เห็นว่ามีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	3	1	1	1	2	-	6	2	8
แทรกในเนื้อหาที่ตรงกับนิสัยและทัศนคติบางอย่าง	5	6	1	3	1	5	7	14	21
จะสอนในทุกโอกาสทั้งในและนอกเวลาเรียน	6	12	-	16	1	9	7	37	44
ให้โอกาสแสดงออกในงานของโรงเรียน	1	-	-	-	-	-	1	-	1
ให้โอกาสแสดงออกในค่านการกีฬา	1	-	-	-	-	-	1	-	1
ไม่คอยแบบสอบถาม	-	-	-	1	-	-	-	1	1

ตารางที่ 30 แสดงว่าครูส่วนมาก คือ ร้อยละ 54 เป็นครูชาย ร้อยละ 13 และครูหญิง ร้อยละ 41 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 18 ครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 17 และครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 6 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 11 เป็นครูชายในโรงเรียนชาย คอมว่ามีวิธีการที่จะสร้างนิสัยและทัศนคติแก่เด็กโดยแทรกลงในบทเรียนทุกครั้งที่สอน รองลงมาคือครู ร้อยละ 44 เป็นครูชาย ร้อยละ 7 และ ครูหญิง ร้อยละ 37 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิง

ในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 16 ตอบว่า จะสอนในทุกโอกาสทั้งในและนอกเวลาเรียน สำหรับครูที่ตอบว่า
แทรกในเนื้อหาที่ตรงกับนิสัยและทัศนคติบางอย่างมีร้อยละ 21 เป็นครูชาย ร้อยละ 7 และ ครูหญิง ร้อยละ 14 ครู
ร้อยละ 8 ตอบว่าจะสอนเฉพาะที่เห็นว่ามีความประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน นอกนั้นเป็นกลุ่มครู ร้อยละ 1 ซึ่งเป็นครูชายใน
โรงเรียนชายเท่านั้นตอบว่า ให้โอกาสแสดงออกในงานของโรงเรียน กับ ให้โอกาสแสดงออกในค่านการกีฬา

ตารางที่ 31 ปัญหาในการสร้างนิสัยและทัศนคติแก่นักเรียนของครูสอนวิชาสังคมศึกษา

ปัญหาในการสร้างนิสัยและทัศนคติแก่นักเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
ครูไม่ทราบวิธีที่จะสร้างนิสัยและทัศนคติให้แก่เด็ก	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ครูไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องสร้างนิสัยและทัศนคติให้แก่เด็ก	-	1	-	-	1	-	1	1	2
ครูไม่สามารถติดตามพัฒนาการของเด็กกว่าศิษย์หรือไม่เพราะต้องใช้เวลาในการสร้างสิ่งเหล่านี้เป็นเวลานาน	5	10	-	12	2	4	7	26	33
ครูที่สอนวิชาอื่น ๆ ไม่ให้ความร่วมมือ	4	2	-	1	1	-	5	3	8
สภาพโรงเรียนและสภาพทางบ้านเป็นอุปสรรค	4	5	-	6	2	9	6	20	26
ทัศนคติของครูขัดแย้งกับทัศนคติของผู้ปกครอง	2	1	1	5	-	2	3	8	11
สิ่งแวดล้อมทางบ้านไม่ดี	-	-	-	-	-	1	-	1	1
สิ่งแวดล้อมทางสังคมและการครองชีพเป็นอุปสรรค	-	-	-	-	-	-	1	-	1
ครูและผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลาพบปะกัน	1	-	-	-	-	-	1	-	1
ไม่ชอบแบบสอบถาม	3	9	2	8	-	2	5	19	24

ตารางที่ 310 แสดงว่าครูส่วนมากคือ ร้อยละ 33 เป็นครูชาย ร้อยละ 7 ครูหญิงร้อยละ 26 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 12 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 10 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุด คือร้อยละ 5 เป็นครูชายในโรงเรียนชาย ทอมวาระปัญหาในการสร้างนิสัยและทัศนคติแก่นักเรียนของครูสอนวิชาสังคมศึกษา คือ ครูไม่สามารถติดตามพัฒนาการของเด็กว่าดีขึ้นหรือไม่เพราะต้องใช้เวลาในการสร้างสิ่งเหล่านี้เป็นเวลานาน รองลงมาคือครูร้อยละ 26 เป็นครูชาย ร้อยละ 6 และครูหญิง ร้อยละ 20 ทอมวาระสภาพโรงเรียนและสภาพทางบ้านเป็นอุปสรรคในการสร้างนิสัยและทัศนคติแก่นักเรียน ส่วนครูที่ทอมวาระปัญหาในการสร้างนิสัยและทัศนคติแก่นักเรียนคือทัศนคติของครูขัดแย้งกับทัศนคติของผู้ปกครอง มีถึง ร้อยละ 11 เป็นครูชาย ร้อยละ 3 และครูหญิง ร้อยละ 8 ส่วนปัญหาอย่างอื่นมีจำนวนผู้ตอบไม่เกิน ร้อยละ 8 เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่มีครูคนใดเลยทอมวาระไม่ทราบวิธีที่จะสร้างนิสัยและทัศนคติให้แก่เด็ก ที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่งก็คือ ครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีถึงร้อยละ 24 เป็นครูชาย ร้อยละ 5 และครูหญิง ร้อยละ 19 โดยเฉพาะครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุดถึงร้อยละ 9

ตารางที่ 32 ความเห็นของครูสอนวิชาสังคมศึกษาที่มีต่อการให้กลับบ้านวิชาสังคมศึกษาแก่นักเรียน

ความเห็นของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
เมื่อจบบทเรียนแต่ละชั่วโมง	5	11	2	16	1	6	8	33	41
เมื่อจบบทเรียนบทหนึ่ง ๆ	6	2	-	2	-	5	6	9	15
เมื่อต้องการเน้นให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาบางตอนโดยเฉพาะ	6	8	1	9	2	3	9	20	29
เมื่อต้องการฝึกทักษะที่เห็นว่านักเรียนยังบกพร่องอยู่	4	10	-	10	2	6	6	26	32
เพื่อเป็นการผ่อนคลายในการสอนคราวต่อไป	1	1	1	-	1	-	3	1	4
เพื่อทดสอบความเข้าใจของเด็ก	-	-	-	1	-	-	-	1	1
ให้ทุกโอกาสแม้แต่เนื้อหาบางตอนที่ยังไม่ใคร่เรียน	1	-	-	-	-	-	1	-	-
แล้วแต่ความเหมาะสมและโอกาส	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ไม่ชอบแบบสอบถาม	-	1	-	-	-	-	-	1	1

ตารางที่ 32 แสดงว่าครูส่วนมากคือ ร้อยละ 41 เป็นครูชาย ร้อยละ 8 ครูหญิง ร้อยละ 33 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงถึง ร้อยละ 16 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 5 และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ทพบว่าให้การบ้านแก่นักเรียนเมื่อจบบทเรียนแต่ละชั่วโมง รองลงมาคือร้อยละ 32 เป็นครูชาย ร้อยละ 6 และครูหญิงร้อยละ 26 ทพบว่าให้การบ้านนักเรียนเมื่อต้องการฝึกทักษะที่เห็นว่านักเรียนยังบกพร่องอยู่ ส่วนครูที่ทว่าให้การบ้านเพื่อต้องการเน้นให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาบางตอนโดยเฉพาะมีร้อยละ 29 เป็นครูชาย ร้อยละ 9 ครูหญิง ร้อยละ 20 นอกนั้นทว่าไม่เกินร้อยละ 15 ครู 3 กลุ่ม ๆ ละ ร้อยละ 1 เช่น ให้การบ้านเพื่อทดสอบความเข้าใจของเด็ก ให้การบ้านทุกโอกาสแม้แต่เนื้อหาบางตอนที่ยังไม่ได้เรียน และให้การบ้านแล้วแต่ความเหมาะสมและโอกาส

ตารางที่ 33 โอกาสที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม

โอกาสที่ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม	รวมยอด	
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ทุกครั้ง	14	19	-	19	-	8	14	46	60
บางครั้ง	4	7	2	12	3	8	9	27	35
ไม่เคยเลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	2	-	-	-	1	1	3	4

ตารางที่ 33 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 60 เป็นครูชายร้อยละ 14 และครูหญิง ร้อยละ 46 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิง และครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ โรงเรียนแต่ละประเภทมีผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 19 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุด คือ ร้อยละ 14 เป็นครูชายในโรงเรียนชาย ตอบว่าให้โอกาสนักเรียนแสดงความคิดเห็นและค้นคว้าเพิ่มเติมทุกครั้ง รองลงมาคือครู ร้อยละ 36 เป็นครูชาย ร้อยละ 9 และครูหญิง ร้อยละ 27 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 12 ตอบว่าให้โอกาสแก่นักเรียนเป็นบางครั้ง เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่มีครูคนใดเลยที่ไม่เคยให้โอกาสนักเรียนแสดงความคิดเห็นและค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม

ตารางที่ 34 ปัญหาในเรื่องการสอนของครูในขณะสอนวิชาสังคมศึกษา

ปัญหาของครูในเรื่องการสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ขาดทักษะในการชักจูงนักเรียนให้สนใจในบทเรียน	-	1	2	-	-	-	-	3	3
ขาดความสำรวมสติความเชื่อมั่นในตนเองและอารมณ์ไม่แน่นอน	1	-	-	1	-	-	1	1	2
ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับนักเรียนที่มีฐานะครอบครัวต่างกับ- ตน	-	4	-	-	-	-	-	4	4
ไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียนทั้งในและนอก เวลาเรียน	2	2	-	2	-	3	2	7	9
มีความลำบากในงานที่ได้รับมอบหมายให้สอน เช่น ต้องสอนมาก ชั่วโมง สอนแทนบ่อย ๆ มีหน้าที่พิเศษมาก	5	7	-	10	1	4	6	21	27
มีความลำบากอันเกิดจากการจัดตารางสอน	2	1	-	3	1	4	3	8	11
นักเรียนเบื่อหน่ายไม่ตั้งใจเรียน	-	1	1	-	-	1	1	2	3
สอนติดต่อกันหลายชั่วโมงทำให้เหนื่อย	-	-	-	-	1	-	1	-	1

ตารางที่ 34 (ต่อ) ปัญหาในเรื่องการสอนของครูในขณะสอนวิชาสังคมศึกษา

ปัญหาของครูในเรื่องการสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
มีครูหลายคนสอนวิชาเดียวกันทำให้มี									
ปัญหาในการสอนและการออกข้อสอบ	-	-	1	1	-	-	1	1	2
ไม่มีปัญหาเลย	3	-	-	1	-	3	3	4	7
ไม่ตอบแบบสอบถาม	6	12	-	13	1	4	7	29	36

ตารางที่ 34 แสดงว่าครูส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 36 เป็นครูชาย ร้อยละ 7 ครูหญิง ร้อยละ 29 ไม่ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นจำนวนมากพอที่จะมีผลต่อการวิเคราะห์ตารางนี้ ส่วนครูที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 27 เป็นครูชาย ร้อยละ 6 และครูหญิง ร้อยละ 21 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 10 ส่วนครูชายในโรงเรียนชาย มีเพียงร้อยละ 5 ตอบว่ามีความลำบากในงานที่ได้รับมอบหมายให้สอน เช่น ต้องสอนมากชั่วโมง สอนแผนมอฯ มีหน้าที่พิเศษอื่น ๆ มาก รองลงมา คือ ครูร้อยละ 11 เป็นครูชาย ร้อยละ 3 ครูหญิง ร้อยละ 8 ตอบว่ามีความลำบากอันเกิดจากการจัดการการสอน สำหรับครูที่ตอบว่าไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียนทั้งในและนอกเวลาเรียน มีร้อยละ 9 เป็นครูชาย ร้อยละ 2 และครูหญิง ร้อยละ 7 ส่วนครูร้อยละ 7 คือ ครูชาย ร้อยละ 3 และครูหญิง ร้อยละ 4 ตอบว่าไม่มีปัญหา

ในเรื่องการสอนเลย นอกนั้นเป็นครูที่ตอบแบบสอบถามไม่เกิน ร้อยละ 4 ซึ่งตอบว่าไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับนักเรียนที่มีฐานะครอบครัวต่างกับตน ขาดทักษะในการชักจูงนักเรียนให้สนใจในบทเรียน นักเรียนเบื่อหน่ายไม่ตั้งใจเรียน มีครูหลายคนสอนวิชาเดียวกันทำให้มีปัญหาในการสอนและการออกข้อสอบ ครูขาดการมีส่วนร่วมสทิ ความเชื่อมั่นในตนเอง และอารมณ์ไม่แน่นอน และครูสอนติดต่อกันหลายชั่วโมงทำให้เหนื่อย

ตารางที่ 35 บุคคลที่ครูสังคมศึกษาขอความช่วยเหลือเมื่อประสบปัญหาในการสอน

บุคคลที่ครูขอความช่วยเหลือ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ครูใหญ่	3	3	-	3	1	-	4	6	10
ผู้ช่วยครูใหญ่	3	1	-	4	1	-	4	5	9
หัวหน้าสาย	10	10	1	23	2	6	13	39	52
เพื่อนครู	12	13	1	24	2	9	15	46	61
วิทยากร	5	4	-	3	1	3	6	10	16
แก้ปัญหาด้วยตนเอง เช่น คนควาจากห้อง สมุด	14	17	2	27	1	13	17	57	74
บุคคลอื่นที่มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ	-	-	-	1	-	-	-	1	1
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	2	-	1	-	2	1	5	6

ตารางที่ 35 แสดงให้เห็นว่าครูจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 74 เป็นครูชาย ร้อยละ 17 ครูหญิง ร้อยละ 57 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 27 ตอบว่าไม่ได้ขอความช่วยเหลือจากบุคคลใดแต่แก้ปัญหาด้วยตนเอง เช่น คนควาจากห้องสมุด รองลงมาคือ ร้อยละ 61 เป็นครูชาย ร้อยละ 15 ครูหญิง ร้อยละ 46 ในจำนวนนี้

เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิง มากที่สุด คือ รอยละ 24 ตอบว่าขอความช่วยเหลือจากเพื่อนครู สำหรับครู รอยละ 52
เป็นครูชาย รอยละ 13 ครูหญิง รอยละ 39 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ รอยละ 23 ส่วนครูชาย
จำนวนสูงสุด เป็นครูชายในโรงเรียนชาย ซึ่งมีจำนวนเท่ากับครูหญิงในโรงเรียนชาย คือ รอยละ 10 ตอบว่าขอความ
ช่วยเหลือจากหัวหน้าสาย นอกนั้นตอบไม่เกิน รอยละ 16 เป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่ขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นที่มีควมรู้
ในเรื่องนั้นมีจำนวนน้อยที่สุด คือ รอยละ 1 และเป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิง ส่วนครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีเพียง รอยละ 6
เท่านั้น

ตารางที่ 36 สุขภาพของครูสอนวิชาสังคมศึกษาในปัจจุบันที่มีผลต่อการสอน

สุขภาพของครูสอนวิชาสังคมศึกษา ในปัจจุบัน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ปกติ	17	20	2	26	3	13	22	59	81
เจ็บป่วยบ่อย ๆ แต่ไม่ร้ายแรง	1	4	-	3	-	-	1	7	8
มีโรคประจำตัวที่อยู่ในความดูแล ของแพทย์	-	4	-	-	-	3	-	7	7
ไม่ชอบแบบสอบถาม	1	-	-	2	-	1	1	3	4

จากตารางที่ 36 จะเห็นว่าครูส่วนมาก คือ ร้อยละ 81 มีสุขภาพปกติ เป็นครูชาย ร้อยละ 22 และครูหญิง ร้อยละ 59 รองลงมาคือ ร้อยละ 8 เป็นครูที่เจ็บป่วยบ่อย ๆ แต่ไม่ร้ายแรง เป็นครูชายร้อยละ 1 และ ครูหญิงร้อยละ 7 ที่น่าสังเกตก็คือครูที่มีโรคประจำตัวที่อยู่ในความดูแลของแพทย์ ร้อยละ 7 เป็นครูหญิงทั้งหมด

ตารางที่ 37 สภาพความบกพร่องทางร่างกายที่อาจมีผลต่อการสอนของครู

สภาพความบกพร่องทางร่างกายของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย ร้อยละ	เพศหญิง ร้อยละ	เพศชาย ร้อยละ	เพศหญิง ร้อยละ	เพศชาย ร้อยละ	เพศหญิง ร้อยละ	เพศชาย ร้อยละ	เพศหญิง ร้อยละ	
	ทางสายตา(เช่น สายตาสั้น สายตาวาว และยังไม่ได้แก้ไข)	3	1	-	4	-	2	3	
ทางการพูด(เช่น พูดไม่ชัด คัดอังกะ สำเนียงแปร่ง ฯลฯ)	1	4	2	4	1	-	4	8	12
ทางหู	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ทางรูปร่าง และท่าทาง	2	3	-	-	1	-	3	3	6
ห่อคลุมไม้ดี	-	2	-	1	-	1	-	4	4
พูดค่อยและเร็วเกินไป	-	1	-	1	-	-	-	2	2
ไม่มีอะไรบกพร่อง	4	1	-	3	1	5	5	9	14
ไม่ตอบแบบสอบถาม	9	15	-	18	-	9	9	42	51

ตารางที่ 37 จะเห็นว่าครูส่วนมากคือ ร้อยละ 14 เป็นครูชาย ร้อยละ 5 และครูหญิง ร้อยละ 9 ในจำนวนนี้

เป็นครูหญิงในโรงเรียนสตรีศึกษาถึง ร้อยละ 5 ตอบว่าไม่มีอะไรบกพร่องทางกาย รองลงมา คือ ร้อยละ 12 ในจำนวนนี้เป็น
ครูชายถึง ร้อยละ 4 ครูหญิง ร้อยละ 8 ตอบว่ามีความบกพร่องทางการพูด สำหรับครูที่ตอบว่ามีความบกพร่องทางสายตามีถึง
ร้อยละ 10 เป็นครูชาย ร้อยละ 3 ครูหญิง ร้อยละ 7 ส่วนครูร้อยละ 6 เป็นครูชาย ร้อยละ 3 และครูหญิง ร้อยละ 3 ตอบ
ว่า มีความบกพร่องทางรูปร่างและท่าทาง นอกนั้นตอบไม่เกิน ร้อยละ 4 ครรจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1 ตอบว่ามีความ
บกพร่องทางหู เป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่ไม่ตอบ แบบสอบถามครั้งนี้มีจำนวนถึง ร้อยละ 51 เป็นครูชาย ร้อยละ 9 ครูหญิงร้อยละ
42 โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูหญิงในโรงเรียนหญิงมีถึง ร้อยละ 18 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 15 แม้แต่ครูหญิงในโรงเรียน
สตรีศึกษา ก็มีถึง ร้อยละ 9

ตารางที่ 38 ความรู้สึกของครูเมื่อสอนจบบทเรียนแต่ละครั้ง

ความรู้สึกของครูเมื่อสอนจบบทเรียน แต่ละครั้ง	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ท่านได้ทำงานเสร็จตามหน้าที่แล้ว	1	2	-	-	-	1	1	3	4
ท่านสบายใจเพราะสอนทันหลักสูตรและ ถูกต้องตามประมวลการสอน	4	3	1	2	-	3	5	8	13
ท่านมั่นใจว่านักเรียนของท่านเข้าใจบท เรียนนั้น ๆ เป็นอย่างดี	4	9	-	10	1	2	5	21	26
ท่านคิดว่าทักท้วงว่านักเรียนของท่านอาจ ไม่เข้าใจบทเรียนที่ท่านสอนไปแล้วก็ได้	3	3	1	6	1	4	5	13	18
ท่านคิดว่าจะปรับปรุงการสอนของท่านให้ ดียิ่งขึ้นในคราวต่อไป	7	10	-	11	1	7	8	28	36
บางครั้งไม่แน่ใจว่านักเรียนจะเข้าใจซึ่ง จะต้องอธิบายใหม่ในบทเรียนหน้า	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ไม่ชอบแบบสอบถาม	-	-	-	2	-	-	-	2	2

ตารางที่ 38 แสดงว่าครูส่วนมาก คือ ร้อยละ 36 เป็นครูหญิง ร้อยละ 8 และครูชาย ร้อยละ 28 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิง มากที่สุด คือ ร้อยละ 11 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 10 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 7 ส่วนครูชาย มีเพียง ร้อยละ 7 เป็นครูชายในโรงเรียนชาย ทอว่า กิจจะปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้นในคราวต่อไป รองลงมาคือครูร้อยละ 26 เป็นครูชาย ร้อยละ 5 ครูหญิง ร้อยละ 21 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 10 ทอว่า มันใจว่านักเรียนเข้าใจบทเรียนนั้น ๆ เป็นอย่างดี สำหรับครูที่ทอว่าวิตกกังวลว่านักเรียนอาจไม่เข้าใจบทเรียนที่สอนไปแล้วได้คือมีถึง ร้อยละ 18 เป็นครูชาย ร้อยละ 5 ครูหญิง ร้อยละ 18 ส่วนครูร้อยละ 13 เป็นครูชาย ร้อยละ 5 และ ครูหญิง ร้อยละ 8 ทอว่าสบายใจเพราะสอนทันหลักสูตรและถูกต้องตามประมวลการสอน นอกนั้นมีผู้ตอบแบบสอบถามไม่เกิน ร้อยละ 4

ตารางที่ 39 สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการสอนของครูมากที่สุดในปัจจุบัน

สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการสอนของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ครอบครัว	1	2	-	2	-	-	1	4	5
สุขภาพ	-	4	-	2	-	1	-	7	7
การสมาคม	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ทางโรงเรียน	5	2	-	3	1	8	6	13	19
ทางวิชาการ	2	1	1	2	1	-	4	3	7
นักเรียน	6	11	-	13	-	6	6	30	36
ผู้ปกครอง	5	4	-	2	-	-	5	6	11
ไม่ตอบแบบสอบถาม	-	4	1	7	1	2	2	13	15

ตารางที่ 39 แสดงว่าครูส่วนมากคือ ร้อยละ 36 เป็นครูชายร้อยละ 6 และครูหญิง ร้อยละ 30 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 13 และในโรงเรียนชาย ร้อยละ 11 ทอมว่าอุปสรรคต่อการสอนมากที่สุด คือ นักเรียนในคานไม่สนใจต่อการเรียน นักเรียนไม่รักการอ่านและค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม นักเรียนมีระดับความรู้แตกต่างกัน นักเรียนในห้องมากเกินไป ความสนใจของนักเรียนในระยะสั้น นักเรียนเกียจคร้าน นักเรียนขาดเรียน นักเรียนยังไม่พร้อม

ที่จะเรียน นักเรียนมีความประพฤติไม่เรียบร้อย นักเรียนไม่รับผิดชอบหน้าที่ในงานที่ได้มอบหมายให้ และนักเรียนไม่มีเวลาร่วมกิจกรรมที่ครูจัดเพราะมีงานบ้านมาก รองลงมาคือครูกลุ่มที่ 2 ร้อยละ 19 เป็นครูชาย ร้อยละ 6 และครูหญิง ร้อยละ 13 ทบว่าอุปสรรคต่อการสอนของคือคือทางโรงเรียน ในด้านมีอุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ หนังสือค้นคว้าในห้องสมุดมีน้อย มีกิจกรรมพิเศษบ่อย ๆ ผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุนความคิดเห็นใหม่ ๆ เสียงรบกวนจากข้างโรงเรียน ครูกลุ่มที่ 3 คือ ร้อยละ 11 เป็นครูชาย ร้อยละ 5 ครูหญิง ร้อยละ 6 ทบว่าอุปสรรคต่อการสอนของครู คือ ผู้ปกครองของนักเรียนในคานไม่ให้ความร่วมมือติดต่อกับครู ไม่กวาดขันการเรียนของเด็ก ไม่พยายามเข้าใจปัญหาการเรียนของเด็ก เข้าข้างเด็กทั้ง ๆ ที่เด็กผิด ผู้ปกครองมีทัศนคติไม่ดีต่อวิชาสังคมศึกษาโดยคิดว่าเป็นวิชาง่ายไม่มีประโยชน์ จึงไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร ผู้ปกครองใช้งานเด็กมากไปจนไม่มีเวลาทำการบ้าน นอกนั้นเป็นกลุ่มครูที่ตอบไม่เกิน ร้อยละ 7 ครูกลุ่มที่น้อยที่สุด คือ ร้อยละ 5 เป็นครูชาย ร้อยละ 1 และ ครูหญิง ร้อยละ 4 ทบว่ามีอุปสรรคต่อการสอนคือครอบครัวในคานฐานะทางเศรษฐกิจ ความเจ็บป่วยของบุตร ท้องรับภาระดูแลครอบครัว เช่น ดูแลบุตร เพราะขาดคนเลี้ยงทำให้ไม่มีเวลาพอ

ตารางที่ 40 ปัญหาที่ครูประสบในการสอนวิชาสังคมศึกษา

ปัญหาที่ครูประสบในการสอนวิชาสังคม- ศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด รอยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
ไม่รู้จักวิธีการสอนที่ดี	2	1	-	2	-	5	2	8	10
ไม่มั่นใจว่ามีความรู้ในเนื้อหาเพียงพอ	3	1	-	3	-	3	3	7	10
ขาดแหล่งวิชาที่จะค้นคว้าเพิ่มเติม	4	8	-	3	1	4	5	15	20
ขาดอุปกรณ์การสอน	6	14	1	9	1	12	8	35	43
เวลาเรียนน้อยทำให้สอนเนื้อหาไม่ทัน									
ความหลักสูตร	2	4	1	7	-	5	3	16	19
นักเรียนไม่เอาใจใส่ในวิชานี้	6	6	1	5	-	1	7	12	19
ไม่ทราบวิธีทดสอบที่ถูกต้องและได้ผล	-	1	-	3	1	1	1	5	6
ไม่ได้รับความร่วมมือจากครูที่สอนวิชาอื่น	1	2	-	-	-	1	1	3	4
ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารชั้นมัธยมศึกษา	2	-	-	2	-	2	2	4	6
ทำงานพิเศษมากมีเวลาเตรียมการสอนน้อย-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
ปัญหาส่วนตัว เป็นอุปสรรค	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ไม่ชอบแบบสอบถาม	3	7	-	9	-	2	3	18	31

ตารางที่ 40 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 43 เป็นครูชาย ร้อยละ 8 และครูหญิง ร้อยละ 35 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 14 และในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 12 ทอพบว่าปัญหาที่ประสบคือ วิชาอุปการณการสอน รองลงมาคือครู ร้อยละ 20 เป็นครูชาย ร้อยละ 5 และครูหญิง ร้อยละ 15 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 8 ทอพบว่าขาดแหล่งวิชาที่จะค้นคว้าเพิ่มเติม กลุ่มครูที่ตอบแบบสอบถามว่าเวลาเรียนน้อยทำให้สอนเนื้อหาไม่ทันตามหลักสูตร กับนักเรียนไม่เอาใจใส่ในวิชานี้ มีกลุ่มร้อยละ 19 นอกนั้นเป็นครูอีก 2 กลุ่ม ๗ ๑ ร้อยละ 10 ทอว่าไม่รู้จักวิธีสอนที่ดี และไม่มั่นใจว่ามีความรู้ในเนื้อหาเพียงพอ ครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1 เป็นครูหญิงทั้งในโรงเรียนชาย และโรงเรียนสหศึกษา ทอว่าต้องทำงานพิเศษมากมีเวลาเตรียมการสอนน้อย กับปัญหาส่วนตัว เป็นอุปสรรค นอกนั้นเป็นครูที่ตอบแบบสอบถามไม่เกิน ร้อยละ 10 ส่วนจำนวนครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีมากถึง ร้อยละ 21 เป็นครูชาย ร้อยละ 3 และครูหญิง ร้อยละ 18

ตารางที่ 41 ความสนใจในการปรับปรุงการสอนของครู

ความสนใจในการปรับปรุงการสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ครูสนใจและกระตือรือร้นที่จะปรับปรุง การสอนให้ดีขึ้นอยู่เสมอ	5	8	-	10	1	7	6	25	31
ครูสนใจและพยายามปรับปรุงการสอน เสมอ	11	17	2	19	2	8	15	44	59
ครูสนใจและไม่สนใจเท่ากัน	1	3	-	1	-	1	1	5	6
ครูไม่สนใจ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ตอบแบบสอบถาม	2	-	-	1	-	1	2	2	4

ตารางที่ 41 แสดงว่าครูส่วนมากคือ ร้อยละ 59 เป็นครูชาย ร้อยละ 15 ครูหญิง ร้อยละ 44 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงถึง ร้อยละ 19 และครูหญิงในโรงเรียนชายถึง ร้อยละ 17 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียงร้อยละ 11 ตอบว่าสนใจและพยายามปรับปรุงการสอนเสมอ รองลงมาคือร้อยละ 31 เป็นครูชาย ร้อยละ 6 ครูหญิง ร้อยละ 25 ตอบว่าสนใจและกระตือรือร้นจะปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้นอยู่เสมอ เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่มีครูคนใดเลยที่ไม่สนใจในการปรับปรุงการสอน มีครูเพียงจำนวนน้อยคือ ร้อยละ 6 เป็นครูชายร้อยละ 1 และครูหญิงร้อยละ 5 เท่านั้น ที่ตอบว่าทั้งสนใจและไม่สนใจในการปรับปรุงการสอนเท่ากัน

ตารางที่ 42 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับระดับความรู้ในวิชาสังคมศึกษาของตนเอง

ระดับความรู้ของตัวครูผู้สอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ดีมาก	2	-	-	2	-	1	2	3	5
ดี	7	9	-	10	1	5	8	24	32
พอใช้	8	12	2	7	1	10	11	29	40
ยังต้องการความรู้เพิ่มเติมอีก จึงจะมีความรู้พอเพียงที่จะสอนนักเรียนในระดับที่ท่านสอน	1	7	-	11	1	1	2	19	21
ไม่ชอบแบบสอบถาม	1	-	-	1	-	-	4	1	2

ตารางที่ 42 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 40 เป็นครูชาย ร้อยละ 11 และครูหญิงร้อยละ 29 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิง ในโรงเรียนชายมากที่สุด คือร้อยละ 12 ส่วนครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษามีจำนวนใกล้เคียงกันคือร้อยละ 10 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียงร้อยละ 8 และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ตอบว่าตนเองมีความรู้ในวิชาสังคมศึกษาคือพอใช้ รองลงมาคือครู ร้อยละ 32 เป็นครูชายร้อยละ 8 และครูหญิงร้อยละ 24 ตอบว่าตนเองมีความรู้ในวิชาสังคมศึกษาเป็นอย่างดี ครูจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ 5 เป็นครูชายร้อยละ 2 และครูหญิงร้อยละ 3 ตอบว่ามีความรู้ในวิชาสังคมศึกษาคือดีมาก เป็นที่น่าสังเกตว่าครู

ที่ตอบว่ายังต้องการความรู้เพิ่มเติมอีก จึงจะมีความรู้พอเพียงที่จะสอนนักเรียนในระดั้มที่กำลังสอนอยู่มีอยู่ถึงร้อยละ 21
เป็นครูชาย ร้อยละ 2 และ ครูหญิง ร้อยละ 19 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 11
ส่วนครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีเพียง ร้อยละ 2 เท่านั้น

ข้อเท็จจริงและปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีรายละเอียดแสดงไว้ในตาราง
ที่ 43-46

ตารางที่ 43 ความดีของการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนในการวางโครงการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และจัดกิจกรรม
ของครูสอนวิชาสังคมศึกษา

ความดีของการเปิดโอกาสให้นักเรียน มีส่วนในการวางโครงการเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์และจัดกิจกรรมของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมด้วยทุกครั้ง	6	9	1	10	-	4	7	23	30
เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมด้วยบ่อยครั้ง	2	7	-	7	-	5	2	19	21
เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมด้วยเป็นบาง ครั้ง	9	9	-	14	3	7	12	30	42
ไม่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมด้วยเลย	1	1	-	-	-	4	1	2	3
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	2	1	-	-	-	2	2	4

ตารางที่ 43 แสดงว่าครูส่วนมากคือร้อยละ 42 เป็นครูชายร้อยละ 12 ครูหญิงร้อยละ 30 ในจำนวนนี้เป็นครู
หญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือร้อยละ 14 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 9 ตอบว่าเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วน
รวมในการวางโครงการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และจัดกิจกรรมด้วยเป็นบางครั้ง รองลงมาคือครู ร้อยละ 30 เป็นครูชาย ร้อยละ

7 และครูหญิง ร้อยละ 23 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 10 ส่วนครูหญิงในโรงเรียนชายมี ร้อยละ 9 ตอบว่าเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมควยทุกครั้ง เป็นที่น่าสังเกตว่ามีครูถึง ร้อยละ 21 เป็นครูชาย ร้อยละ 2 และครูหญิง ร้อยละ 19 ตอบว่าเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมควยบ่อยครั้ง ครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 3 ตอบว่าไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมควยเลย สำหรับครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีทั้งหมด ร้อยละ 4 เป็นครูชาย-หญิง จำนวน เท่ากัน คือ ร้อยละ 2

ตารางที่ 44 กิจกรรมที่ครูจัดสำหรับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

กิจกรรม	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
จัดทัศนศึกษาตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น									
พิพิธภัณฑ์ ปูนปั้นสถาน โบราณสถาน	4	9	1	18	3	11	8	38	46
ฉายภาพยนตร์ หรือ ภาพนิ่ง	5	10	-	17	1	4	6	31	37
จัดนิทรรศการ หุ่น เวทีจำลองตลอด									
จนละคร	3	4	1	9	-	3	4	16	20
สะสมเงินเหรียญ ตุ๊กตานานาชาติ									
แสตมป์	1	5	-	9	-	5	1	19	20
รวบรวมข่าว ภาพข่าว ภาพบุคคลสำคัญ									
ภาพสถานที่สำคัญ	11	22	1	26	3	16	15	64	79
ฟังปาฐกถาโต้วาทีและการอภิปราย	8	8	-	14	-	6	8	28	36
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	2	1	-	-	-	2	2	4

ตารางที่ 44 แสดงว่าครูส่วนมากคือ ร้อยละ 79 เป็นครูชาย ร้อยละ 15 และครูหญิง ร้อยละ 64 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 26 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 11 ตอบว่ากิจกรรมที่ครูจัดขึ้นคือ รวบรวมข่าว ภาพข่าว ภาพบุคคลสำคัญ ภาพสถานที่สำคัญ รองลงมาคือ ครูกลุ่มที่ 2 ร้อยละ 46 เป็นครูชาย ร้อยละ 8 และครูหญิง ร้อยละ 38 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 18 ตอบว่ากิจกรรมที่จัดคือทัศนศึกษาตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น พิพิธภัณฑ์ ปูนีเยสถาน โบราณสถาน ครูกลุ่มที่ 3 คือ ครูร้อยละ 37 เป็นครูชาย ร้อยละ 6 และครูหญิง ร้อยละ 31 ตอบว่าจัดฉายภาพยนตร์ หรือ ภาพนิ่ง ส่วนครูกลุ่มที่ 4 ร้อยละ 36 เป็นครูชาย ร้อยละ 8 และครูหญิง ร้อยละ 28 ตอบว่าจัดหาไปฟังปาฐกถา โต้เวที และการอภิปราย มีครูที่ตอบแบบสอบถามร้อยละ 20 อีก 2 กลุ่ม กลุ่มแรกตอบว่าจัดนิทรรศการ หุ่น เวทีจำลองตลอดจนละคร กลุ่มที่ 2 ตอบว่าสะสมเงินเหรียญ ตกคานานาชาติ แสตมป์ ส่วนครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีเพียง ร้อยละ 4 เป็นครูชาย และ ครูหญิง จำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 2

ตารางที่ 45 ปัญหาที่ครูประสบจากการที่ครูจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง

ปัญหาการจัดกิจกรรม	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	รวมยอด
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ
ไม่ทราบว่า จะจัดกิจกรรมอะไรให้									
เหมาะสมกับบทเรียน	-	2	-	2	-	-	-	4	4
นักเรียนไม่คอยร่วมกิจกรรม	6	9	-	3	2	4	8	16	24
เสียระเบียบวินัยในชั้นเรียน	-	2	1	1	-	1	1	4	5
เป็นที่รำคาญแก่ห้องข้างเคียง	-	2	-	1	-	1	-	4	4
สภาพของห้องเรียนไม่อยู่ในลักษณะที่									
จะจัดกิจกรรมได้	2	14	-	9	3	4	5	27	32
ไม่มีปัญหาในการจัดกิจกรรม	5	6	-	15	-	3	5	24	29
ไม่เคยจัดกิจกรรมเลย	3	-	2	-	-	1	5	1	6
ไม่ชอบแบบสอบถาม	3	4	-	4	-	3	3	11	14

ตารางที่ 45 แสดงว่าครูส่วนมากคือร้อยละ 32 เป็นครูชาย ร้อยละ 5 และครูหญิง ร้อยละ 27 ในจำนวนนี้

เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 14 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 2 และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย
ตอบว่าปัญหาที่ประสบ คือ สภาพของห้องเรียนไม่อยู่ในลักษณะที่จะจัดกิจกรรมได้ รองลงมาคือครู ร้อยละ 29 เป็นครูชาย
ร้อยละ 5 และครูหญิง ร้อยละ 24 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 15 ตอบว่าไม่มีปัญหาในการ
จัดกิจกรรม สำหรับครูที่ตอบว่ามีปัญหาเพราะนักเรียนไม่ค่อยรวมกิจกรรมมีถึง ร้อยละ 24 เป็นครูชาย ร้อยละ 8 และครูหญิง
ร้อยละ 16 เป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีถึง ร้อยละ 14 เป็นครูชาย ร้อยละ 3 และครูหญิง ร้อยละ 11

ตารางที่ 46 ปัญหาที่ครูประสบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด รอยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
ไม่ได้รับการสนับสนุนจากครูใหญ่	1	-	-	1	1	1	2	2	4
ไม่ได้รับความร่วมมือจากครูปกครอง ของนักเรียน	3	7	-	2	-	3	3	12	15
นักเรียนไม่สนใจในกิจกรรมที่จัดขึ้น เพิ่มภาระให้แก่ครูจนทำให้เป็นผลเสีย ถึงการสอนในชั้น	4	6	-	2	1	1	5	9	14
ไม่เห็นประโยชน์จากการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ขาดความร่วมมือจากชุมชน	4	3	-	1	1	1	5	5	10
ไม่มีปัญหา	9	11	-	19	-	10	9	40	49
ไม่ตอบแบบสอบถาม	2	3	1	5	-	1	3	9	12

ตารางที่ 46 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ รอยละ 49 เป็นครูชาย รอยละ 9 และครูหญิง รอยละ 40 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ รอยละ 19 ครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง รอยละ 9 เท่านั้นที่ตอบว่าไม่มีปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร รองลงมาคือครูรอยละ 15 เป็นครูชาย รอยละ 3 และครูหญิง รอยละ 12 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ รอยละ 7 ตอบว่าปัญหาที่ประสบคือไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารของนักเรียน ครูจำนวน คือ รอยละ 14 เป็นครูชาย รอยละ 5 และ ครูหญิง รอยละ 9 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ รอยละ 6 ตอบว่าปัญหาที่พบก่อก่อนนักเรียนไม่สนใจในกิจกรรมที่จัดขึ้น ครูจำนวน รอยละ 10 ตอบว่าปัญหาที่ประสบคือขาดความร่วมมือจากชุมชน และครู รอยละ 9 ตอบว่าเพิ่มภาระให้แก่ครูจนทำให้เป็นผลเสียถึงการสอนในชั้น มีครูไม่ตอบแบบสอบถามถึง รอยละ 12 เป็นครูชาย รอยละ 3 และครูหญิง รอยละ 9 เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ รอยละ 5

ข้อเท็จจริงและปัญหาเกี่ยวกับการใช้และการสร้างอุปกรณ์การสอน มีรายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 47-53

ตารางที่ 47 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับประโยชน์ของการใช้อุปกรณ์การสอน

ประโยชน์ของการใช้อุปกรณ์การสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด รอยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้นมาก	13	20	-	21	2	9	15	50	65
ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้นบ้าง	2	5	-	4	-	6	2	15	17
ช่วยให้นักเรียนเข้าใจแต่เสียเวลา	3	2	1	6	1	-	5	8	13
ไม่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้น	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ทราบว่าใช้อุปกรณ์อย่างไรจึงจะ ได้ประโยชน์เต็มที่	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	-	1	-	-	2	2	2	4

ตารางที่ 47 แสดงว่าครุกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 65 เป็นครูชายร้อยละ 15 และครูหญิง ร้อยละ 50 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 21 จำนวนครูหญิงในโรงเรียนชายมีจำนวนใกล้เคียงมากคือมีร้อยละ 20 ครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 13 และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการใช้อุปกรณ์

การสอนไว้ว่าช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้นมาก รองลงมาคือครู ร้อยละ 17 เป็นครูชาย ร้อยละ 2 และครูหญิง ร้อยละ 15 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษามากที่สุด คือ ร้อยละ 6 ในขณะที่คิดเห็นว่าการใช้อุปกรณ์การสอนช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้นบ้าง ที่ควรนำมาถ่วงดุลอีกก็คือครูที่คิดเห็นว่าการใช้อุปกรณ์การสอนช่วยให้นักเรียนเข้าใจดี แต่เสียเวลาดำเนินถึง ร้อยละ 13 เป็นครูชาย ร้อยละ 5 และ ครูหญิง ร้อยละ 8 ที่น่าสังเกตก็คือครูที่มีความคิดเห็นตรงข้ามกับครูกลุ่มอื่นที่กล่าวมาคือ ตอบว่าการใช้อุปกรณ์การสอนไม่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้นนั้นไม่มีเลย ครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1 เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายเท่านั้นตอบว่าไม่ทราบว่าจะใช้อุปกรณ์อย่างไรจึงได้ประโยชน์เต็มที่

ตารางที่ 48 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความบ่อยของการใช้อุปกรณ์และการจัดกิจกรรม

ความบ่อยของการใช้อุปกรณ์และการจัดกิจกรรม	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ทุกครั้ง	2	6	-	8	1	4	3	18	21
เกือบทุกครั้ง	4	12	-	14	1	2	5	28	33
บางครั้ง	10	6	-	7	1	6	11	19	30
บ่อยครั้ง	1	2	2	2	-	4	3	8	11
ไม่จำเป็นต้องใช้เลย	-	-	-	-	-	1	-	1	1
ไม่ตอบแบบสอบถาม	2	2	-	-	-	-	2	2	4

ตารางที่ 48 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ คือ ร้อยละ 33 เป็นครูชาย ร้อยละ 5 ครูหญิง ร้อยละ 28 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด ถึงร้อยละ 14 และครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 12 ส่วนครูชายสูงสุดมีเพียงร้อยละ 4 เท่านั้น และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ตอบว่าใช้อุปกรณ์การสอนและกิจกรรมเกือบทุกครั้ง รองลงมาคือร้อยละ 30 เป็นครูชาย ร้อยละ 11 เป็นครูหญิง ร้อยละ 19 ตอบว่าใช้อุปกรณ์การสอนและกิจกรรมเป็นบางครั้ง สำหรับครูร้อยละ 21 เป็นครูชาย ร้อยละ 3 ครูหญิง ร้อยละ 18 ตอบว่าใช้อุปกรณ์การสอนและจัดกิจกรรมทุกครั้ง ส่วนครูที่ตอบว่าใช้อุปกรณ์การสอนและจัดกิจกรรมบ่อยครั้งมีเพียงร้อยละ 11 เป็นครูชายร้อยละ 3 ครูหญิง ร้อยละ 8 เป็นที่น่าสนใจแก่ความมีครูเพียงร้อยละ 1 ซึ่งเป็นครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาตอบว่าไม่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์เลยในการสอนวิชาสังคมศึกษา

ตารางที่ 49 ประเภทของอุปกรณ์การสอนที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาเคยใช้

ประเภทของอุปกรณ์การสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด รอยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
โสตทัศนวัสดุ	6	6	-	14	-	3	6	23	29
ทัศนวัสดุ	3	9	-	11	1	6	4	26	30
สิ่งตีพิมพ์	15	17	-	19	2	9	17	45	62
วัสดุไคเปลา	6	12	-	12	2	6	8	30	38
ทุกอย่างดังกล่าวข้างตน	3	8	1	17	1	6	5	31	36
หนังสือนิทานของ ท. เลียงพิบูลย์	-	1	-	-	-	-	-	1	1
แผ่นเสียง	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ไม้ตอบบแบบสอบถาม	1	2	1	1	-	2	2	5	7

ตารางที่ 49 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่คือรอยละ 62 เป็นครูชายรอยละ 17 ครูหญิงรอยละ 45 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุดถึงรอยละ 19 ครูหญิงในโรงเรียนชายมีรอยละ 17 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 9 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียงรอยละ 15 เป็นครูชายในโรงเรียนชาย ทอบบว่าอุปกรณ์ที่เคยใช้คือสิ่งตีพิมพ์ รองลงมาคือรอยละ 38

เป็นครูชาย ร้อยละ 8 ครูหญิง ร้อยละ 30 ตอบว่าอุปกรณ์ที่เคยใช้ คือ วัสดุไคเปลา ครูจำนวนใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 36 เป็นครูชาย ร้อยละ 5 ครูหญิง ร้อยละ 31 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 17 ตอบว่าเคยใช้อุปกรณ์ทั้งไสคัทศนวัสคุ หัตถวัสคุ สิ่งทิมพ์ วัสดุไคเปลา สำหรับครู ร้อยละ 30 เป็นครูชาย ร้อยละ 4 ครูหญิง ร้อยละ 26 ตอบว่าใช้ หัตถวัสคุ ส่วนครูที่ตอบว่าเคยใช้ไสคัทศนวัสคุ มีร้อยละ 29 เป็นครูชาย ร้อยละ 6 ครูหญิงร้อยละ 23

ตารางที่ 50 ความสะดวกที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาได้รับในการใช้อุปกรณ์การสอนของโรงเรียน

ความสะดวกในการใช้ อุปกรณ์การสอน ที่ครูได้รับ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
มาก	1	6	-	8	-	1	1	15	16
ปานกลาง	13	16	2	19	3	12	18	47	65
น้อย	3	3	-	4	-	2	3	9	12
ไม่ได้รับเลย	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ไม่ตอบแบบสอบถาม	2	2	-	-	-	2	2	4	6

ตารางที่ 50 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 65 เป็นครูชายร้อยละ 18 ครูหญิงร้อยละ 47 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือร้อยละ 19 ครูหญิงในโรงเรียนชายมีร้อยละ 16 และครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาร้อยละ 12 ส่วนครูชายจำนวนสูงที่สุดมีเพียงร้อยละ 13 และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ตอบว่าได้รับความสะดวกในการใช้อุปกรณ์การสอนของโรงเรียนปานกลาง รองลงมาคือร้อยละ 16 เป็นครูชายร้อยละ 1 ครูหญิงร้อยละ 15 ตอบว่าได้รับความสะดวกในการใช้อุปกรณ์การสอนของโรงเรียนมาก เป็นที่น่าสนใจแก่ความมีครูถึงร้อยละ 12 เป็นครูชายร้อยละ 3 ครูหญิงร้อยละ 9 ตอบว่าได้รับความสะดวกในการใช้อุปกรณ์การสอนของโรงเรียนน้อย มีครูอยู่เพียงร้อยละ 1 เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายตอบว่าไม่ได้รับความสะดวกในการใช้อุปกรณ์การสอนของโรงเรียนเลย

ตารางที่ 51 แหล่งที่ครุหาความรู้เพิ่มเติม

แหล่งที่ครุหาความรู้เพิ่มเติม	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
จากห้องสมุดหรือจากหนังสือต่าง ๆ	18	26	2	30	3	15	23	71	94
จากภาพยนตร์	7	15	1	20	1	10	9	45	54
จากวิทยากร	5	12	-	13	1	9	6	34	40
จากการศึกษาต่อ	10	15	1	11	2	5	13	31	44
จากโทรทัศน์	1	-	-	-	-	-	1	-	1
จากวิทยุ	-	1	-	-	-	1	-	2	2
จากหนังสือพิมพ์	-	-	-	1	-	1	-	2	2

ตารางที่ 51 แสดงว่าครุกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 94 เป็นครูชาย ร้อยละ 23 และครูหญิง ร้อยละ 71 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 30 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 26 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 15 ส่วนครูชายในโรงเรียนชายมีเพียงร้อยละ 18 เท่านั้น ทอมว่าครุหาความรู้เพิ่มเติมจากห้องสมุด หรือจากหนังสือต่าง ๆ ร่องลงมาคือครุร้อยละ 54 เป็นครูชายร้อยละ 9 ครูหญิง ร้อยละ 45 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด ถึงร้อยละ 20 ในโรงเรียนชาย ร้อยละ 15 และในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 10 ทอมว่าหาความรู้เพิ่มเติมจากภาพยนตร์

สำหรับครูจำนวนถัดมาคือร้อยละ 44 เป็นครูชาย ร้อยละ 13 ครูหญิง ร้อยละ 31 ตอบว่าหาความรู้เพิ่มเติมจากการศึกษา
ต่อ ส่วนครูที่ตอบว่าหาความรู้เพิ่มเติมจากวิทยากรมี ร้อยละ 40 เป็นครูชาย ร้อยละ 6 ครูหญิง ร้อยละ 34 มีครูอยู่เพียง
ร้อยละ 2 ที่ตอบว่าหาความรู้เพิ่มเติมจากวิทยุ และ จากหนังสือพิมพ์ ครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1 เป็นครูชายใน
โรงเรียนชาย ตอบว่าศึกษาเพิ่มเติมจากโทรทัศน์

ตารางที่ 52 ความรู้สึกของครูเกี่ยวกับวิธีใช้และการสร้างอุปกรณ์การสอน

ความรู้สึกของครูเกี่ยวกับวิธีใช้และการสร้าง- อุปกรณ์การสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
มีความลำบากในการนำมาใช้เพราะไม่มีความ- ชำนาญและไม่เคยฝึกหัดมาก่อน	2	3	-	1	-	1	2	5	7
มีความคุ้นเคยในการใช้อุปกรณ์เป็นอย่างดี สนใจกับสิ่งรอบตัวและคิดจะนำมาเป็นอุปกรณ์	1	2	-	2	-	2	1	6	7
เสมอ	4	10	1	14	-	5	5	29	34
คิดอยากจะทำอุปกรณ์ง่าย ๆ แต่ไม่มีความสามารถ ในการประดิษฐ์เลย	5	3	1	7	-	4	6	14	20
สามารถทำอุปกรณ์อย่างง่าย ๆ ใดและทำได้อย่าง ประหยัด	5	5	-	7	1	5	6	17	23
ไม่มีเวลาและทุนที่จะทำ	-	-	-	-	1	-	1	-	1
ไม่สามารถจัดให้เหมาะสมกับบทเรียนแต่ละครั้ง	-	-	-	-	1	-	1	-	1
ไม่ตอบแบบสอบถาม	2	5	-	-	-	-	2	5	7

ตารางที่ 52 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ คือ รอยละ 34 เป็นครูชาย รอยละ 5 ครูหญิง รอยละ 29 ในจำนวนนี้ส่วน
ใหญ่เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิง คือ รอยละ 14 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง รอยละ 5 และเป็นครูชายในโรงเรียนสหศึกษา
ตอบว่ามีความสนใจกับสิ่งรอบตัวและคิดจะนำมาเป็นอุปกรณ์เสมอ รองลงมาคือ รอยละ 23 เป็นครูชาย รอยละ 6 ครูหญิง รอย
ละ 17 ตอบว่ามีความสามารถทำอุปกรณ์อย่างง่าย ๆ ได้ และทำได้อย่างประหยัด สำหรับครูที่ตอบว่าคิดอยากจะทำอุปกรณ์
ง่าย ๆ แต่ไม่มีความสามารถในการประดิษฐ์เลย มี รอยละ 20 เป็นครูชาย รอยละ 6 ครูหญิง รอยละ 14 ส่วนครู รอยละ 7
ซึ่งมี 2 กลุ่ม ย่อย กลุ่มแรกเป็นครูชาย รอยละ 2 ครูหญิง รอยละ 5 ตอบว่ามีความลำบากในการนำมาใช้เพราะไม่มีความ
ชำนาญ และไม่เคยฝึกหัดมาก่อน กลุ่มที่ 2 เป็นครูชาย รอยละ 1 ครูหญิง รอยละ 6 ตอบว่า มีความคุ้นเคยในการใช้อุปกรณ์
เป็นอย่างดี เป็นที่น่าสังเกตว่าครูจำนวนน้อยที่สุด คือ รอยละ 1 ซึ่งมี 2 กลุ่ม และเป็นครูชายในโรงเรียนสหศึกษาเท่านั้นตอบ
ว่าไม่มีเวลา และทุนที่จะทำกันไม่สามารถจัดให้เหมาะสมกับบทเรียนแต่ละครั้ง ส่วนครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีเพียง รอยละ 7
ส่วนใหญ่เป็นครูหญิง ในโรงเรียนชาย

ตารางที่ 53 ปัญหาที่ครูสังคมนาพบในการใช้อุปกรณ์การสอน

ปัญหาในการใช้อุปกรณ์การสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
อุปกรณ์การสอนในโรงเรียนมีไม่เพียงพอ	10	13	1	16	3	12	14	41	55
ไม่ได้รับการสนับสนุนให้ใช้	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สถานที่ไม่อำนวยให้ในการใช้อุปกรณ์	2	8	2	6	-	-	2	14	16
ไม่รณรงค์วัสดุอุปกรณ์	3	1	-	1	-	-	3	2	5
ไม่มีอุปกรณ์การสอนในโรงเรียนเลย	1	-	-	1	-	-	1	1	2
ต้องจ่ายเงินส่วนตัวเพื่อซื้อหรือทำอุปกรณ์	3	2	-	4	-	3	3	9	12
ไม่เห็นประโยชน์ในการใช้อุปกรณ์การสอน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รู้สึกอึดอัดว่าการสอนโดยใช้อุปกรณ์เหมือนสอนเด็กเล็ก	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่มีเวลาเตรียมจัดหาและเตรียมการใช้อุปกรณ์	-	1	-	2	1	2	1	5	6
การใช้อุปกรณ์ทำให้การสอนล่าช้าไม่ทันหลักสูตร	1	2	1	3	-	4	2	9	11
ไม่พบปัญหาเลย	5	7	-	9	-	3	5	19	24
ไม่ตอบแบบสอบถาม	-	4	1	3	-	1	1	8	9

ตารางที่ 53 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 55 เป็นครูชาย ร้อยละ 14 และครูหญิง ร้อยละ 41 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 16 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 10 เท่านั้นและเป็นครูชายในโรงเรียนชายตอบ ตอบว่าปัญหาที่พบคือ อุปสรรคการสอนในโรงเรียนมีไม่พอเพียง รองลงมาคือครูร้อยละ 24 เป็นครูชาย ร้อยละ 5 และครูหญิง ร้อยละ 19 ตอบว่าไม่พบปัญหาในการใช้อุปกรณ์การสอนเลย สำหรับครูที่ตอบแบบสอบถามไม่ต่ำกว่าร้อยละ 11 มีอยู่ 3 กลุ่มด้วยกัน คือ ครูร้อยละ 16 ตอบว่า สถานที่ไม่อำนวยให้ใช้อุปกรณ์ใด ครูร้อยละ 12 ตอบว่าต้องจ่ายเงินส่วนตัวเพื่อซื้อหรือทำอุปกรณ์ และครูร้อยละ 11 บอกว่าการใช้อุปกรณ์ทำให้การสอนลาซาไม่ทันหลักสูตร ปัญหาอื่นๆ ซึ่งมีครูตอบไม่ถึง ร้อยละ 10 ได้แก่ (1) ไม่มีเวลาเตรียม เตรียมจัดทำและการใช้อุปกรณ์ (2) ไม่รู้แหล่งวัสดุอุปกรณ์ (3) ไม่มีอุปกรณ์การสอนในโรงเรียนเลย เป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามครั้งนี้มีจำนวนถึง ร้อยละ 9 เป็นครูชายร้อยละ 1 และครูหญิง ร้อยละ 8

ข้อเท็จจริงและปัญหาเกี่ยวกับหนังสือแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบวิชาสังคมศึกษามีรายละเอียดแตกต่างกันดัง
แสดงไว้ในตารางที่ 54-55

ตารางที่ 54 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการใช้หนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา

ปัญหาการใช้หนังสือแบบเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
เนื้อหาวิชายากเกินไป	-	2	-	1	-	3	-	6	6
เนื้อหาวิชาง่ายเกินไป	1	2	-	-	-	-	1	2	3
เนื้อหาสั้นเกินไปจนไม่เข้าใจ	3	13	1	17	1	3	5	33	38
ภาษาไม่รัดกุมทำให้เข้าใจความหมาย โคหลายอย่าง	5	7	-	10	1	1	6	18	24
ตัวสะกดผิดมาก	1	3	1	4	-	-	2	7	9
กระดากแลว	5	-	1	2	-	1	6	3	9
รูปร่างไม่กระต๊อค	2	2	-	3	-	2	2	7	9
ขอความไม่ชัดเจน	4	1	-	8	2	4	6	13	19
เนื้อหาบางตอนไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง	8	7	-	10	1	5	9	22	31
รูปประกอบไม่เหมาะสม	5	1	-	3	1	3	6	7	13
ตัวพิมพ์ไม่ชัดเจนและขาดความเป็นระเบียบ-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 54 (ต่อ) ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการใช้หนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา

ปัญหาการใช้หนังสือแบบเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ไม่มีสรุปท้ายบท	8	6	-	10	-	8	8	24	32
ไม่มีปัญหาในขอบข่ายบท	10	10	-	11	1	5	11	26	37
ไม่แยกเนื้อหาของแต่ละชั้นให้แน่นอน	-	-	-	-	-	1	-	1	1
ผู้แต่งออกความคิดเห็นและเลือนเชื่อ ถือยาก	1	-	-	-	-	-	1	-	1
บทเรียนบางตอนยาวเกินไปจนไม่รู้เรื่อง	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	3	1	12	-	-	2	15	17

ตารางที่ 54 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ คือ ร้อยละ 38 เป็นครูชายร้อยละ 5 ครูหญิงร้อยละ 33 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 17 ครูหญิงในโรงเรียนชายร้อยละ 13 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาร้อยละ 3 ส่วนครูชายจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 3 เป็นครูชายในโรงเรียนชาย ทราบว่าปัญหาการใช้หนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาก็คือเนื้อหาของหนังสือแบบเรียนสั้นเกินไปจนไม่เข้าใจ รองลงมาคือ ร้อยละ 37 เป็นครูชายร้อยละ 11 ครูหญิงร้อยละ 26 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 11 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 10 ซึ่งเท่ากับครูชายใน

โรงเรียนชาย ตอบว่าปัญหาของหนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา คือ ไม่มีปัญหาให้ตอบท้ายบท สำหรับครูร้อยละ 32 เป็นครูชาย ร้อยละ 8 ครูหญิงร้อยละ 24 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 10 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดซึ่งเท่ากับจำนวนครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาคือ ร้อยละ 8 ตอบว่าหนังสือแบบเรียนไม่มีสรุปท้ายบท ครูจำนวนใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 31 เป็นครูชายร้อยละ 9 ครูหญิง ร้อยละ 22 ตอบว่าเนื้อหาบางตอนของหนังสือแบบเรียนไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง ส่วนครู ร้อยละ 24 เป็นครูชาย ร้อยละ 6 ครูหญิง ร้อยละ 18 ตอบว่าภาษาในหนังสือแบบเรียนไม่รัดกุมทำให้เข้าใจความหมายได้หลายอย่าง ครูที่ตอบว่าขอความในหนังสือแบบเรียนไม่ชัดเจนมีร้อยละ 19 เป็นครูชาย ร้อยละ 6 ครูหญิงร้อยละ 13 เป็นที่น่าสังเกตว่ามีครูกลุ่มหนึ่ง และเป็นกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1 เห็นว่าปัญหาการไรหนังสือแบบเรียนมีดังนี้คือ หนังสือแบบเรียนไม่แยกเนื้อหาของแต่ละชั้นให้แน่นอน ผู้แต่งออกความเห็นและเลือกเนื้อหาอย่าง และบทเรียนบางตอนยาวเกินไปจนไม่รู้เรื่อง ส่วนครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีถึง ร้อยละ 17 เป็นครูชาย ร้อยละ 2 ครูหญิง ร้อยละ 15 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 12 ซึ่งจะเห็นว่าจำนวนครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามนี้มีมากพอที่จะมีผลต่อการวิจัยเรื่องนี้

ตารางที่ 55 ประเภทของหนังสือที่ครูใช้อ่านประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา

ประเภทหนังสืออ่านประกอบวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
นวนิยาย คำานาน และนิทานพื้นเมือง	6	18	-	17	2	7	8	42	50
หนังสือประวัติบุคคลสำคัญ	11	23	1	23	1	13	13	59	72
สารคดีเกี่ยวกับวิชาภูมิศาสตร์และ- ประวัติศาสตร์	12	24	1	23	3	15	16	62	78
เอกสารจากหน่วยราชการต่าง ๆ	8	18	-	21	3	8	11	47	58
สมุดภาพและแผนที่	11	22	1	23	3	13	15	58	73
นิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์และ บทความต่าง ๆ	13	23	1	26	3	13	17	62	79
หนังสือประชุมพงศาวดาร	3	20	1	14	2	9	6	43	49
หนังสืออ้างอิง	9	18	1	20	3	9	13	47	60
การ์ตูน	-	-	-	1	-	-	-	1	1
พระไตรปิฎก	-	-	-	1	-	-	-	1	1
หนังสือความรู้รอบตัว	-	-	-	-	-	1	-	1	1

ตารางที่ 55 (ต่อ) ประเภทหนังสือที่ครูใช้อ่านประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา

ประเภทหนังสืออ่านประกอบวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
หนังสือทุกประเภทเท่าที่จะหาได้	-	-	-	-	-	1	-	1	1
ไม่ตอบแบบสอบถาม	-	-	-	1	-	-	-	1	1

ตารางที่ 55 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่คือ รอยละ 79 เป็นครูชาย รอยละ 17 และครูหญิง รอยละ 62 ในกลุ่มนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ รอยละ 26 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง รอยละ 13 เท่านั้นตอบว่าใช้หนังสือวารสาร หนังสือพิมพ์ และบทความต่าง ๆ ประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา รองลงมาเป็นครูกลุ่มที่ 2 ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกับกลุ่มที่ 1 มาก คือ รอยละ 78 เป็นครูชาย รอยละ 16 และครูหญิง รอยละ 62 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุดคือ รอยละ 24 ตอบว่าใช้หนังสือสารคดีเกี่ยวกับวิชาภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์ประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา กลุ่มที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ต่ำกว่า รอยละ 72 และไม่เกิน รอยละ 73 ตอบว่าใช้หนังสือประวัติบุคคลสำคัญ กับสมุดภาพและแผนที่ กลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มที่ไม่ต่ำกว่า 49 และไม่เกิน รอยละ 60 ตอบว่า (1) ใช้หนังสือ นวนิยาย คำนำข นิตานขึ้นเมือง (2) เอกสารจากหน่วยราชการต่าง ๆ (3) หนังสือประชุมพงศาวดาร และ (4) หนังสืออ้างอิง เป็นที่น่าสังเกตว่าครูกลุ่มน้อยที่สุดคือ กลุ่มละ รอยละ 1 เป็นครูหญิงทั้งหมด ทั้งในโรงเรียนหญิง และโรงเรียนสหศึกษา ตอบว่าใช้หนังสือการ์ตูน พระไตรปิฎก หนังสือความรู้รอบตัว และหนังสือทุกประเภทเท่าที่จะหาได้

ข้อเท็จจริงและปัญหาเกี่ยวกับการวัดผลวิชาสังคมศึกษา ให้นำรายละเอียดมาแสดงไว้ในตารางที่ 56-60

ตารางที่ 56 ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการวัดผลวิชาสังคมศึกษา

ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการวัดผลวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
เพื่อเก็บคะแนนตามระเบียบของโรงเรียน	9	15	1	16	1	6	11	37	48
เพื่อวัดประสิทธิภาพในการเรียนของเด็ก	11	23	1	27	2	10	14	60	74
เพื่อวัดความแม่นยำในการจำของนักเรียน	4	8	-	16	1	5	5	29	34
เพื่อวัดความขยันและความเอาใจใส่									
ของเด็ก	8	20	1	22	2	8	11	50	61
เพื่อวัดผลการสอนของครู	14	18	1	23	2	8	17	49	66
เพื่อนำมาปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น	13	23	2	25	3	13	18	61	79
ไม่ตอบแบบสอบถาม	-	-	-	1	-	-	-	1	1

ตารางที่ 56 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 79 เป็นครูชายร้อยละ 18 ครูหญิงร้อยละ 61 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงถึง ร้อยละ 25 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 23 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 13

ส่วนครูชายจำนวนสูงสุด มีเพียง รอยละ 13 เข้าใจว่าความมุ่งหมายของการวัดผลวิชาสังคมศึกษาก็เพื่อนำมาปรับปรุงการสอน
ให้ดีขึ้น รองลงมาคือ รอยละ 74 เป็นครูชาย รอยละ 14 ครูหญิง รอยละ 60 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงถึง
รอยละ 27 ครูหญิงในโรงเรียนชาย รอยละ 23 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา รอยละ 10 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดคือครูชายใน
โรงเรียนชาย คือ รอยละ 11 ทอมว่าเข้าใจความมุ่งหมายของการวัดผลวิชาสังคมศึกษาก็เพื่อวัดประสิทธิภาพในการเรียนของ
เด็ก ครูจำนวนใกล้เคียงกันคือ รอยละ 66 เป็นครูชาย รอยละ 17 ครูหญิง รอยละ 49 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิง
มากที่สุด คือ รอยละ 23 ครูหญิงในโรงเรียนชาย รอยละ 18 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษารอยละ 8 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมี
เพียง รอยละ 14 เป็นครูชายในโรงเรียนชาย ทอมว่าเข้าใจว่าเป็นการวัดผลการสอนของครูสำหรับครูที่เขาใจว่าเป็นการวัด
ความขยันและความเอาใจใส่ของเด็ก มี รอยละ 61 เป็นครูชาย รอยละ 11 ครูหญิง รอยละ 50 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรง-
เรียนหญิงมากที่สุด คือ รอยละ 22 ครูหญิงในโรงเรียนชาย รอยละ 20 ส่วนครูชายในโรงเรียนชายมีจำนวนสูงสุดและเท่ากับ
ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา คือ รอยละ 8 ส่วนครู รอยละ 48 เป็นครูชาย รอยละ 11 ครูหญิง รอยละ 37 ทอมว่าเข้าใจ
ความมุ่งหมายของการวัดผลก็เพื่อเก็บคะแนนตามระเบียบของโรงเรียน เป็นที่น่าสังเกตว่าครูจำนวนน้อยที่สุด คือ รอยละ 34
เป็นครูชาย รอยละ 5 ครูหญิง รอยละ 29 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ รอยละ 16 ทอมว่าเข้าใจ
ว่าความมุ่งหมายของการวัดผลก็เพื่อวัดความแม่นยำในการจำ

ตารางที่ 57 วิจัยพัฒนาวิชาสังคมศึกษาที่ครูใช้

วิธีพัฒนาวิชาสังคมศึกษาของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
ใช้ข้อทดสอบแบบปรนัยอย่างเดียว	10	10	-	15	1	7	11	32	43
ใช้ข้อทดสอบแบบอัตนัยอย่างเดียว	9	9	-	12	1	7	10	28	38
ใช้ข้อทดสอบแบบปรนัยและอัตนัยผสมกัน	15	24	3	29	4	15	22	68	90
ถามนักเรียนปากเปล่า	12	19	2	20	2	12	16	51	67
ให้นักเรียนทำบันทึกย่อ	11	20	2	11	2	7	15	38	53
ให้นักเรียนทำหัวข้อสำคัญของเรื่อง	6	9	1	4	1	6	8	19	27
รวบรวมผลงานทุกชิ้นที่ได้รับมอบหมายและ									
ให้เป็นคะแนน	10	16	2	22	1	8	13	46	59
ให้นักเรียนอภิปราย	8	20	1	21	2	11	11	52	63
แสดงละคร	2	3	-	1	-	1	2	5	7
วาดภาพประกอบ	3	14	1	5	1	7	5	26	31
ทำสมุดภาพ	-	-	-	1	-	-	-	1	1
ออกข่าวทางวิทยุโรงเรียน	-	-	-	-	1	-	1	-	1

ตารางที่ 57 (ต่อ) วิถีวิถีผลวิชาสังคมศึกษาที่ครูใช้

วิถีวิถีผลวิชาสังคมศึกษาของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ให้นักเรียนทำแผนที่	-	-	-	-	-	1	-	1	1
ไม่ตอบแบบสอบถาม	-	-	-	1	-	-	-	1	1

ตารางที่ 57 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 90 เป็นครูชาย ร้อยละ 22 ครูหญิงร้อยละ 68 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 29 ครูหญิงในโรงเรียนร้อยละ 24 และครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาร้อยละ 15 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 15 และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ตอบว่าใช้ขอทดสอบแบบปรนัยและอัตนัย รองลงมาคือร้อยละ 67 เป็นครูชาย ร้อยละ 16 ครูหญิงร้อยละ 51 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือร้อยละ 20 ครูหญิงในโรงเรียนชายร้อยละ 19 และครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาร้อยละ 12 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียงร้อยละ 12 และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ตอบว่าวัดผลโดยตามให้นักเรียนตอบปากเปล่า ครูจำนวนใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 63 เป็นครูชาย ร้อยละ 11 ครูหญิง ร้อยละ 52 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 21 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 20 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาร้อยละ 11 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดและเป็นครูชายในโรงเรียนชายมีร้อยละ 8 ตอบว่าวัดผลโดยให้นักเรียนอภิปราย สำหรับครูที่ตอบว่าวัดผลโดยรวบรวมผลงานทุกครั้งที่ได้รับมอบหมายให้เป็นคะแนนมีร้อยละ 59

เป็นครูชาย ร้อยละ 13 และครูหญิง ร้อยละ 46 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือร้อยละ 22 ส่วนครูร้อยละ 53 เป็นครูชาย ร้อยละ 15 และครูหญิง ร้อยละ 38 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือร้อยละ 20 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 11 เป็นครูชายในโรงเรียนชาย และมีจำนวนเท่ากับ ครูหญิงในโรงเรียนหญิง ตอบว่า วัตถุประสงค์ให้นักเรียนทำบันทึกย่อ นอกนั้นเป็นครูที่ตอบแบบสอบถามไม่เกิน ร้อยละ 43 ครึ่งจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1 ตอบว่า วัตถุประสงค์ต่างกันดังนี้ คือ ทำสมุศภาพ ออกข่าวทางวิทยุโรงเรียน และให้นักเรียนทำแผนที่ ส่วนครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีเพียง ร้อยละ 1 และเป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิง

ตารางที่ 58 ประเภทของข้อทดสอบที่ครูคิดว่าควรนำมาใช้เพื่อการวัดผล

ประเภทของข้อทดสอบ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ข้อทดสอบที่ออกโดยครูผู้สอนเอง	15	25	2	23	3	15	20	63	83
ข้อทดสอบที่ออกโดยหัวหน้าสายวิชา	1	5	-	3	-	2	1	10	11
ข้อทดสอบที่ออกโดยคณะกรรมการโรงเรียน	-	2	-	5	-	-	-	7	7
ข้อทดสอบที่ออกโดยคณะกรรมการจากกระทรวง	4	4	-	-	-	2	4	6	10
ข้อทดสอบปีก่อน ๆ	-	2	-	1	-	-	-	3	3
แล้วแต่คำสั่งของผู้บังคับบัญชา	1	1	-	-	-	-	1	1	2
ไม่ตอบแบบสอบถาม	2	-	-	2	-	-	2	2	4

ตารางที่ 58 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 83 เป็นครูชายร้อยละ 20 ครูหญิง ร้อยละ 63 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิง ในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 25 ครูหญิงในโรงเรียนหญิงมีร้อยละ 23 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษามีร้อยละ 15 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 15 เป็นครูชายในโรงเรียนชาย ตอบว่าข้อทดสอบที่ครูควรนำมา

ใช้ด้วยกันนั้น ควรเป็นข้อทดสอบที่ออกโดยครูผู้สอนเอง รองลงมาคือร้อยละ 11 เป็นครูชายร้อยละ 1 ครูหญิง ร้อยละ 10
ตอบว่าข้อทดสอบนั้นควรเป็นข้อทดสอบที่ออกโดยหัวหน้าสาขาวิชา ครูอีกกลุ่มหนึ่งคือ ร้อยละ 7 เป็นครูหญิงทั้งหมดตอบว่าควรใช้
ข้อทดสอบที่ออกโดยคณะกรรมการโรงเรียน ครูจำนวนน้อย คือ ร้อยละ 3 และเป็นครูหญิงทั้งหมดตอบว่าควรใช้ข้อทดสอบปีก่อน ๆ
เป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่ตอบว่าควรใช้ข้อทดสอบที่ออกโดยคณะกรรมการจากกระทรวง มีถึง ร้อยละ 10 เป็นครูชายร้อยละ 4 ครู
หญิง ร้อยละ 6 และเป็นครูชาย - หญิง ในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนสหศึกษาเท่านั้น ส่วนโรงเรียนหญิงไม่มี

ตารางที่ 59 การกำหนดระยะเวลาที่ครูใช้เพื่อการทดสอบ

การกำหนดระยะเวลาที่ครูใช้เพื่อการ ทดสอบ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด รอยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
ทุกครั้งเมื่อสอนจบในแต่ละชั่วโมง	1	3	-	3	-	-	1	6	7
เมื่อจบบทเรียนหนึ่ง ๆ	4	5	1	14	-	7	5	26	31
เดือนละ 1 ครั้งเป็นอย่างน้อย	5	9	-	5	2	4	7	18	25
ตามที่โรงเรียนกำหนดไว้	8	5	-	7	-	4	8	16	24
ตามที่ครูได้กำหนดไว้ล่วงหน้าในการวาง แผนการสอนระยะยาว	1	5	-	2	1	2	2	9	11
เมื่อเห็นว่านักเรียนไม่สนใจการเรียน	-	1	-	-	-	-	-	1	1
เมื่อไม่ได้เตรียมการสอนมาล่วงหน้า	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ตอบแบบสอบถาม	-	-	1	-	-	-	1	-	1

ตารางที่ 59 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ คือ ร้อยละ 31 เป็นครูชายร้อยละ 5 และครูหญิงร้อยละ 26 ในกลุ่มนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 14 ตอบว่าทดสอบเมื่อจบบทเรียนหนึ่ง ๆ รองลงมาเป็นครูกลุ่มที่ 2 ร้อยละ 25 เป็นครูชาย ร้อยละ 7 และครูหญิง ร้อยละ 18 ในกลุ่มนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 9 ตอบ

ว่าทดสอบเคื่อนละ 1 ครั้ง เป็นอย่างน้อย สำหรับครูที่ตอบว่าทดสอบตามที่โรงเรียนกำหนดไว้มีถึง ร้อยละ 24 เป็นครูชาย ร้อยละ 8 และ ครูหญิง ร้อยละ 16 ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีจำนวนใกล้เคียงกัน ครูกลุ่มที่ 2 มาก ครูกลุ่มน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1 เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายเท่านั้น ตอบว่าทดสอบเมื่อเห็นว่านักเรียนไม่สนใจการเรียน เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่มีครูคนใดเลย ที่ทดสอบเมื่อไม่ได้เตรียมการสอนมาล่วงหน้า

ตารางที่ 60 ปัญหาการวัดผลที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาประสบ

ปัญหาการวัดผลที่ครูประสบ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด รอยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
ไม่สามารถสร้างแบบสอบถามที่เหมาะสม									
ได้เพราะขาดความเข้าใจในการสร้าง	3	2	-	2	2	-	5	4	9
มีประสบการณ์ในเรื่องการวัดผลน้อย	4	1	1	-	-	1	5	2	7
ไม่ได้รับการสนับสนุนในด้านการใช้แบบ- ทดสอบใหม่ ๆ	2	5	-	-	1	2	3	7	10
ขาดวัสดุและอุปกรณ์ที่จะสร้างแบบทดสอบ	6	4	-	1	1	4	7	5	12
มีปัญหาในเรื่องการตรวจและให้คะแนน	-	1	-	6	-	3	-	9	9
มีปัญหาในด้านการเงินที่จะทำแบบทดสอบ	3	6	-	3	1	2	4	11	15
การจัดโต๊ะเรียนไม่เหมาะสมกับแบบทดสอบที่สร้าง	-	3	1	4	-	-	1	7	8
ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบที่ใช่จะวัดผลได้จริง	4	2	-	3	2	5	6	10	16
ไม่ทราบว่าจะทดสอบไปเพื่ออะไร	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือ	-	1	-	-	-	-	-	1	1

ตารางที่ 60 (ต่อ) ปัญหาการวัดผลที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาประสบ

ปัญหาการวัดผลที่ครูประสบ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด รอยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
ไม่ได้รับการสนับสนุนให้วัดผลภาคปฏิบัติ เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน	1	-	-	-	-	-	1	-	1
ไม่มีปัญหา	6	9	-	14	1	4	7	27	34
ไม่ตอบแบบสอบถาม	2	3	1	2	-	1	3	6	9

ตารางที่ แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ คือ รอยละ 34 เป็นครูชายรอยละ 7 ครูหญิงรอยละ 27 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิง
 ในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ รอยละ 14 ตอบว่าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการวัดผล รองลงมาคือ รอยละ 16 เป็นครูชายรอยละ 6
 ครูหญิง รอยละ 10 ตอบว่าปัญหาของการวัดผลที่ประสบคือไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบที่ใช้จะวัดได้ผลจริง ครูจำนวนใกล้เคียงกันคือ
 รอยละ 15 เป็นครูชาย รอยละ 4 ครูหญิง รอยละ 11 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ รอยละ 6 ตอบว่า
 มีปัญหาในด้านการเงินที่จะทำแบบทดสอบ สำหรับครู รอยละ 12 เป็นครูชาย รอยละ 7 และครูหญิง รอยละ 5 ในจำนวนนี้เป็น
 ครูชายในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ รอยละ 6 ส่วนครูหญิงจำนวนสูงสุด คือ รอยละ 4 เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายและโรงเรียน
 สหศึกษา ตอบว่าชาวักวัดและอุปกรณ์ที่จะสร้างแบบทดสอบ ส่วนครู รอยละ 10 เป็นครูชาย รอยละ 3 และครูหญิง รอยละ 7

ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 5 ทอมว่า ไม่ได้รับการสนับสนุนในด้านการใช้แบบทดสอบใหม่ ๆ
นอกนั้นตอบปัญหาไม่ถึง ร้อยละ 10 เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่มีครูคนใดเลยที่ตอบว่าไม่ทราบว่าจะทดสอบไปเพื่ออะไร สำหรับครู
ที่ประสบปัญหาว่านักเรียนไม่ให้ความร่วมมือ และไม่ได้รับการสนับสนุนในการวัดผล ภาคปฏิบัติเกี่ยวกับชีวิตประจำวันนั้นมีเพียง
ร้อยละ 1 และ เป็นครูหญิง-ชายในโรงเรียนชายเท่านั้น

ข้อเท็จจริงและปัญหาเกี่ยวกับ สถานะที่ บรรยากาศ และสิ่งแวดลอมในโรงเรียน ทั้งรายละเอียดที่แสดงไว้ใน
 ตารางที่ 61 - 62

ตารางที่ 61 ประเภทของสิ่งที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่โรงเรียนมี

สิ่งที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนวิชาสังคม- ศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด รอยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
ห้องสมุด	18	20	1	27	3	15	22	62	84
ห้องเรียนเฉพาะวิชา	5	8	1	15	1	2	7	25	32
พิพิธภัณฑ์สังคมศึกษา	2	5	1	14	-	1	3	20	23
ชุมนุมสังคมศึกษา	4	6	1	13	1	4	6	23	29
มุมหนังสือสังคมศึกษา	2	4	-	7	2	3	4	14	18
มีทั้งหมด	-	5	1	2	-	-	1	7	8
ไม่มีเลย	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ไม่ตอบแบบสอบถาม	-	-	-	1	-	1	-	2	2

ตารางที่ 61 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 84 เป็นครูชาย ร้อยละ 22 ครูหญิง ร้อยละ 62 ในจำนวน
 นี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 27 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 20 และครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา

ร้อยละ 15 ส่วนครูชายจำนวนมากที่สุด เป็นครูชายในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 18 ทอมว่าสิ่งที่ช่วยส่งเสริมการเรียนวิชา
สังคมศึกษาที่โรงเรียนมี คือ ทองสมุศ รองลงมาคือ ร้อยละ 32 เป็นครูชาย ร้อยละ 7 ครูหญิง ร้อยละ 25 ในจำนวนนี้เป็น
ครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 15 ทอมว่าโรงเรียนมีห้องเรียนเฉพาะวิชา สำหรับครูร้อยละ 29 เป็นครูชาย
ร้อยละ 6 ครูหญิง ร้อยละ 23 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 13 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมี
เพียง ร้อยละ 4 เป็นครูชายในโรงเรียนชายทอมว่าโรงเรียนมีชุมนุมสังคมศึกษา ส่วนครูร้อยละ 23 เป็นครูชาย ร้อยละ 3
ครูหญิง ร้อยละ 20 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 14 ทอมว่าโรงเรียนมีพิพิธภัณฑ์สังคมศึกษา
ครูร้อยละ 18 เป็นครูชาย ร้อยละ 4 ครูหญิง ร้อยละ 14 ทอมว่าโรงเรียนมีมุมหนังสือสังคมศึกษา นอกนั้นทอมไม่เกินร้อยละ
8 เป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่ทอมว่าโรงเรียนไม่มีสิ่งที่ช่วยส่งเสริมการเรียนวิชาสังคมศึกษานั้นมีน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1 เท่านั้น

ตารางที่ 62 ลักษณะของห้องเรียนที่ครูคิดว่าเป็นอุปสรรคต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ลักษณะของห้องเรียนที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย ร้อยละ	เพศหญิง ร้อยละ	เพศชาย ร้อยละ	เพศหญิง ร้อยละ	เพศชาย ร้อยละ	เพศหญิง ร้อยละ	เพศชาย ร้อยละ	เพศหญิง ร้อยละ	
โต๊ะและเก้าอี้มีลักษณะไม่เหมาะที่จะจัดกิจกรรมเคลื่อนย้ายลำบาก	4	9	-	10	1	5	5	24	29
ลักษณะของห้องจะตองอยู่ในระเบียบที่จัดไว้เปลี่ยนแปลงไม่ได้	3	7	-	5	1	3	4	15	19
อยู่ในที่ที่อากาศถ่ายเทไม่สะดวก	2	2	-	5	1	2	3	9	12
มีเสียงรบกวนจากภายนอกมาก	4	9	2	12	-	6	6	27	33
แสงสว่างมีไม่เพียงพอ	-	4	-	5	-	2	-	14	11
แสงสว่างเข้าไม่ถูกต้อง	1	3	1	3	-	2	2	7	9
นักเรียนในชั้นมีจำนวนมากเกินไป	5	13	1	9	2	8	8	30	38
ไม่ชอบแบบสอบถาม	6	5	-	10	-	3	6	18	24

ตารางที่ 62 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ คือ ร้อยละ 38 เป็นครูชาย ร้อยละ 8 ครูหญิง ร้อยละ 30 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 13 เห็นว่าจำนวนนักเรียนในชั้นมากเกินไปทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียน รอง

ลงมาคือ ร้อยละ 33 เป็นครูชายร้อยละ 6 ครูหญิงร้อยละ 27 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 12 เห็นว่าลักษณะของห้องเรียนที่เป็นอุปสรรคมากคือ ห้องที่มีเสียงรบกวนมาก สำหรับครูที่ตอบว่าโต๊ะและเก้าอี้มีลักษณะไม่เหมาะที่จะจัดกิจกรรม เคลื่อนย้ายลำบาก มีร้อยละ 29 เป็นครูชาย ร้อยละ 5 ครูหญิง ร้อยละ 24 ครูร้อยละ 19 เป็นครูชาย ร้อยละ 4 ครูหญิง ร้อยละ 15 ตอบว่าลักษณะของห้องจะต้องอยู่ในระเบียบที่จัดไว้เปลี่ยนแปลงไม่ได้ ครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 9 เป็นครูชาย ร้อยละ 2 ครูหญิง ร้อยละ 7 ตอบว่าแสงสว่างเข้าไม่ถูกต้อง เป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่ไม่ชอบแบบสอบถามมีจำนวนมากถึง ร้อยละ 24 เป็นครูชาย ร้อยละ 16 ครูหญิง ร้อยละ 18 โดยเฉพาะครูหญิงในโรงเรียนหญิงมีถึง ร้อยละ 10

ข้อเท็จจริงและปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษา และผู้ปกครองของนักเรียนได้แสดงรายละเอียดไว้ใน
 ตารางที่ 63-69

ตารางที่ 63 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา

ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ให้ความสนใจและเห็นความสำคัญมาก	3	3	-	5	-	2	3	10	13
ให้ความสนใจและเห็นความสำคัญ พอสมควร	10	18	1	14	1	13	12	45	57
ให้ความสนใจน้อยและเห็นความสำคัญ แต่เพียงเล็กน้อย	4	6	1	12	1	1	6	19	25
ไม่ให้ความสนใจและไม่เห็นความสำคัญ เลย	-	1	-	-	1	-	1	1	2
ไม่ตอบแบบสอบถาม	2	-	-	-	-	1	2	1	3

ตารางที่ 63 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 57 เป็นครูชาย ร้อยละ 12 และครูหญิง ร้อยละ 45 ใน

จำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 18 ครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 14 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 13 ส่วนครูชายจำนวนมากที่สุด มีเพียงร้อยละ 10 และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ทอขวานักเรียนให้ความสนใจและเห็นความสำคัญของวิชานี้มากพอสมควร รองลงมาคือครูร้อยละ 25 เป็นครูชายร้อยละ 6 และครูหญิงร้อยละ 19 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุดคือร้อยละ 12 ทอขวานักเรียนให้ความสนใจน้อยและเห็นความสำคัญแค่เพียงเล็กน้อย เป็นที่น่าสังเกตว่ามีครูถึงร้อยละ 13 เป็นครูชายร้อยละ 3 ครูหญิง ร้อยละ 10 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุดคือ ร้อยละ 5 ทอขวานักเรียนให้ความสนใจและเห็นความสำคัญมาก ครูจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ 2 เป็นครูหญิงในโรงเรียนชาย และครูชายในโรงเรียนสหศึกษาเท่ากันคือร้อยละ 1 ทอขวานักเรียนไม่ให้ความสนใจและไม่เห็นความสำคัญของวิชานี้เลย

ตารางที่ 64 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความสนใจของนักเรียนที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา

ความสนใจของนักเรียนต่อวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
มาก	3	5	-	4	1	4	4	13	17
ปานกลาง	14	19	1	23	2	12	17	54	71
น้อย	1	4	1	4	-	1	2	9	11
ไม่สนใจเลย	1	-	-	-	-	-	1	-	1

ตารางที่ 64 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ คือ ร้อยละ 71 เป็นครูชาย ร้อยละ 17 และครูหญิงร้อยละ 54 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิง ในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือร้อยละ 23 ส่วนครูหญิงในโรงเรียนชายมีร้อยละ 19 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาร้อยละ 12 แต่ครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียงร้อยละ 14 และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ทบว่านักเรียนให้ความสนใจต่อวิชานี้ปานกลาง รองลงมาคือครูร้อยละ 17 เป็นครูชายร้อยละ 4 ครูหญิงร้อยละ 13 ทบว่านักเรียนให้ความสนใจต่อวิชานี้มาก สำหรับครูที่ตอบว่านักเรียนสนใจต่อวิชานี้น้อยมีเพียง ร้อยละ 11 เป็นครูชายร้อยละ 2 ครูหญิงร้อยละ 9 เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่มีครูคนใดเลยที่ตอบว่านักเรียนไม่สนใจต่อวิชานี้และครูทุกคนตอบแบบสอบถามข้อนี้

ตารางที่ 65 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับพื้นฐานความรู้วิชาสังคมศึกษาของนักเรียน

พื้นฐานความรู้วิชาสังคมศึกษาของนักเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน	12	15	2	23	1	10	15	48	63
นักเรียนมีความรูต่างกันมาก	4	8	-	4	1	3	5	15	20
นักเรียนมีความรูอ่อนกว่าระดับชั้นที่เรียน	2	5	-	4	1	4	3	13	16
นักเรียนมีความรูเหนือกว่าระดับชั้นที่เรียน	1	-	-	-	-	-	1	-	1

ตารางที่ 65 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ คือ ร้อยละ 63 เป็นครูชายร้อยละ 15 และครูหญิง ร้อยละ 48 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือร้อยละ 23 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 15 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 10 ส่วนครูชายจำนวนมากที่สุด มีเพียงร้อยละ 12 และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ทบว่านักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน รองลงมาคือครู ร้อยละ 20 เป็นครูชายร้อยละ 5 ครูหญิง ร้อยละ 15 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุดคือ ร้อยละ 8 ทบว่านักเรียนมีความรูต่างกันมาก ส่วนครูที่ทบว่านักเรียนมีความรูอ่อนกว่าระดับชั้นที่เรียนมีถึงร้อยละ 16 เป็นครูชาย ร้อยละ 3 และครูหญิงร้อยละ 13 เป็นที่น่าสังเกตว่าครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1 เป็นครูชายในโรงเรียนชายเท่านั้นที่ทบว่านักเรียนมีความรูเหนือกว่าระดับชั้นที่เรียน

ตารางที่ 66 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนในขณะที่เรียนวิชาสังคมศึกษา

ปัญหาของนักเรียนในขณะที่เรียนวิชา สังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ขาดความคิดวิพากษ์วิจารณ์	12	15	2	27	2	9	16	51	67
ไม่เต็มใจหรือไม่สามารถทำงานร่วมกับ- คนอื่นใด	-	1	-	2	-	1	-	4	4
ไม่สามารถรับผิดชอบ	3	4	-	4	-	4	3	12	15
ไม่ยอมเป็นผู้ริเริ่ม	12	16	1	16	3	8	16	40	56
ขาดความสนใจหรือความกระตือรือร้น ในงาน	7	6	-	6	2	4	9	16	25
มีความบกพร่องทางกาย เช่น สุขภาพ ไม่ดี บุคลิกลักษณะไม่ดี	-	1	-	-	-	1	-	2	2
มีความบกพร่องทางภาษาและการพูด เช่น สำเนียงแปร่ง ไช้คำไม่สุภาพ	-	4	-	4	-	5	-	13	13
ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพการณ์ ใหม่ ๆ ได้	1	2	-	5	-	4	1	11	12
ปัญหาที่สืบเนื่องมาจากที่บ้าน	-	1	-	-	-	1	-	2	2
ไม่มีปัญหา	-	1	-	-	-	-	-	1	1

ตารางที่ 66 (ต่อ) ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนในขณะที่เรียนวิชาสังคมศึกษา

ปัญหาของนักเรียนในขณะที่เรียนวิชา- สังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด รอยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
ไม่ตอบแบบสอบถาม	-	4	-	-	-	1	-	5	5

ตารางที่ 66 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ รอยละ 67 เป็นครูชาย รอยละ 16 และครูหญิง รอยละ 51 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ รอยละ 27 ครูหญิงในโรงเรียนชาย รอยละ 15 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษารอยละ 9 ส่วนครูชาย มีเพียง รอยละ 12 และครูชายในโรงเรียนชาย ตอบว่านักเรียนขาดความคึกคักวิพากษ์วิจารณ์ รองลงมาคือครู รอยละ 56 เป็นครูชาย รอยละ 16 และครูหญิง รอยละ 40 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชาย และครูหญิงในโรงเรียนหญิงจำนวนเท่ากันคือ รอยละ 16 และในจำนวนนี้เป็นครูชายในโรงเรียนชายเสีย รอยละ 12 ตอบว่านักเรียนไม่ยอมเป็นผู้เริ่ม ครู รอยละ 25 เป็นครูชาย รอยละ 9 และครูหญิง รอยละ 16 ตอบว่านักเรียนขาดความสนใจหรือความกระตือรือร้นในงาน สำหรับครูที่ตอบว่านักเรียนไม่สามารถรับผิดชอบมี รอยละ 15 ในจำนวนนี้เป็นครูชายในโรงเรียนชายเพียง รอยละ 3 เท่านั้น นอกนั้นเป็นครูหญิงจำนวนเท่ากันทั้งในโรงเรียนชายโรงเรียนหญิง โรงเรียนสหศึกษา คือ รอยละ 4 ส่วนครู รอยละ 13 ซึ่งเป็นครูหญิงทั้งหมด ตอบว่านักเรียนมีความบกพร่องทางภาษา และการพูด เช่น สำเนียงแปร่ง ใจคำไม่สุภาพ ครูจำนวนใกล้เคียงกัน คือ รอยละ 12 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ รอยละ 5 ตอบว่านักเรียนไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับ สถานการณ์ใหม่ ๆ ได้ นอกนั้นเป็นครูที่ตอบแบบสอบถามไม่ถึง รอยละ 5 ที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาอื่น ๆ

ตารางที่ 67 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปฏิกิริยาของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมและการใช้อุปกรณ์ของครู

ปฏิกิริยาของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรม และการใช้อุปกรณ์ของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
นักเรียนแสดงความเมื่อนาย	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นักเรียนไม่แสดงกิริยาโต้ตอบเลย	4	3	-	2	-	-	4	5	9
ผลการเรียนเหมือนกับที่สอนโดยไม่มีใช้อุปกรณ์	-	-	-	1	-	1	-	2	2
นักเรียนมีความกระตือรือร้นในบทเรียนมากขึ้น	12	15	-	22	1	11	13	48	61
ผลการเรียนของนักเรียนไม่ดีขึ้นมากนัก แต่									
นักเรียนมีความสนใจการสอนของครู	2	10	1	5	2	5	5	20	25
นักเรียนไม่สนใจครูเลย	-	1	-	1	-	-	-	2	2
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	-	1	-	-	-	2	-	2

ตารางที่ 67 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 61 เป็นครูชายร้อยละ 13 ครูหญิงร้อยละ 48 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 22 ครูหญิงในโรงเรียนชายร้อยละ 15 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาร้อยละ 11 ส่วนครูชายในโรงเรียนชาย มีเพียง ร้อยละ 12 และเป็นครูชาย ในโรงเรียนชาย ตอบว่าการจัดกิจกรรมและการใช้

อุปกรณ์ของครูทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในบทเรียนมากขึ้น รองลงมาคือ ครูร้อยละ 25 เป็นครูชายร้อยละ 5 ครูหญิง ร้อยละ 20 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายถึงร้อยละ 10 ตอบว่าผลการเรียนของนักเรียนไม่ดีขึ้นมากนัก แต่นักเรียน มีความสนใจต่อการสอนของครู สำหรับครูที่ตอบว่านักเรียนไม่แสดงกิริยาโต้ตอบเลย มีร้อยละ 9 เป็นครูชาย ร้อยละ 4 ครูชาย ร้อยละ 5 นอกนั้นตอบไม่เกิน ร้อยละ 2 เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่มีครูคนใดเลยที่ตอบว่านักเรียนแสดงความเบื่อหน่าย

ตารางที่ 68 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความสนใจและความเอาใจใส่ที่ผู้ปกครองนักเรียนมีต่อการเรียนวิชา
สังคมศึกษาของนักเรียน

ความสนใจและความเอาใจใส่ของ ผู้ปกครองต่อการเรียนของเด็ก	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ดีมาก	1	-	-	-	-	-	1	-	1
ดี	8	6	-	6	-	4	8	16	24
ไม่ค่อยสนใจหรือเอาใจใส่เท่าใดนัก	7	18	1	16	2	12	10	46	56
ไม่สนใจและไม่เอาใจใส่เลย	2	1	-	4	1	1	3	6	9
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	3	1	5	-	-	2	8	10

ตารางที่ 68 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 56 เป็นครูชายร้อยละ 10 และครูหญิงร้อยละ 46 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 18 ซึ่งใกล้เคียงกับจำนวนครูหญิงในโรงเรียนหญิง คือร้อยละ 16 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียงร้อยละ 7 เท่านั้น และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ตอบว่าผู้ปกครองไม่ค่อยสนใจหรือเอาใจใส่เท่าใดนัก รองลงมาคือครู ร้อยละ 24 เป็นครูชายร้อยละ 8 และครูหญิง ร้อยละ 16 ในจำนวนนี้เป็นครูชายในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 8 ส่วนครูหญิงในโรงเรียนชาย และครูหญิงในโรงเรียนหญิงมีจำนวนเท่ากัน คือร้อยละ 6 ตอบว่าผู้ปกครองสนใจและ

เอาใจใส่คือ ครูที่ตอบว่าผู้ปกครองไม่สนใจและไม่เอาใจใส่ต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนเลย มีถึง ร้อยละ 9 เป็นครูชาย ร้อยละ 3 และ ครูหญิง ร้อยละ 6 เป็นที่น่าสังเกตว่าครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1 และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ตอบว่าผู้ปกครองเอาใจใส่ต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนดีมาก ส่วนครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามมี ร้อยละ 10 และเป็นครูชาย - หญิง ในโรงเรียนชาย และโรงเรียนหญิงเท่านั้น

ตารางที่ 69 ลักษณะของนักเรียนที่ครูมีความเห็นว่า มีผลต่อความสามารถในการเรียนวิชาสังคมศึกษาให้ได้ดี

ลักษณะของนักเรียนที่สามารถเรียนวิชา สังคมศึกษาได้ดี	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
มีความสามารถในการท่องจำ	4	8	1	15	1	7	6	30	36
มีความสามารถในการอ่านได้อย่างรวดเร็ว	5	7	-	16	1	5	6	28	34
มีสติปัญญาเฉียบแหลม	2	3	-	3	1	1	3	7	10
มีความสามารถในการคิดได้อย่างมีเหตุผล	13	23	1	25	3	14	17	62	79
ชอบคนกล้าเกี่ยวกับความจริงต่าง ๆ	15	22	-	25	3	11	18	58	76
มีจินตนาการกว้างขวาง	9	16	-	14	1	7	10	37	47
ไม่จำเป็นต้องมีสติปัญญาเฉียบแหลม แต่ ต้องขยันหมั่นเพียร	5	14	1	16	1	8	7	38	45
มีความสามารถในการใช้ภาษาได้เป็น อย่างดี	5	8	-	11	-	7	5	26	31
ไม่ชอบแบบสอบถาม	1	-	1	1	-	-	2	1	3

ตาราง 69 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 79 เป็นครูชาย ร้อยละ 17 และครูหญิง ร้อยละ 62 ใน

จำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 25 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 23 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 14 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุด มีเพียง ร้อยละ 13 และ เป็นครูชายในโรงเรียนชาย ทบว่านักเรียนที่จะเรียนวิชาสังคมศึกษาใดก็ จะต้องมีความสามารถในการคิดใคร่ครวญอย่างมีเหตุผล รองลงมาเป็นครูกลุ่มที่ 2 คือ ร้อยละ 76 เป็นครูชายร้อยละ 18 และครูหญิง ร้อยละ 58 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 25 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 22 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 11 ส่วนครูชายในโรงเรียนชายมีจำนวนสูงสุด ร้อยละ 15 ชอบคนควาเกี่ยวกับความจริงต่าง ๆ ครูกลุ่มที่ 3 คือ ร้อยละ 47 เป็นครูชาย ร้อยละ 10 ครูหญิง ร้อยละ 37 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 16 ครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 44 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 7 ส่วนครูชายในโรงเรียนชายมีเพียงร้อยละ 9 เท่านั้น ทบว่านักเรียนต้องมีจินตนาการกว้างขวาง ครูกลุ่มที่ 4 คือ ครูร้อยละ 45 เป็นครูชาย ร้อยละ 7 ครูหญิง ร้อยละ 38 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 16 ครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 14 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 8 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 5 และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ครูกลุ่มที่ 5 คือ ร้อยละ 36 เป็นครูชาย ร้อยละ 6 ครูหญิงร้อยละ 30 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 15 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 8 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 7 ทบว่านักเรียนต้องมีความสามารถในการท่องจำ ครูกลุ่มที่ 6 เป็นครูชายร้อยละ 6 ครูหญิง ร้อยละ 28 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 16 ทบว่านักเรียนต้องมีความสามารถในการอ่านใคร่ครวญเร็ว ครูกลุ่มที่ 7 คือ ร้อยละ 31 เป็นครูชาย ร้อยละ 5 ครูชายร้อยละ 26 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 11 ส่วนครูชายมีเพียง ร้อยละ 5 และเป็นครูชายในโรงเรียนชายเท่านั้น ทบว่านักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาใดเป็นอย่างดี ครูกลุ่มที่ 8 เป็นครูชายร้อยละ 3 ครูหญิง ร้อยละ 7 ทบว่านักเรียนต้องมีสติปัญญาเฉียบแหลมเป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่ไม่ชอบแบบสอบถามมีเพียง ร้อยละ 3 เป็นครูชายร้อยละ 2 ครูหญิง ร้อยละ 1 และเป็นครูชาย-หญิงในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนหญิง เท่านั้น โรงเรียนสหศึกษาไม่มี

ข้อเท็จจริงและปัญหาจากฝ่ายบริหารและบุคลากรของโรงเรียน ได้แสดงไว้ในตารางที่ 70-80

ตารางที่ 70 ความสนับสนุนที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาได้รับจากผู้บังคับบัญชา

ความสนับสนุนที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษา ได้รับจากผู้บังคับบัญชา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ให้การสนับสนุนวิชาสังคมศึกษามากกว่า วิชาอื่น	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ให้การสนับสนุนวิชาสังคมศึกษาเท่า ๆ กับวิชาอื่น	17	26	2	27	3	13	22	66	88
ให้การสนับสนุนวิชาสังคมศึกษาน้อยกว่า วิชาอื่น	-	1	-	1	-	3	-	5	5
ให้การสนับสนุนแต่ไม่ส่งเสริมเท่าวิชาอื่น	-	1	-	3	-	-	-	4	4
ให้การสนับสนุนและส่งเสริมวิชาอื่นมาก กว่า	-	-	-	-	1	-	-	1	1
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	-	-	-	-	-	1	-	1

ตารางที่ 70 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 88 เป็นครูชายร้อยละ 22 ครูหญิง ร้อยละ 66 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 27 ส่วนครูหญิงในโรงเรียนชายมี ร้อยละ 26 และครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา มีร้อยละ 13 ส่วนครูชายในโรงเรียนชายมีร้อยละ 17 และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ทอมว่าผู้บังคับบัญชาให้การสนับสนุนวิชาสังคมศึกษาเท่า ๆ กับวิชาอื่น รองลงมาคือ ครู ร้อยละ 5 เป็นครูหญิงทั้งสิ้น ทอมว่าผู้บังคับบัญชาให้การสนับสนุนวิชาสังคมศึกษาน้อยกว่าวิชาอื่น ครูร้อยละ 4 เป็นครูหญิงล้วนทอมว่าผู้บังคับบัญชาให้การสนับสนุนแต่ไม่ส่งเสริมเท่าวิชาอื่น ครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1 เป็นครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาทอมว่าผู้บังคับบัญชาให้การสนับสนุนและส่งเสริมวิชาอื่นมากกว่า

ตารางที่ 71 ความเข้าใจในตัวครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียน

ความเข้าใจของผู้บังคับบัญชาต่อครูผู้สอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
เข้าใจดีมาก	3	-	-	7	-	5	3	12	15
เข้าใจดี	12	23	2	20	2	12	16	55	71
เข้าใจน้อยมาก	1	4	-	3	1	-	2	7	9
ไม่ตอบแบบสอบถาม	3	1	-	1	-	-	3	2	5

ตารางที่ 71 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 71 เป็นครูชาย ร้อยละ 16 และครูหญิงร้อยละ 55 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 23 ส่วนครูชายจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 12 ซึ่งเท่ากับครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาตอบว่าผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนเข้าใจครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาดี รองลงมาคือครู ร้อยละ 15 เป็นครูชายร้อยละ 3 ครูหญิงร้อยละ 12 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 7 ตอบว่าผู้บังคับบัญชาเข้าใจครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษามาก ครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 9 เป็นครูชายร้อยละ 2 และครูหญิงร้อยละ 7 ตอบว่าผู้บังคับบัญชาเข้าใจตัวครูผู้สอนน้อยมาก ส่วนครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามซึ่งมีทั้งสิ้น ร้อยละ 5 เป็นครูชาย-หญิงในโรงเรียนชาย และโรงเรียนหญิงเท่ากัน ส่วนโรงเรียนสหศึกษาไม่มี

ตารางที่ 72 วิธีการที่ผู้บังคับบัญชาสนับสนุนการเพิ่มความรู้อของครู

วิธีการที่ผู้บังคับบัญชาสนับสนุนการเพิ่มความรู้อของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
มีห้องสมุดซึ่งมีหนังสือทางค่านวิชาการศึกษา									
ต่าง ๆ มากพอ	13	22	1	26	2	14	15	62	78
เชิญวิทยากรมาปรากฏการณ์ให้ฟัง	8	6	-	12	-	6	8	24	32
จัดให้มีการพบปะแลกเปลี่ยนปัญหาระหว่าง									
ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา	4	3	-	9	-	2	4	14	18
สนับสนุนให้ครูไปรับการอบรมเพิ่มเติม	9	14	1	19	-	8	10	41	51
สนับสนุนให้ครูไปศึกษาต่อทั้งในประเทศ									
หรือต่างประเทศ	7	6	1	7	-	2	8	15	23
จัดหาครูไปเยี่ยมเยียนโรงเรียนอื่น ๆ	2	1	-	3	-	-	2	4	6
เชิญครูจากโรงเรียนอื่นมาเยี่ยมเยียนแลกเปลี่ยน									
เปลี่ยนความรู้	1	1	-	3	-	1	1	5	6
ผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุนเลย	1	-	-	-	-	1	1	1	2
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	2	-	1	1	-	2	3	5

ตารางที่ 72 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 78 เป็นครูชายร้อยละ 16 และครูหญิงร้อยละ 62 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 26 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 22 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 14 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุด มีเพียงร้อยละ 13 ตอบว่าผู้บังคับบัญชาสนับสนุนการเพิ่มความรูของครู โดยจัดให้มีห้องสมุด ซึ่งมีหนังสือ คำนวณ การต่าง ๆ มากพอ รองลงมาคือร้อยละ 51 เป็นครูชายร้อยละ 10 และครูหญิงร้อยละ 41 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 19 ครูหญิงในโรงเรียนชายร้อยละ 14 ตอบว่าผู้บังคับบัญชาสนับสนุนโดยให้ครูไปรับการอบรมเพิ่มเติม ส่วนครูที่ตอบว่าผู้บังคับบัญชาสนับสนุนโดยเชิญวิทยากรมาปาฐกถาให้ฟัง มีถึงร้อยละ 32 เป็นครูชาย ร้อยละ 8 และครูหญิงร้อยละ 24 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือร้อยละ 12 ครูร้อยละ 23 เป็นครูชายร้อยละ 8 ครูหญิงร้อยละ 15 ตอบว่าผู้บังคับบัญชาสนับสนุนให้ครูไปศึกษาต่อทั้งในประเทศหรือต่างประเทศ ครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 2 เป็นครูชายร้อยละ 1 และครูหญิง ร้อยละ 1 ตอบว่าผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุนการเพิ่มความรูของครูเลย ส่วนครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีร้อยละ 5 เป็นครูชาย ร้อยละ 2 และครูหญิงร้อยละ 3

ตารางที่ 73 ปัญหาที่เกิดจากการเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครู

ปัญหาการเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ทำให้เตรียมการสอนน้อยลงเพราะไม่มีเวลาพอ	2	2	-	1	1	1	3	4	7
ทำให้สนใจงานในหน้าที่น้อยลง	1	-	-	1	-	1	1	2	3
ทำให้มีเวลาเอาใจใส่นักเรียนน้อยลง	2	2	-	2	1	2	3	6	9
ครูมีเวลาร่วมกิจกรรมของโรงเรียนน้อยลง	2	2	-	-	-	-	2	2	4
ทำให้ต้องทิ้งชั้นก่อนเวลาเลิกเรียน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่เกิดปัญหาเกี่ยวกับการสอนเลย	14	12	1	18	1	11	16	41	57
ไม่เคยเรียนเพิ่มคุณภาพ	-	1	-	1	-	1	-	3	3
ทำให้ต้องทำงานเพิ่มขึ้นอีกมากเมื่อเรียนจบ	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ไม่ตอบแบบสอบถาม	2	10	1	8	-	2	3	20	23

ตารางที่ 73 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุดคือ ร้อยละ 57 เป็นครูชายร้อยละ 16 และครูหญิง ร้อยละ 41 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 18 ครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 12 และครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาร้อยละ 11 ส่วนครูชาย มีเพียง ร้อยละ 14 เท่านั้น ตอบว่าการเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพไม่เกิดปัญหาเกี่ยวกับการสอนเลย รองลงมาคือครู ร้อยละ 9 เป็นครูชาย ร้อยละ 3 และครูหญิง ร้อยละ 6 ตอบว่าการเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูทำให้มีเวลาเอาใจใส่นักเรียนน้อยลง จำนวนครูที่ตอบแบบสอบถามใกล้เคียงกับที่กล่าวแล้ว คือ ร้อยละ 7 เป็นครูชาย ร้อยละ 3 และครูหญิง ร้อยละ 4 ตอบว่าการเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูทำให้เตรียมการสอนน้อยลงเพราะไม่มีเวลาพอ นอกนั้นเป็นครูที่ตอบแบบสอบถามไม่เกินร้อยละ 4 เป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีจำนวนมากถึง ร้อยละ 23 เป็นครูชาย ร้อยละ 3 และครูหญิง ร้อยละ 20

ตารางที่ 74 ความสนับสนุนที่ครูได้รับจากผู้บังคับบัญชาในเรื่องวิธีสอนและการใช้อุปกรณ์การสอนใหม่ ๆ

ความสนับสนุนที่ผู้บังคับบัญชาให้แก่ครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
อย่างมาก	4	8	1	7	-	2	5	17	22
พอประมาณ	11	14	1	23	2	12	14	49	63
ไม่สนับสนุนแต่ไม่คัดค้าน	1	5	-	-	1	2	2	7	9
คัดค้าน	-	-	-	-	-	-	-	-	0
ไม่ตอบแบบสอบถาม	3	1	-	1	-	1	3	3	6

ตารางที่ 74 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 63 เป็นครูชายร้อยละ 14 และครูหญิงร้อยละ 49 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือร้อยละ 23 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียงร้อยละ 11 ตอบว่าได้รับความสนับสนุนในเรื่องวิธีสอนและการใช้อุปกรณ์การสอนใหม่ ๆ จากผู้บังคับบัญชาพอประมาณ รองลงมาคือครูร้อยละ 22 เป็นครูชายร้อยละ 5 และครูหญิงร้อยละ 17 ตอบว่าได้รับความสนับสนุนในเรื่องวิธีสอนและการใช้อุปกรณ์การสอนใหม่จากผู้บังคับบัญชาอย่างมาก หน้าที่สังเกตคือ ไม่มีครูคนใดเลยที่ตอบว่าผู้บังคับบัญชาคัดค้านในเรื่องวิธีสอนและการใช้อุปกรณ์การสอนใหม่ ๆ ส่วนครูที่ตอบว่าผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุน แต่ไม่คัดค้านในเรื่องวิธีสอนและการใช้อุปกรณ์การสอนใหม่ มีจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ 9 เป็นครูชายร้อยละ 2 ครูหญิงร้อยละ 7 และเป็นครูชาย-หญิงในโรงเรียนชายและโรงเรียนสหศึกษา ส่วนครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีร้อยละ 6 เป็นครูชายและครูหญิงเท่ากัน คือ ร้อยละ 3

ตารางที่ 75 การจัดให้มีการประชุมพิเศษเกี่ยวกับการสอนของผู้บริหาร

การจัดการประชุมพิเศษเกี่ยวกับการสอน ของผู้บริหาร	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	พิเศษชาย	พิเศษหญิง	พิเศษชาย	พิเศษหญิง	พิเศษชาย	พิเศษหญิง	พิเศษชาย	พิเศษหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
มีบ้าง	6	7	2	12	-	7	8	26	34
ไม่มีเลย	10	17	-	15	3	10	13	42	55
ไม่ตอบแบบสอบถาม	3	4	-	4	-	-	3	8	11

ตารางที่ 75 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือร้อยละ 55 เป็นครูชายร้อยละ 13 เป็นครูหญิงร้อยละ 42 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือร้อยละ 17 จำนวนใกล้เคียงกับที่กล่าวมาแล้วคือร้อยละ 15 เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิง ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียงร้อยละ 10 และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ซึ่งเท่ากับครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ทอมว่าผู้บริหารไม่ได้จัดให้มีการประชุมพิเศษเกี่ยวกับการสอนเลย รองลงมาคือครูร้อยละ 34 เป็นครูชายร้อยละ 8 เป็นครูหญิงร้อยละ 26 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 12 ทอมว่าผู้บริหารจัดให้มีการประชุมพิเศษเกี่ยวกับการสอนบางเป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีถึงร้อยละ 11 เป็นครูชายร้อยละ 3 ครูหญิงร้อยละ 8 และเป็นครูชาย-หญิง ในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนหญิง เท่านั้น

ตารางที่ 76 ระยะเวลาที่ครูต้องการให้มีการอบรมครูและนิเทศการศึกษา

ระยะเวลาที่ครูต้องการให้มีการอบรม และนิเทศการศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด รอยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
เทอมละครั้ง	10	7	1	8	1	10	12	25	37
ปีละครั้ง	6	16	1	19	1	3	8	38	46
นาน ๆ ครั้ง	1	5	-	3	-	2	1	10	11
ไม่ตอบแบบสอบถาม	2	-	-	1	1	2	3	3	6

ตารางที่ 76 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ คือ ร้อยละ 46 เป็นครูชายร้อยละ 8 และครูหญิงร้อยละ 38 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือร้อยละ 19 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 16 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียงร้อยละ 6 และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ทอมว่าต้องการให้มีการอบรมและนิเทศการศึกษาปีละครั้ง รองลงมาคือครูร้อยละ 37 เป็นครูชาย ร้อยละ 12 และครูหญิงร้อยละ 25 ในจำนวนนี้เป็นครูชายในโรงเรียนชายและครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษามากที่สุด และมีจำนวนเท่ากันคือร้อยละ 10 ทอมว่าต้องการให้มีการอบรม และนิเทศการศึกษาเทอมละครั้ง ครูจำนวนน้อยที่สุด คือร้อยละ 11 เป็นครูชายร้อยละ 1 และครูหญิง ร้อยละ 10 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุดคือร้อยละ 5 ทอมว่าต้องการให้มีการอบรมและนิเทศการศึกษานาน ๆ ครั้ง ส่วนครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีร้อยละ 6 และเป็นครูชายหญิงจำนวนเท่า ๆ กัน คือ ร้อยละ 3

ตารางที่ 77 สิ่งที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาต้องการให้ช่วยเหลือจากการอบรมและนิเทศการศึกษา

สิ่งที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาต้องการให้ช่วยเหลือจากการอบรมและนิเทศการศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศชาย	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
ต้องการเนื้อหาเพิ่มเติม	4	10	1	8	2	7	7	25	32
ต้องการให้ช่วยปรับปรุงวิธีสอน	6	9	1	11	1	7	8	27	35
ต้องการให้ช่วยแนะนำการใช้และสร้างอุปกรณ์ประกอบการสอนอย่างง่าย ๆ	7	16	-	15	1	6	8	37	45
ต้องการให้แนะนำหลักการสร้างและ การใช้แบบวิศลที่ถูกต้อง	5	8	-	4	-	5	5	17	22
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	1	-	3	-	1	1	5	6

ตารางที่ 77 แสดงว่าครูส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 45 เป็นครูชาย ร้อยละ 8 และครูหญิง ร้อยละ 37 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 16 จำนวนที่ใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 15 เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิง ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดคือ ร้อยละ 7 และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ทอมว่าต้องการให้ช่วยแนะนำการใช้และสร้างอุปกรณ์ประกอบการสอนอย่างง่าย ๆ รองลงมาคือครู ร้อยละ 35 เป็นครูชาย ร้อยละ 8 และครูหญิง ร้อยละ 27 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุดคือ ร้อยละ 11 ทอมว่าต้องการให้ช่วยเหลือในด้านการปรับปรุงวิธีสอน สำหรับครูที่ทอมว่าต้องการให้ช่วยเพิ่มเติม

เนื้อหาวิชา มีร้อยละ 32 เป็นครูชาย ร้อยละ 7 และครูหญิง ร้อยละ 25 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 10 ครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 22 เป็นครูชาย ร้อยละ 5 และครูหญิงร้อยละ 17 ส่วนใหญ่เป็นครูหญิงในโรงเรียน ชาย คือ มีถึง ร้อยละ 8 ทอมว่าต้องการให้ช่วยเกี่ยวกับหลักการสร้างและการใช้แบบวัดผลที่ถูกต้อง ส่วนครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีร้อยละ 6 เป็นครูชาย ร้อยละ 1 และครูหญิง ร้อยละ 5

ตารางที่ 78 เกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน

เกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างครูและ นักเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด รอยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
ใกล้ชิดกันมาก	2	2	-	2	1	4	3	8	11
ใกล้ชิดกันดีพอใช้	16	25	2	27	2	12	20	64	84
ไม่ใกล้ชิด สอนและเรียนตามหน้าที่	-	1	-	2	-	1	-	4	4
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	-	-	-	-	-	1	-	1

ตารางที่ 78 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุดคือรอยละ 84 เป็นครูชายรอยละ 20 ครูหญิงรอยละ 64 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือรอยละ 27 ครูหญิงในโรงเรียนชายมี รอยละ 25 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษารอยละ 12 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุด เพียง รอยละ 16 และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ทอว่าครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันดีพอใช้ รองลงมาคือ รอยละ 11 เป็นครูชายรอยละ 3 และครูหญิงรอยละ 8 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษามากที่สุด คือรอยละ 4 ทอว่าครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมาก ครูจำนวนน้อยที่สุดคือรอยละ 4 เป็นครูหญิงทั้งในโรงเรียนหญิง โรงเรียนชาย และโรงเรียนสหศึกษา ทอว่าครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์ไม่ใกล้ชิด สอนและเรียนตามหน้าที่

ตารางที่ 79 ทิศนคติของครูที่สอนวิชาอื่นต่อครูสอนวิชาสังคมศึกษา

ทิศนคติของครูที่สอนวิชาอื่นต่อครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
ยกย่องมาก	3	1	-	2	-	-	3	3	6
ไม่ยกย่องเลย	1	2	-	-	1	-	2	2	4
ให้ความสนใจเช่นเดียวกับครูสอนวิชาอื่น	11	22	2	27	2	17	15	66	81
ไม่ยกย่องและไม่สนใจเลย	2	3	-	-	-	-	2	3	5
ไม่ตอบแบบสอบถาม	2	-	-	2	-	-	2	2	4

ตารางที่ 79 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 81 เป็นครูชาย ร้อยละ 15 และครูหญิงร้อยละ 66 เห็นว่าเพื่อนครูในโรงเรียนให้ความสนใจกับครูสอนวิชาสังคมศึกษาเช่นเดียวกับครูสอนวิชาอื่น รองลงมาคือร้อยละ 6 เห็นว่าเพื่อนครูในโรงเรียนยกย่องมาก เป็นที่น่าสังเกตว่ามีครูเพียง ร้อยละ 5 เป็นครูชายร้อยละ 2 และครูหญิงร้อยละ 3 ที่เห็นว่าเพื่อนครูในโรงเรียนทั้งไม่ยกย่องและไม่สนใจครูสังคมศึกษาเลย แต่มีครูอีกร้อยละ 4 ที่ไม่ยกย่องจำนวนเท่ากันทั้งครูชายและครูหญิง ครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 4 เป็นครูชาย-หญิง เท่ากัน คือ ร้อยละ 2 เห็นว่าเพื่อนครูในโรงเรียนไม่ยกย่องเลย

ตารางที่ 80 ความร่วมมือที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาได้รับจากเพื่อนครู

ความร่วมมือที่ได้รับจากเพื่อนครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
เพื่อนครูให้ความร่วมมือในการทำงาน อย่างดี	2	10	1	8	-	5	3	23	26
เพื่อนครูให้ความร่วมมือในการทำงาน ดีพอใช้	13	15	-	21	3	12	16	48	64
ต่างคนต่างทำไม่มีความสัมพันธ์กันเลย	3	3	1	1	-	-	4	4	8
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	-	-	1	-	-	1	1	2

ตารางที่ 80 จะเห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 64 เป็นครูชายร้อยละ 16 ครูหญิงร้อยละ 48 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุดคือร้อยละ 21 ตอบว่าเพื่อนครูให้ความร่วมมือในการทำงานดีพอใช้ รองลงมาคือร้อยละ 26 เป็นครูชายร้อยละ 3 ครูหญิงร้อยละ 23 ตอบว่าเพื่อนครูให้ความร่วมมือในการทำงานอย่างดี ครูส่วนน้อยคือร้อยละ 8 เป็นครูชายร้อยละ 4 และครูหญิงร้อยละ 4 แยกกันทำงานต่างคนต่างทำไม่มีความสัมพันธ์กันเลย เป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่แยกกันทำงานมีเฉพาะในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิงเท่านั้น ส่วนโรงเรียนสหศึกษาไม่มีเลย จะเห็นว่าครูชายในโรงเรียนสหศึกษาไม่ให้ความเห็นว่าได้รับความร่วมงานจากเพื่อนครูในการทำงานถึงขั้นดี และไม่มีครูชายในโรงเรียนหญิงที่เห็นว่าคนได้รับความร่วมมือในการทำงานดีพอใช้

ภาคที่ 3

ความเห็นเกี่ยวกับการสอนวิชาสังคมศึกษา

ภาคที่ 3 นี้ เป็นการเสนอทัศนะของครูที่เกี่ยวกับการสอน เช่น การกำหนดความมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ การเตรียมการสอน การจัด และ ปกครองชั้น เวลาที่จะทำการสอน การใช้ประมวลการสอน วารสาร และ คู่มือครู ทัศนะของครูที่ตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ได้นำมาวิเคราะห์เป็น ร้อยละ เสนอไว้ในตารางที่ 81-88

ตารางที่ 81 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความจำเป็นของการกำหนดความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการสอนแต่ละครั้ง

ความจำเป็นของการกำหนดความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
จำเป็นอย่างยิ่งและต้องกำหนดทุกครั้ง	12	16	-	20	1	8	13	44	57
จำเป็นแต่ไม่ต้องการทุกครั้ง	5	9	2	11	2	9	9	29	38
ไม่จำเป็นต้องการความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการสอนเลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ตอบแบบสอบถาม	2	3	-	-	-	-	2	3	5

ตารางที่ 81 แสดงว่าครูส่วนมากคือร้อยละ 57 เป็นครูชายร้อยละ 13 เป็นครูหญิงร้อยละ 44 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุดคือร้อยละ 20 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียงร้อยละ 12 เท่านั้น และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ตอบว่าจำเป็นอย่างยิ่งและต้องกำหนดทุกครั้ง รองลงมาคือร้อยละ 38 เป็นครูชายร้อยละ 9 และครูหญิงร้อยละ 29 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือร้อยละ 11 ให้ความคิดเห็นว่าเป็นแต่ไม่ต้องการทุกครั้ง เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่มีครูคนใดที่เห็นว่าไม่จำเป็นต้องกำหนดความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการสอน ครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีร้อยละ 5 เป็นครูชาย-หญิง ในโรงเรียนชายเท่านั้น ส่วนโรงเรียนสหศึกษาและโรงเรียนหญิง ไม่มีเลย

ตารางที่ 82 ลักษณะการสอนรายวิชาในหมวดวิชาสังคมศึกษาของครู

ลักษณะการสอนรายวิชาในหมวดวิชา สังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด รอยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
แยกเป็นวิชา ๆ ไป เช่น ชั่วโมงภูมิศาสตร์ ก็สอนภูมิศาสตร์ ชั่วโมงประวัติศาสตร์ ก็สอนประวัติศาสตร์ ฯลฯ	15	24	1	30	3	17	19	71	90
ไม่แยกสอนเป็นรายวิชาแต่สอนให้ทุกวิชา (ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พล- เมือง ศิลปกรรม) สัมพันธ์กัน	2	3	1	1	-	-	3	4	7
ไม่ตอบแบบสอบถาม	2	1	-	-	-	-	2	1	3

ตารางที่ 82 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 90 เป็นครูชาย ร้อยละ 19 และครูหญิง ร้อยละ 71 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุดคือ ร้อยละ 30 จำนวนครูที่ตอบแบบสอบถามที่ใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 24 เป็นครูหญิงในโรงเรียนชาย ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 15 ทอมว่าแยกสอนเป็นรายวิชา ๆ ไป เช่น ชั่วโมงภูมิศาสตร์ก็สอนภูมิศาสตร์ ชั่วโมงประวัติศาสตร์ ก็สอนประวัติศาสตร์ รองลงมาคือ ร้อยละ 7 เป็นครูชาย ร้อยละ 3 และครูหญิง ร้อยละ 4 ในจำนวนนี้เป็นครูชาย-หญิง ในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิงเท่านั้น ส่วนโรงเรียนสหศึกษาไม่มี ทอมว่าสอนทุกวิชา (ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลปกรรม) ให้สัมพันธ์กัน เป็นที่น่าสนใจอีกตัวคือครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามคือ ร้อยละ 3 เป็นครูชาย-หญิง ในโรงเรียนชายเท่านั้น

ตารางที่ 83 เวลาที่ครุฑคิดว่าจะสอนวิชาสังคมศึกษาใดดีที่สุด

เวลาที่จะสอนวิชาสังคมศึกษาใดดีที่สุด	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
เช้า	3	14	1	18	1	7	5	39	44
บ่าย	1	1	-	-	-	-	1	1	2
เวลาใดก็ได้	13	13	1	13	2	10	16	36	52
ไม่ตอบแบบสอบถาม	2	-	-	-	-	-	2	-	2

ตารางที่ 83 แสดงว่าครุฑกลุ่มใหญ่ คือ ร้อยละ 52 เป็นครุฑหญิงร้อยละ 16 และครุฑชายร้อยละ 36 จำนวนสูงสุดของครุฑกลุ่มนี้คือร้อยละ 13 เป็นครุฑชายในโรงเรียนชาย ครุฑหญิงในโรงเรียนชาย และครุฑหญิงในโรงเรียนหญิง จำนวนเท่า ๆ กัน ตอบว่าจะสอนเวลาใดก็ได้ เวลาที่สอนไม่เกี่ยวกับการสอนคือหรือไม่ รองลงมาคือครุฑร้อยละ 44 เป็นครุฑชายร้อยละ 5 และครุฑหญิงร้อยละ 39 ในจำนวนนี้เป็นครุฑหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 18 ตอบว่าเวลาที่จะสอนวิชาสังคมศึกษาใดดีที่สุดคือเวลาเช้า ครุฑจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ 2 เป็นครุฑชาย-หญิง ในโรงเรียนชายเท่านั้น ตอบว่าเวลาที่จะสอนวิชาสังคมศึกษาใดดีที่สุด คือ เวลาค่ำ เป็นที่น่าสังเกตว่าครุฑที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีเพียงร้อยละ 2 และเป็นครุฑชายในโรงเรียนชายเท่านั้น

ตารางที่ 84 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับอุปสรรคที่ทำให้สอนวิชาสังคมศึกษาไม่ได้ผลดี

อุปสรรคที่ทำให้ครูสอนวิชาสังคมศึกษา ไม่ได้ผลดี	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ไม่ได้รับคำวิจารณ์ที่จะทำให้การสอนดีขึ้น มีความเห็นขัดแย้งกับศึกษานิเทศก์ ผู้ บริหารการศึกษาเกี่ยวกับปรัชญาการ- ศึกษา ระเบียบวิธีสอนหรือกลวิธีสอน	5	7	1	10	1	5	7	22	29
มีความลำบากในงานที่ได้รับมอบหมาย ให้สอน เช่น ต้องสอนมากชั่วโมง เกินไป สอนแทนบ่อย ๆ และมีงาน พิเศษมาก	6	6	-	9	-	4	6	19	25
ไม่สามารถเข้ากับครูหัวหน้าสายได้ ไม่สามารถทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ ฝ่ายบริหารได้ดี	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่สามารถสร้างและดำรงไว้ซึ่งความ สัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองของนักเรียน	2	1	-	2	-	1	2	4	6

ตารางที่ 84 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับอุปสรรคที่ทำให้สอนวิชาสังคมศึกษาไม่ได้ผลดี

อุปสรรคที่ทำให้ครูสอนวิชาสังคมศึกษาไม่ได้ผลดี	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ไม่สามารถทำงานร่วมกับครูอื่นๆได้ดี	-	-	-	1	-	-	-	1	1
นักเรียนมีความรุดนอย	1	1	-	-	-	-	4	1	2
ปัญหาส่วนตัวครู	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ครูไม่สนใจในวิชานี้	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ครูสอนหลายชั่วโมงติดต่อกันทำให้เมื่อยหน้า- ขาคออุปกรณ์การสอน	-	-	-	-	1	-	1	-	1
มีงานพิเศษมาก	-	-	-	-	-	1	-	1	1
นักเรียนเบื่อวิชาศีลธรรม	-	-	-	-	-	1	-	1	1
นักเรียนไม่สนใจวิชานี้	-	-	1	1	-	-	1	1	2
ไม่ชอบแบบสอบถาม	6	12	-	9	1	2	7	23	30

ตารางที่ 84 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 30 เป็นครูชายร้อยละ 7 และครูหญิงร้อยละ 23 ไม่ชอบแบบสอบถามข้อนี้ ครูกลุ่มที่ 2 คือ ร้อยละ 29 เป็นครูชายร้อยละ 7 และครูหญิงร้อยละ 22 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงมากที่สุด

คือ รอยละ 10 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง รอยละ 5 และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ทบว่าอุปสรรคที่ทำให้สอนวิชาสังคมศึกษาไม่ค่อยดี คือ ไม่ได้รับคำวิจารณ์จะทำให้การสอนดีขึ้น ครูกลุ่มที่ 3 คือ รอยละ 25 เป็นครูชาย รอยละ 6 และครูหญิง รอยละ 19 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ รอยละ 9 ทบว่ามีควมลำบากในงานที่ได้รับมอบหมายให้สอน เช่น ต้องสอนมากชั่วโมงเกินไป สอนแทนบ่อย ๆ และมีงานพิเศษมาก นอกนั้นเป็นกลุ่มครูแต่ละกลุ่มไม่เกินรอยละ 6 ที่บังถึงอุปสรรคต่าง ๆ กัน เช่น มีความขัดแย้งกับศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารการศึกษาเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา ระเบียบวิธีสอนและกลวิธีสอน และไม่สามารถสร้างและดำรงไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรนักเรียน สำหรับครูกลุ่มละ รอยละ 1 ทบแบบสอบถามแตกต่างกันดังนี้ ไม่สามารถทำงานร่วมกับฝ่ายบริหารได้ดี ไม่สามารถทำงานร่วมกับครูอื่น ๆ ได้ดี ปัญหาส่วนตัวครู ครูไม่สนใจในวิชาที่ครูสอนหลายชั่วโมงคิดตอกกันทำให้เบื่อหน่าย ขาดอุปกรณ์การสอน มีงานพิเศษมาก นักเรียนเบื่อวิชาศีลธรรม เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่มีคนใดเลยที่ตอบว่า ไม่สามารถเข้ากับครูหัวหน้าสายได้

ตารางที่ 85 ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการใช้ประมวลการสอน วารสาร และคู่มือครู

ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการใช้ประมวลการสอนวารสารและคู่มือครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด ร้อยละ
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
เข้าใจโดยตลอด	11	16	1	15	1	8	13	39	52
เข้าใจเป็นบางเรื่อง	6	11	1	16	2	8	9	35	44
ไม่เข้าใจเลย	-	1	-	-	-	1	-	2	2
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	-	-	-	-	-	1	-	1

ตารางที่ 85 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ คือ ร้อยละ 52 เป็นครูชายร้อยละ 13 และครูหญิง ร้อยละ 39 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 16 จำนวนที่ใกล้เคียงกันคือร้อยละ 15 เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิง ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 11 ตอบว่าคนเข้าใจการใช้ประมวลการสอน วารสาร และคู่มือครูโดยตลอด รองลงมาคือครูร้อยละ 44 เป็นครูชายร้อยละ 9 ครูหญิง ร้อยละ 35 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 16 ตอบว่าคนเข้าใจการใช้ประมวลการสอน วารสาร และคู่มือเป็นบางเรื่อง ครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 2 เป็นครูหญิงในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนสหศึกษา เท่านั้น ที่ตอบว่าคนไม่เข้าใจใช้ประมวลการสอน วารสาร และคู่มือครูเลย เป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีเพียงร้อยละ 1 เป็นครูชายในโรงเรียนชาย ส่วนโรงเรียนประเภทอื่นไม่มี

ตารางที่ 86 การปฏิบัติของครูสอนวิชาสังคมศึกษาหลังจากได้รับมอบหมายงานจากผู้บังคับบัญชา

การปฏิบัติของครูเมื่อได้รับมอบหมายงาน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย ร้อยละ	เพศหญิง ร้อยละ	เพศชาย ร้อยละ	เพศหญิง ร้อยละ	เพศชาย ร้อยละ	เพศหญิง ร้อยละ	เพศชาย ร้อยละ	เพศหญิง ร้อยละ	
ดำเนินการสอนไปตามแบบเรียนที่ทางโรงเรียนกำหนดให้	6	3	-	2	-	2	6	7	13
รับงานและรับคำแนะนำจากครูที่สอนอยู่ก่อนมาดำเนินการสอนต่อไป	2	2	-	3	-	-	2	5	7
ศึกษาหลักสูตรและแบบเรียนเพื่อเตรียมการสอนทั้งระยะสั้นและระยะยาว	10	23	1	26	3	14	14	63	77
ค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งวิชาต่าง ๆ	5	13	-	9	2	4	7	26	33
ไม่ตอบแบบสอบถาม	2	-	1	-	-	-	3	-	3

ตารางที่ 86 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ คือ ร้อยละ 77 เป็นครูชายร้อยละ 14 และครูหญิง ร้อยละ 63 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 26 จำนวนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 23 เป็นครูหญิงในโรงเรียนชาย ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 10 เท่านั้น ตอบว่าเมื่อได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา ศึกษาหลักสูตรและแบบเรียนเพื่อเตรียมการสอนทั้งระยะสั้นระยะยาว รองลงมาคือครู ร้อยละ 33 เป็นครูชายร้อยละ 7 และครูหญิง ร้อยละ 26 ในจำนวนนี้

เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 13 ตอบว่าเมื่อได้รับมอบหมายงานจากผู้บังคับบัญชาคิดว่าเพิ่มเติมจากแหล่ง
วิชาต่าง ๆ ครูร้อยละ 13 ตอบว่าตนดำเนินการสอนไปตามแบบเรียนที่โรงเรียนกำหนดให้และครูร้อยละ 7 เป็นครูชายร้อยละ
2 และครูหญิง ร้อยละ 5 ตอบว่าเมื่อได้รับมอบหมายงานก็รับงาน และรับคำแนะนำจากครูที่สอนอยู่ก่อนมาดำเนินการสอนต่อไป

ตารางที่ 87 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดและปกครองชั้นกับการเรียนการสอน
วิชาสังคมศึกษา

ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดและการ ปกครองชั้นกับการเรียนการสอน- วิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
เกี่ยวข้องอย่างมาก	13	20	2	23	2	13	17	56	73
เกี่ยวข้องบ้างไม่มากนัก	3	7	-	8	1	3	4	18	22
ไม่เกี่ยวข้องเลย	-	-	-	-	-	1	-	1	1
ไม่ตอบแบบสอบถาม	3	1	-	-	-	-	3	1	4

ตารางที่ 87 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 72 เป็นครูชายร้อยละ 17 และครูหญิงร้อยละ 56 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 23 จำนวนที่ใกล้เคียงกันคือร้อยละ 20 เป็นครูหญิงในโรงเรียนชาย ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 13 เท่านั้น ซึ่งเท่ากับครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ให้ความสนใจว่าการจัดและการปกครองชั้นเรียนกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษามีความเกี่ยวข้องของสัมพันธ์กันอย่างมาก รองลงมาคือครูร้อยละ 22 เป็นครูชายร้อยละ 4 และครูหญิง ร้อยละ 18 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 8 เห็นว่าการจัดและการปกครองชั้นกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวข้องกันบ้างไม่มากนัก ครูที่ให้ความสนใจว่าการจัดและปกครองชั้นกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาไม่เกี่ยวข้องเลยมีเพียงร้อยละ 1 เท่านั้น และเป็นครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีร้อยละ 4 เป็นครูหญิง-ชายในโรงเรียนชายเท่านั้น

ตารางที่ 88 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดและปกครองชั้นที่เกี่ยวกับการสอนวิชาสังคมศึกษา

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดและปกครองชั้นที่เกี่ยวกับการสอนวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
นักเรียนจะวางตัวได้ถูกต้องและเหมาะสมใน									
เวลาสอน	7	19	1	23	1	6	9	48	57
ครูสามารถแบ่งเวลาให้พอเหมาะกับกิจกรรมต่างๆ	10	10	-	12	1	7	11	29	40
จะช่วยปรับปรุงการสอนของครูให้เข้ากับสภาพของห้องเรียนและโรงเรียน	3	9	-	12	2	5	5	26	31
ครูสามารถกำหนดนโยบายที่จะควบคุมและปกครองนักเรียนอย่างประชาธิปไตย	9	17	-	15	1	8	10	40	50
ครูสามารถชักจูงความประพฤติที่ก่อกวนและไม่เป็นระเบียบอันจะทำให้การสอนดำเนินไปควยดี	11	21	1	11	1	8	13	40	53
ครูสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน	9	16	-	24	2	1	11	41	52
ครูจะช่วยนักเรียนที่ปรับตัวไม่ได้ให้สามารถเข้าทำงานร่วมกับคนอื่นได้	6	11	-	15	1	2	7	28	35
ไม่ชอบแบบสอบถาม	3	1	-	-	-	-	3	1	4

ตารางที่ 88 แสดงว่าครูส่วนมากคือ ร้อยละ 57 เป็นครูชาย ร้อยละ 9 ครูหญิง ร้อยละ 48 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 23 ครูหญิงในโรงเรียนชายร้อยละ 19 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาร้อยละ 6 ส่วนครูชาย จำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 7 และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ทอมว่า ฉานักเรียนมีระเบียบวินัยดีก็จะวางตัวไต่ถูกตองและเหมาะสมในเวลาสอน รองลงมาคือครูกลุ่มที่ 2 ร้อยละ 53 เป็นครูชายร้อยละ 13 ครูหญิง ร้อยละ 40 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 21 ครูหญิงในโรงเรียนหญิงร้อยละ 11 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 8 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ร้อยละ 11 ทอมว่าครูสามารถจัดความประพฤติที่กอกวนและไม่เป็นระเบียบอันจะทำให้การสอนดำเนินไปควยดี ครูกลุ่มที่ 3 ร้อยละ 52 เป็นครูชาย ร้อยละ 11 ครูหญิง ร้อยละ 41 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 24 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 16 ทอมว่าครูสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน ครูกลุ่มที่ 4 ร้อยละ 50 เป็นครูชายร้อยละ 10 และครูหญิงร้อยละ 40 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 17 ครูหญิงในโรงเรียนหญิงร้อยละ 15 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาร้อยละ 8 ทอมว่าครูสามารถกำหนดนโยบายที่จะควบคุมและปกครองนักเรียนอย่างประชาธิปไตย ครูกลุ่มที่ 5 ร้อยละ 40 เป็นครูชายร้อยละ 11 ครูหญิง ร้อยละ 29 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุดคือร้อยละ 12 ทอมว่าครูสามารถแบ่งเวลาให้พอเหมาะกัภารกิจกรมต่าง ๆ ได้ ครูร้อยละ 35 เป็นครูหญิง ร้อยละ 7 ครูชายร้อยละ 28 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 15 ทอมว่าครูจะช่วยนักเรียนที่ปรับตัวไม่ได้ให้สามารถเข้าร่วมทำงานกับคนอื่นได้ ครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 31 เป็นครูชายร้อยละ 5 และครูหญิง ร้อยละ 26 ทอมว่าจะช่วยปรับปรุงการสอนของครูให้เข้ากับสภาพของห้องเรียนและโรงเรียน เป็นที่นำสังเกตความีครูเพียง ร้อยละ 4 และเป็นครูชาย-หญิงในโรงเรียนชายเท่านั้นที่ไม่ตอบแบบสอบถาม

ภาคที่ 4

ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง

ในภาคที่ 4 ได้ขอให้ผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในด้านต่อไปนี้ การสอน อุปกรณ์การสอน ประมวลการสอน หนังสือแบบเรียน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการขจัดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดจากการสอนวิชาสังคมศึกษา และเพื่อเป็นการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาให้ดีขึ้น ข้อเสนอแนะที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาเสนอมานั้น จะได้นำมาวิเคราะห์เป็นร้อยละ และเสนอไว้ในตารางที่ 89-90

ตารางที่ 89 สิ่งที่ครูคิดว่าควรปรับปรุงเพื่อทำให้การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษามีขึ้น

สิ่งที่ครูคิดว่าควรปรับปรุงให้ดีขึ้น	อันดับที่	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
		เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
		รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
หลักสูตรและประมวลการสอน	1	8	2	2	9	1	7	11	18	29
	2	2	6	1	7	-	1	3	14	17
	3	3	3	-	2	-	1	3	6	9
	4	-	1	-	3	-	2	-	6	6
	5	1	2	-	1	-	1	1	4	5
	6	-	2	-	2	1	1	1	5	6
หนังสือแบบเรียน	1	4	6	-	10	1	4	5	20	25
	2	8	4	2	8	1	5	11	17	28
	3	1	6	-	4	-	2	1	12	3
	4	2	3	-	-	-	3	2	6	8
	5	1	3	-	1	-	-	1	4	5
	6	-	-	-	1	-	-	-	1	1
อุปกรณ์การสอน	1	1	6	-	1	1	1	2	8	10
	2	3	5	-	2	-	5	3	12	15
	3	3	6	-	5	-	6	3	17	20
	4	4	3	1	6	1	2	6	11	17

ตารางที่ 89 (ต่อ) สิ่งที่ครุฑคิดว่าควรปรับปรุงเพื่อทำให้การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาคีชั้น

สิ่งที่ครุฑคิดว่าควรปรับปรุงให้ ดีขึ้น	อันดับที่	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด รอยละ
		เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
		รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
	5	3	3	-	6	-	1	3	10	13
	6	1	-	-	-	-	-	1	-	1
หนังสืออ่านประกอบ	1	-	3	-	1	-	-	-	4	4
	2	2	3	-	3	1	2	3	8	11
	3	1	2	-	4	1	2	2	8	10
	4	3	7	-	3	-	3	3	13	16
	5	3	2	1	4	-	2	4	8	12
	6	6	4	-	3	-	4	6	11	17
วิธีสอน	1	1	2	-	5	-	2	1	9	10
	2	2	3	-	3	1	2	3	8	11
	3	7	4	2	2	1	5	10	11	21
	4	2	7	-	7	-	3	2	17	19
	5	1	1	-	1	-	1	1	3	4
	6	2	3	-	2	-	1	2	6	8

ตารางที่ 89 (ต่อ) สิ่งที่ครุฑคิดว่าควรปรับปรุงเพื่อทำให้การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาคืบ
 คืบ

สิ่งที่ครุฑคิดว่าควรปรับปรุงให้ คืบ	อันดับที่	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด รอยละ
		เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
		รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
การจัดห้องเรียน/ ห้องสังคมศึกษา เป็นต้น	1	3	6	-	1	1	2	4	9	13
	2	-	3	-	2	-	1	-	6	6
	3	1	2	-	2	1	1	2	5	7
	4	4	-	-	-	-	-	4	-	4
	5	3	1	-	4	1	6	4	11	15
	6	2	5	2	8	-	3	4	16	20
จัดเรียนนอกสถานที่		4	1	-	1	-	-	4	2	6
ไม่ตอบแบบสอบถาม		-	-	-	7	-	1	-	8	8

คานหลักสูตรและประมวลการสอน ครูส่วนมากคือรอยละ 29 เป็นครูหญิง ร้อยละ 18 และครูชาย ร้อยละ 11 ใน
 จำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 9 ครูชายในโรงเรียนชาย ร้อยละ 8 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาร้อยละ 7
 ต้องการให้ปรับปรุงหลักสูตรและประมวลการสอนเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือครู ร้อยละ 17 เป็นครูชาย ร้อยละ 3 ครูหญิง ร้อยละ 14
 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 7 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 6 ส่วนครูชายในโรงเรียนชายมีเพียง

ร้อยละ 2 เท่านั้น ตอบว่าต้องการให้ปรับปรุงหลักสูตรและประมวลการสอนเป็นอันดับที่ 2 นอกนั้นตอบไม่ถึง ร้อยละ 10

ค่านหนังสือแบบเรียน ครูส่วนมากคือร้อยละ 28 เป็นครูชายร้อยละ 11 ครูหญิงร้อยละ 17 ในจำนวนนี้เป็นครูชายในโรงเรียนชาย และครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด และมีจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 8 ตอบว่าต้องการให้ปรับปรุงหนังสือแบบเรียนเป็นอันดับที่ 2 รองลงมาคือครูร้อยละ 25 เป็นครูชายร้อยละ 5 ครูหญิง ร้อยละ 20 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 10 ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 6 และครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาร้อยละ 4 ซึ่งเท่ากับครูชายในโรงเรียนชาย ตอบว่าต้องการให้ปรับปรุงหนังสือแบบเรียนเป็นอันดับที่ 1 นอกนั้นตอบไม่ถึงร้อยละ 9

ค่านอุปกรณ์การสอน ครูส่วนมากคือร้อยละ 20 เป็นครูชายร้อยละ 3 เป็นครูหญิงร้อยละ 17 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายและครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษามากที่สุด และจำนวนเท่ากันคือร้อยละ 6 ครูหญิงในโรงเรียนหญิงร้อยละ 5 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 3 เป็นครูชายในโรงเรียนชาย ตอบว่าควรปรับปรุงอุปกรณ์การสอนเป็นอันดับที่ 3 รองลงมาคือครูร้อยละ 17 เป็นครูชาย ร้อยละ 6 ครูหญิงร้อยละ 11 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือร้อยละ 6 ตอบว่าควรปรับปรุงอุปกรณ์การสอน เป็นอันดับที่ 4 ครูจำนวนใกล้เคียงกันคือร้อยละ 15 เป็นครูชายร้อยละ 3 ครูหญิงร้อยละ 12 ตอบว่าควรปรับปรุงอุปกรณ์การสอน เป็นอันดับที่ 2 สำหรับครูร้อยละ 13 เป็นครูชายร้อยละ 3 ครูหญิงร้อยละ 10 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 6 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 3 และเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ตอบว่าควรปรับปรุงอุปกรณ์การสอนเป็นอันดับที่ 5 ส่วนครูร้อยละ 10 เป็นครูชาย ร้อยละ 2 ครูหญิงร้อยละ 8 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุดคือร้อยละ 6 ตอบว่าควรปรับปรุงอุปกรณ์การสอนเป็นอันดับที่ 1

ในค่านหนังสืออ่านประกอบ ครูจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 17 เป็นครูชายร้อยละ 6 ครูหญิง ร้อยละ 11 ในจำนวนนี้เป็นครูชายในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 6 ส่วนครูหญิงจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 4 เป็นครูหญิงในโรงเรียนชาย และ

ครูหญิง ในโรงเรียนสหศึกษา ตอบว่าควรปรับปรุงหนังสืออ่านประกอบเป็นอันดับที่ 6 รองลงมาคือครูร้อยละ 16 เป็นครูชายร้อยละ 3 ครูหญิงร้อยละ 13 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 7 นอกนั้นตอบไม่เกิน ร้อยละ 3 ตอบว่าควรปรับปรุงหนังสืออ่านประกอบ เป็นอันดับที่ 4 สำหรับครูร้อยละ 12 คือ ครูชายร้อยละ 4 ครูหญิงร้อยละ 8 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 4 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 3 ตอบว่าควรปรับปรุงหนังสืออ่านประกอบเป็นอันดับที่ 5 ครูจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 11 เป็นครูชาย ร้อยละ 3 ครูหญิง ร้อยละ 8 ตอบว่าควรปรับปรุงหนังสืออ่านประกอบเป็นอันดับที่ 2 ส่วนครู ร้อยละ 10 เป็นครูชาย ร้อยละ 2 ครูหญิง ร้อยละ 8 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 4 ตอบว่าควรปรับปรุงหนังสืออ่านประกอบเป็นอันดับที่ 3 นอกนั้น ตอบไม่ถึงร้อยละ 5

ในค่านิยมอื่น ครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 21 เป็นครูชาย ร้อยละ 10 ครูหญิงร้อยละ 11 ในจำนวนนี้เป็นครูชายในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 7 ส่วนครูหญิงจำนวนสูงสุดเป็นครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาคือร้อยละ 5 ตอบว่าควรปรับปรุงวิธีสอนเป็นอันดับที่ 3 รองลงมาคือครูร้อยละ 19 เป็นครูชายร้อยละ 2 ครูหญิงร้อยละ 17 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงมากที่สุด และมีจำนวนเท่ากันทั้งโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 7 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียงร้อยละ 2 และเป็นครูชายในโรงเรียนชายตอบว่าควรปรับปรุงวิธีสอนเป็นอันดับที่ 4 สำหรับ ครูร้อยละ 11 เป็นครูชายร้อยละ 3 ครูหญิงร้อยละ 8 ตอบว่าควรปรับปรุงวิธีสอนเป็นอันดับที่ 2 ส่วนครู ร้อยละ 10 เป็นครูชาย ร้อยละ 1 ครูหญิง ร้อยละ 9 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือร้อยละ 5 ส่วนครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียง ร้อยละ 1 และ เป็นครูชายในโรงเรียนชาย ตอบว่าควรปรับปรุงวิธีสอนเป็นอันดับที่ 1 นอกนั้นตอบไม่เกิน ร้อยละ 8

ด้านการจัดห้องเรียนและห้องสังคมศึกษา ครูจำนวนมากคือร้อยละ 20 เป็นครูชายร้อยละ 4 ครูหญิงร้อยละ 16 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 8 ครูหญิงในโรงเรียนชายร้อยละ 5 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาร้อยละ 3 ส่วน

ครูชายจำนวนสูงสุดมีเพียงร้อยละ 2 และมีจำนวนเท่ากันทั้งในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิง ทบว่าควรปรับปรุงด้านการจัดห้องเรียน และห้องสังคมศึกษาเป็นอันดับที่ 6 รองลงมาคือ ครูร้อยละ 15 เป็นครูชาย ร้อยละ 4 ครูหญิงร้อยละ 11 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษามากที่สุด คือ ร้อยละ 6 ทบว่าควรปรับปรุงการจัดห้องเรียน ห้องสังคมศึกษาเป็นอันดับที่ 5 สำหรับครูร้อยละ 13 เป็นครูชายร้อยละ 4 ครูหญิงร้อยละ 9 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 6 ส่วนครูชายในโรงเรียนชายจำนวนสูงสุด มีเพียง ร้อยละ 3 ทบว่าควรปรับปรุงการจัดห้องเรียน ห้องสังคมศึกษาเป็นอันดับที่ 1

ด้านการเรียนนอกสถานที่ มีครูเพียง ร้อยละ 6 เท่านั้น เป็นครูชายร้อยละ 4 และครูหญิง ร้อยละ 2 ในจำนวนนี้เป็นครูชายในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 4 ทบว่าควรปรับปรุงการจัดเรียนนอกสถานที่

เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูจำนวนสูงสุด คือ ร้อยละ 29 ทบว่าควรปรับปรุงหลักสูตรและประมวลการสอนเป็นอันดับที่ 1 ครูที่ตอบว่าควรปรับปรุงหนังสือแบบเรียนเป็นอันดับที่ 1 มีร้อยละ 25 สำหรับครูที่ตอบว่าควรปรับปรุงอุปกรณ์การสอนเป็นอันดับที่ 1 มีเพียงร้อยละ 10 ซึ่งเท่ากับครูที่ตอบว่าควรปรับปรุงวิธีสอนเป็นอันดับที่ 1 ครูที่ตอบว่าควรจัดห้องเรียน ห้องสังคมศึกษา เป็นอันดับที่ 1 มี ร้อยละ 13 ครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 4 ทบว่าควรปรับปรุงหนังสืออ่านประกอบเป็นอันดับที่ 1 ส่วนครูที่ไม่ตอบแบบสอบถาม มีเพียง ร้อยละ 8 เป็นครูหญิงทั้งหมดโดยเฉพาะครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 7 ครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษามี ร้อยละ 1 ส่วนโรงเรียนชายไม่มี

ตารางที่ 90 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับอุปสรรคในการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษา

อุปสรรคในการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
ได้รับการฝึกฝนก่อนออกสอนไม่พอเพียงที่จะเป็น									
รากฐานของความเจริญในอาชีพครู	6	3	-	5	-	3	6	11	17
ไม่สามารถจะนำเอาวิธีสอนที่สังเกตเห็นมาปรับ									
ปรุงการสอนของตน	3	4	1	8	1	2	5	14	19
ไม่สามารถที่จะสังเกตการสอนของคนอื่นได้	6	8	-	2	1	3	7	13	20
ไม่ได้คิดถึงประโยชน์ที่จะได้จากองค์การหรือ									
สมาคมครู	1	2	-	1	-	-	1	3	4
ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์เพียงพอ	7	6	-	5	1	7	8	18	26
ไม่มีโอกาสจะได้อสอนเพียงพอ	1	4	-	4	-	2	1	10	11
ไม่สามารถสอนให้ศิษย์เท่าที่หวังไว้	4	8	-	8	1	3	5	19	24
ปัญหาอายุของตนเอง	-	1	-	-	-	-	-	1	1
สภาพทางบ้านของนักเรียนทำให้นักเรียนไม่มี									
ประสบการณ์เท่าที่ควร	-	-	-	1	-	-	-	1	1

ตารางที่ 90 (ต่อ) ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับอุปสรรคในการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษา

อุปสรรคในการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	
	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	รอยละ	
ครูไม่มีเวลาค้นคว้าเพิ่มเติม	-	-	-	-	-	1	-	1	1
คนหารายละเอียดโดยยาก	-	-	-	-	1	-	1	-	1
นักเรียนเอาใจใส่น้อย	-	-	-	1	-	-	-	1	1
ไม่ตอบแบบสอบถาม	2	8	1	8	-	3	3	19	22

ตารางที่ 90 แสดงว่าครูกุุ่มใหญ่คือ รอยละ 26 เป็นครูชาย รอยละ 8 และครูหญิง รอยละ 18 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาและครูชายในโรงเรียนชายมากที่สุด และมีจำนวนเท่า ๆ กัน คือ รอยละ 7 ตอบว่าอุปสรรคในการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาคือไม่ได้รับความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์เพียงพอ รองลงมาคือครู รอยละ 24 เป็นครูชาย รอยละ 5 ครูหญิง รอยละ 19 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายและครูหญิงมากที่สุด และจำนวนเท่ากัน คือ รอยละ 8 ตอบว่าอุปสรรคในการปรับปรุงคือไม่สามารถสอนให้ศิษย์เข้าใจที่หวังไว้ สำหรับครูที่ตอบว่าอุปสรรคต่อการปรับปรุงการสอนคือไม่สามารถที่จะสังเกตการสอนของคนอื่นได้คือ รอยละ 20 เป็นครูชาย รอยละ 7 และครูหญิง รอยละ 13 มีครู รอยละ 19 เป็นครูชาย รอยละ 5 ครูหญิง รอยละ 14 ตอบว่าอุปสรรคต่อการปรับปรุงการสอนคือไม่สามารถจะนำเอาวิธีสอนที่สังเกตเห็นมาปรับปรุงการสอนของตน ครู รอยละ 17 เป็นครูชาย รอยละ 6 ครูหญิง รอยละ 11 ตอบว่าอุปสรรคต่อการสอนคือได้รับการฝึกฝนก่อนออกสอนไม่พอเพียงที่จะเป็นรากฐานของความเจริญในอาชีพครู ครู รอยละ 11 เป็นครูชาย

ร้อยละ 1 ครูหญิง ร้อยละ 10 ตอบว่าไม่มีโอกาสจะได้สอนเพียงพอ นอกนั้นเป็นครูแต่ละกลุ่มมีจำนวนร้อยละ 11 ตอบว่าอุปสรรคต่อการปรับปรุงการสอน คือ ปัญหาอายุของตนเอง สภาพทางบ้านของนักเรียนทำให้นักเรียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ครูไม่มีเวลาคนควาเพิ่มเติม คณาจารย์ละเอียดไคยาก และนักเรียนเอาใจใส่น้อย เป็นที่น่าสังเกตว่ามีครูจำนวนมากถึง ร้อยละ 22 เป็นครูชาย ร้อยละ 3 ครูหญิง ร้อยละ 19 ไม่ตอบแบบสอบถามข้อนี้

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาของครู

ในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง "แนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษา" นั้น ครูผู้ตอบได้ให้ข้อเสนอแนะบางประการซึ่งจะช่วยในการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาได้ไม่มากนักน้อย ทั้งนี้เพราะจะทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายตั้งแต่ผู้บริหารลงไป จนถึง ครู และ นักเรียนตลอดจนผู้ปกครองได้เข้าใจปัญหา มีทัศนคติที่ดี ตลอดจนให้ความร่วมมือในการช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนวิชานี้อย่างใกล้ชิด อันจะเป็นผลให้การปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาค่าเงินและมีสัมฤทธิ์ผลได้ดี สำหรับข้อเสนอแนะของครูสังคมศึกษาได้แยกออกเป็นหมวดใหญ่ดังรายละเอียดต่อไปนี้

คานผู้บริหาร

1. กรมวิสามัญควรแจกเอกสาร เกี่ยวกับการสอนแก่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาโดยทั่วถึง และควรค่าเนนติดต่อกันไปเรื่อย ๆ
2. ผู้บริหารควรสรรหาครูที่ใ้รับการอบรมวิชาสังคมศึกษาโดยเฉพาะมาสอนวิชานี้
3. ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ โดยจัดการอบรม หรือเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ หรือส่งครูไปศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้ครูทันต่อเหตุการณ์เสมอ
4. ผู้บริหารควรจัดการวางสอนให้พอเหมาะกับความรู้อะกำลังความสามารถของครู ไม่ควรจัดการวางสอนติดกัน 3-4 ชั่วโมง เพราะจะทำให้ครูเหนื่อยและเกิดความเบื่อหน่ายที่จะสอน นอกจากนี้ควรคุ้ระคับความสามารถของครู ไม่ควรจัดให้ครูสอนมากชั่วโมงเกินไป เพราะจะไม่มีเวลาเตรียมการสอนเพียงพอ
5. ผู้บริหารควรจะให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือกับครูผู้สอนวิชานี้ให้มากขึ้น ส่วนใหญ่ผู้บริหารยังไม่คอยเห็นความสำคัญของวิชานี้
6. ผู้บริหารควรดูแลเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนในชั้นไม่ให้มากเกินไป จะทำให้ครูมีปัญหามากขึ้น นอกจากนี้ควรแบ่งนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาใกล้เคียงกันไว้ด้วยกัน เพื่อครูจะได้เตรียมการสอนได้ถูกต้องเหมาะสมอันจะเกิดผลดีแก่การเรียนและการสอน

7. ผู้บริหารควรดูแลให้ครูสอนวิชาสังคมศึกษาทุกคนสอนเต็มเวลาและเต็มความสามารถ
8. ควรจัดให้มีหนังสืออ่านประกอบในท้องสมุคมากพอกับความต้องการของนักเรียน
9. ควรกำหนดคะแนนความประพฤติสำหรับวิชาศีลธรรม
10. ควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างโรงเรียนเพื่อแก้ไขปัญหามางประการ และเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น
11. ควรจัดให้มีการสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มครูสายสังคมศึกษาเป็นครั้งคราว เช่น เทอมละครั้ง เป็นอย่างน้อย เพื่อจะได้รับทราบความคิดเห็นและผลสำเร็จในการสอนบ้างตามโอกาส

ค่านครูสอนวิชาสังคมศึกษา

1. ครูควรมีบุคลิกลักษณะดี พูดภาษาไทยกลางชัดเจน แจ่มใส
2. ครูสอนควรมีความรู้ในสิ่งที่จะสอนเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูสอนวิชาสังคมศึกษา
3. ควรเป็นผู้ที่รักและสนใจในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชานี้ตลอดเวลา
4. ครูควรจะเห็นความสำคัญ เข้าใจปัญหา และเป็นผู้ถ่ายทอดที่ตีในวิชานี้ เพื่อเป็นการสร้างทัศนคติที่ดีแก่นักเรียน
5. ครูควรเป็นผู้ที่มีความประพฤติดี เป็นตัวอย่างแก่นักเรียน
6. ครูควรจะทำตัวให้ทันสมัย และทันต่อเหตุการณ์เสมอ โดยการฟังข่าวสาร หรือศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

ค่านหลักสูตร ประมวลการสอน หนังสือคู่มือ

1. การจัดทำหลักสูตร และประมวลการสอนควรใช้ครูที่ผ่านงานในค่านนี้มานานปี และจัดทำหลาย ๆ ทาน จากหลาย ๆ โรงเรียนจึงจะไคผลดี

2. คู่มือการสอนของครูควรให้ตรงกับบทเรียนจริง ๆ
3. เอกสารสำหรับให้ครูคนควาควรให้สมคูลย์กับหลักสูตร
4. ควรเพิ่มชั่วโมงวิชาหน้าที่พลเมือง-ศีลธรรม ในหลักสูตรให้มากขึ้น เพราะเป็นวิชาที่มีเนื้อหามาก และส่วนใหญ่เป็นนามธรรม จำเป็นต้องใช้เวลาในการเรียนการสอนมากพอควรจึงจะทำให้การเรียนได้ผลดี
5. หลักสูตรและประมวลการสอนไม่ควรกว้างเกินไป ควรจะให้แคบเข้าแต่ให้ละเอียดขึ้น และหลักสูตรแต่ละระดับชั้นไม่ควรจะซ้ำกัน
6. หลักสูตรและหนังสือแบบเรียนควรจะให้สัมพันธ์กัน

ในคำนวิธีการสอน

1. การสอนวิชาศีลธรรมควรให้นักเรียนเห็นชีวิตจริง ๆ โดยยกตัวอย่างประกอบหรือรวบรวมนิทานชาคกมาเล่า
2. ควรสอนวิชาสังคมศึกษาในห้องสังคมศึกษา
3. ควรสร้างความสนใจให้แก่ักเรียนโดยใช้อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมประกอบบทเรียนทุกครั้ง
4. การสอนวิชาในหมวดนี้ควรสอนให้สัมพันธ์กันไม่ควรแยกออกเป็นรายวิชา
5. การสอนประวัติศาสตร์ควรสอนให้เนื้อเรื่องเชื่อมโยงติดต่อกันไป ไม่ควรสอนเป็นตอน ๆ เพื่อเด็กจะได้ติดตามไคงายและเข้าใจ
6. การสอนควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมบ้าง ครูไม่ควรสอนคนเดียวตลอดเวลา ควรหาวิธีการสอนใหม่ ๆ และกิจกรรมนั้นต้องให้พอเหมาะ ถ้ามกเกินไปจะทำให้เบื่อ และเป็นผลเสียมากกว่า และควรดูให้เหมาะกับเวลาด้วย
7. การสอนไม่ควรสอนเฉพาะในหนังสือแบบเรียนเท่านั้น เพราะว่าเนื้อหาบางตอนไม่ละเอียด ครูควรที่จะเพิ่มเติมเนื้อหาให้นักเรียนจดมากขึ้น
8. ควรสอนวิชาสังคมศึกษาโดยเฉพาะวิชาภูมิศาสตร์ในตอนเช้า

9. ควรเชิญพระภิกษุมาช่วยสอนพระพุทธศาสนาบ้าง แทนที่จะรอให้อนุศาสนาจารย์ มาอบรมปีละครั้ง หรือ บางทีไม่เคยมาอบรมเลย จะได้ผลดีกว่าให้ครูสอน ตามลำพัง
10. ครูควรสอนให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองอยู่เสมอ

ในค่านอุปถัมภ์การสอน

1. โรงเรียนควรมีงบประมาณในเรื่องอุปถัมภ์โดยเฉพาะ และควรให้ความสะดวก แก่ครูในการยืมไปใช้
2. กระทรวงศึกษาธิการควรให้ความสะดวกแก่โรงเรียนในเรื่องการเบิกอุปถัมภ์ ไม่ควรให้เรื่องค้างคายนาน
3. อุปถัมภ์ที่ครูใช้ควรจะให้เหมาะสมกับบทเรียนโดยไม่จำเป็นว่าต้องเป็นอุปถัมภ์ ราคาแพง หรือ ต้องใช้อุปถัมภ์จำนวนมาก อาจเป็นอุปถัมภ์ที่ทำขึ้นง่าย ๆ ราคาถูก แต่ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ถ้าทำได้ควรมีการอัปเดตแผนเสียงเกี่ยวกับวิชาศีลธรรมให้แปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ
5. ควรฉายภาพยนตร์สลับบทเรียนบางตอนเพื่อเร้าความสนใจของนักเรียนมากขึ้น
6. อุปถัมภ์สำหรับวิชานี้ควรมีเพียงพอและมากชนิดที่ครูจะใช้ได้ทั่วถึง และควรเป็น อุปถัมภ์ที่ทันสมัย ถูกต้องเสมอ โดยเฉพาะอุปถัมภ์ที่จำเป็น เช่น แผนที่ ลูกโลก เป็นต้น
7. ควรมีการอบรมครูเกี่ยวกับการจัดทำอุปถัมภ์ง่าย ๆ ขึ้นใช้

ในค่านกิจกรรมเสริมหลักสูตร

1. ผู้บริหารควรจะสนับสนุนกิจกรรมเสริมหลักสูตร
2. ควรชี้แจงให้ครูปกครองทราบถึงวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม เพื่อจะได้รับ ความร่วมมือ

3. ควรมีการจัดทัศนศึกษานอกสถานที่บ้าง และในการจัดนั้นควรมีผู้ทรงความรู้ เป็นผู้อธิบายด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งก่อนไปควรมีการอบรมนักเรียนเสียก่อน
4. ควรจัดให้ครูไปทัศนศึกษาปลายปีด้วย เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ของครูและเป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนครูด้วย
5. ควรจัดตั้งชุมนุมสังคมศึกษาขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชานี้ให้ได้ผลดีขึ้น
6. ควรให้เด็กทำสมุดภาพ เช่น สมุดภาพพระพุทธประวัติ และมีการบรรยายภาพด้วย จะทำให้บทเรียนน่าสนใจขึ้น

ในค่านหนังสือแบบเรียน

1. ควรแก้ไขหนังสือแบบเรียนใหม่เนื้อหาละเอียดกว่าที่กำลังเป็นอยู่ เพราะบางตอนสั้นเกินไป ควรบอกแหล่งที่มาด้วย เพื่อครูจะได้ติดตามคนควาเพิ่มเติมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาประวัติศาสตร์
2. หนังสือแบบเรียนควรมีภาพประกอบให้ชัดเจนไม่คลุมเครือ
3. ควรเป็นหนังสือที่ทันสมัย และแทรกความรู้ที่ประโยชน์ในชีวิตประจำวันให้มากขึ้น
4. หนังสือแบบเรียนควรจะให้ถูกต้องและตรงกับข้อเท็จจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประวัติศาสตร์ต่างประเทศ มักมี เนื้อหา ข้อมุคคล พ.ศ. ไม่ตรงกัน ทำให้ครูไขว้เขว
5. แบบเรียนควรจะใช้ภาษาง่าย ๆ เหมาะกับวัยของเด็ก
6. หนังสือแบบเรียนควรมีแบบฝึกหัดทุกบท
7. เนื้อหาในหนังสือแบบเรียนควรให้สมดุลย์กัน เพราะเท่าที่ปรากฏหนังสือแบบเรียนบางตอนละเอียด บางตอนย่อสั้นมากเกินไป

ในด้านการวัดผล

1. ครูในสายวิชาสังคมศึกษาคควรร่วมมือกันจัดทำแบบสอบถามมาตรฐานไว้หลาย ๆ ชุด เพื่อเป็นตัวอย่าง และเป็นแนวทางในการปรับปรุงแบบทดสอบให้ดีขึ้น และเชื่อถือได้
2. ครูควรได้รับความร่วมมือสนับสนุน ตลอดจนความสะดวกในการใช้กระดาษ และเครื่องพิมพ์

ภาคที่ 1

ข้อความทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน

ภาคที่ 1 ได้เสนอข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เช่น อายุ ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาที่เรียน ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนเหล่านี้ จะได้นำมาเป็นแนวคิดในการแก้ไขและขจัดปัญหา และ อุปสรรคต่าง ๆ ให้หมดไป ตลอดจนจะได้นำเสนอข้อปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาให้ดีขึ้น ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่ได้มานี้ ได้นำมาวิเคราะห์เป็น ร้อยละ และเสนอไว้ในตารางที่ 1 - 6

ข้อเท็จจริงทั่วไป และ ทศนิยมของนักเรียนเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา แสดงไว้ในตารางที่ 1 - 6

ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามครั้งนี้ แยกตามประเภทของโรงเรียน

ประเภทของโรงเรียนรัฐบาล	ม.ศ. 1		ม.ศ. 2		ม.ศ. 3		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โรงเรียนชาย	182	50.35	183	50.00	144	42.4	509	47.8
โรงเรียนหญิง	126	35.20	123	33.8	129	37.9	378	35.5
โรงเรียนสหศึกษา	52	14.45	58	16.2	67	19.7	177	16.7
รวม	360	100.00	364	100.00	340	100.00	1064	100.00

ตารางที่ 1 แสดงว่านักเรียนส่วนมาก คือ จำนวน 509 หรือ ร้อยละ 47.8 เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย รองลงมา คือ ร้อยละ 35.5 เป็นนักเรียนในโรงเรียนหญิง ส่วนโรงเรียนสหศึกษามีเพียง ร้อยละ 16.7 ในจำนวนดังกล่าวนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เสีย 360 คน มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 364 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 340 คน เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้นนี้มีจำนวนใกล้เคียงกันมาก

ตารางที่ 2 อายุของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

อายุ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มากกว่า 20 ปี	-	-	-	-	-	-	-	-
18 - 20 ปี	31	6.10	11	2.90	8	4.50	50	4.70
15 - 17 ปี	288	56.6	190	50.25	110	62.20	588	55.30
12 - 14 ปี	151	29.7	137	36.30	54	30.50	342	32.20
ต่ำกว่า 12 ปี	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ตอบแบบสอบถาม	39	7.6	40	10.55	5	2.80	84	7.80
รวม	509	100.00	378	100.00	177	100.00	1064	100.00

ตารางที่ 2 แสดงว่านักเรียนส่วนมากคือ 588 คน หรือ ร้อยละ 55.30 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ 288 คน หรือ ร้อยละ 56.6 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 190 คน หรือ ร้อยละ 50.25 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 110 คน หรือ ร้อยละ 62.20 ตอบว่ามีอายุระหว่าง 15-17 ปี รองลงมา คือ นักเรียนที่มีอายุระหว่าง 12-14 ปี ซึ่งมีจำนวน 342 คน หรือ ร้อยละ 32.20 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 151 คน หรือ ร้อยละ 29.7 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 137 คน หรือ ร้อยละ 36.30 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 54 คน หรือ ร้อยละ 30.50 เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนจำนวนน้อยที่สุด คือ 50 คน หรือ ร้อยละ 4.70 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 31 คน หรือ ร้อยละ 6.10

นักเรียนในโรงเรียนหญิง 11 คน หรือ ร้อยละ 2.90 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 8 คน หรือ ร้อยละ 4.50
มีอายุ ระหว่าง 18.20 ปี เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนที่มีอายุมากกว่า 20 ปี หรือ ต่ำกว่า 12 ปี ไม่มีเลย ส่วนนักเรียน
ที่ไม่ตอบแบบสอบถาม มีเพียง ร้อยละ 7.80 เท่านั้น

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา

ความคิดเห็นของนักเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เป็นวิชาที่น่าสนใจ	400	78.70	299	79.10	155	87.5	854	80.10
เป็นวิชาที่มีประโยชน์ต่อความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน ของนักเรียน	326	64.10	226	59.80	123	69.5	675	63.50
เป็นวิชาที่ไม่ก้าวหน้าไม่มีประโยชน์	22	4.32	19	5.02	33	18.62	74	6.95
เป็นวิชาที่เกี่ยวกับอดีตแก้ไขไม่ได้	123	24.20	65	17.40	3	1.69	191	17.95
เป็นวิชาที่น่าเบื่อหน่าย	32	6.30	36	9.52	12	6.78	80	7.50
เป็นวิชาที่ซ้ำซาก	77	15.15	31	8.20	13	7.35	121	11.60
ไม่ตอบแบบสอบถาม	36	7.08	6	1.58	9	5.08	51	4.80

ตารางที่ 3 แสดงว่านักเรียนส่วนมากคือจำนวน 854 คน หรือ ร้อยละ 80.10 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ 400 คน หรือ ร้อยละ 78.70 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 299 คน หรือ ร้อยละ 79.10 โรงเรียนสหศึกษา 155 คน หรือ ร้อยละ 87.5 ทอมว่าวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่น่าสนใจ รองลงมาคือจำนวน 675 คนหรือร้อยละ 63.50 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 326 คน หรือร้อยละ 64.10 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 226 หรือ ร้อยละ 59.80 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 123 คน หรือ ร้อยละ 69.5 ทอมว่าวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีประโยชน์ต่อความเป็นอยู่ในชีวิต

ประจำวันของนักเรียน นอกนั้นตอบไม่เกิน ร้อยละ 17.95 เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนจำนวนน้อยที่สุด คือ 74 คน หรือ ร้อยละ 6.95 ตอบวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่ไม่ก้าวหน้าไม่มีประโยชน์ ส่วนนักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีเพียงร้อยละ 4.80 เท่านั้น

ตารางที่ 4 รายวิชาในหมวดสังคมศึกษาที่นักเรียนชอบมากที่สุด

รายวิชา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน้าที่พลเมือง	61	12.0	31	8.2	30	16.9	122	11.45
ศีลธรรม	53	10.4	65	17.2	26	14.7	144	13.50
ภูมิศาสตร์	146	28.6	88	23.3	55	31.1	289	27.10
ประวัติศาสตร์	241	47.4	190	50.3	66	37.3	497	46.95
ไม่ตอบแบบสอบถาม	8	1.6	4	1.0	-	-	12	1.12

ตารางที่ 4 แสดงว่านักเรียนส่วนมากคือ 497 คน หรือ ร้อยละ 46.95 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 241 คน หรือ ร้อยละ 47.40 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 190 คน หรือ ร้อยละ 50.3 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 66 คน หรือ ร้อยละ 37.3 ทอมว่าชอบวิชาประวัติศาสตร์มากที่สุด รองลงมาคือนักเรียนจำนวน 289 คน หรือ ร้อยละ 27.10 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 146 คน หรือ ร้อยละ 28.6 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 88 คน หรือ ร้อยละ 23.3 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 55 คน หรือ ร้อยละ 31.1 ทอมว่าชอบวิชาภูมิศาสตร์มากที่สุด ส่วนนักเรียนที่ตอบว่าชอบวิชาศีลธรรมมากที่สุดมี 144 คน หรือ ร้อยละ 13.50 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 53 คน หรือ ร้อยละ 10.4 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 65 คน หรือ ร้อยละ 17.2 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 26 คน หรือ ร้อยละ 14.7 สำหรับนักเรียนที่ตอบว่าชอบวิชา หน้าที่พลเมืองมากที่สุด มีจำนวน 122 คน หรือ ร้อยละ 11.45 ซึ่งเป็นจำนวนน้อยที่สุดในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 61 คน หรือ ร้อยละ 12.0 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 31 คน หรือ ร้อยละ 8.2 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 30 คน หรือ ร้อยละ 16.9 ส่วนนักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีเพียง 12 คน หรือ ร้อยละ 1.12 เท่านั้น

ตารางที่ 5 รายวิชาในหมวดสังคมศึกษาที่นักเรียนชอบน้อยที่สุด

รายวิชา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน้าที่พลเมือง	172	33.8	156	41.3	54	30.5	382	35.9
ศีลธรรม	161	31.7	65	17.2	58	32.8	284	26.6
ภูมิศาสตร์	99	19.4	92	24.3	37	20.9	228	21.4
ประวัติศาสตร์	72	14.2	65	17.2	27	15.2	164	15.4
ไมคอมพิวเตอร์	5	0.9	-	-	1	0.6	6	0.7

ตารางที่ 5 แสดงว่านักเรียนส่วนมากถึง 382 คน หรือ ร้อยละ 35.9 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย จำนวน 172 คน หรือ ร้อยละ 33.8 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 156 คน หรือ ร้อยละ 41.3 และนักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 54 คน หรือ ร้อยละ 30.5 ทอว่าชอบวิชาหน้าที่พลเมืองน้อยที่สุด เป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ นักเรียนจำนวน 284 คน หรือ ร้อยละ 26.6 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย จำนวน 161 คน หรือ ร้อยละ 31.7 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 65 คน หรือ ร้อยละ 17.2 และนักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา จำนวน 58 คน หรือ ร้อยละ 32.8 ทอว่าชอบวิชาศีลธรรม น้อยที่สุด เป็นอันดับที่ 2 สำหรับนักเรียนที่ชอบวิชาภูมิศาสตร์น้อยที่สุด เป็นอันดับที่ 3 มีจำนวน 228 คน หรือ ร้อยละ 21.4 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 99 คน หรือ ร้อยละ 19.4 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 92 คน หรือ ร้อยละ 24.3

และ นักเรียนในโรงเรียน สหศึกษา 37 คน หรือ ร้อยละ 20.9 ส่วนนักเรียนที่ชอบวิชา ประวัติศาสตร์ น้อยที่สุดเป็น
อันค้ำสุดท้าย มีจำนวน 164 คน หรือ ร้อยละ 15.4 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 72 คน หรือ ร้อยละ 14.2
นักเรียนในโรงเรียนหญิง 65 คน หรือ ร้อยละ 17.2 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 27 คน หรือ ร้อยละ 15.2 ส่วน
นักเรียนที่ไม่ชอบแบบสอบถามมีเพียง ร้อยละ 0.7 เท่านั้น

ตารางที่ 6 สาเหตุที่นักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา

สาเหตุที่นักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีประโยชน์	12	2.36	-	-	-	-	12	1.025
เนื้อหายากเกินไป	109	21.45	88	23.20	39	22.00	236	22.20
เนื้อหาซ้ำกับที่เคยเรียนมาแล้ว	112	22.05	62	16.40	45	25.45	219	20.60
วิธีการสอนของครูไม่น่าสนใจ	105	20.70	84	22.20	33	18.65	222	20.85
มีการบ้านมาก	16	3.15	5	1.32	-	-	21	19.75
คะแนนเต็มน้อยกว่าวิชาอื่น ๆ	5	0.98	5	1.32	-	-	10	0.94
สอบไล่คะแนนไม่ดี	72	14.15	141	37.25	50	28.60	263	24.70
เป็นวิชาที่ไม่ทันสมัย	35	6.90	3	0.79	2	1.12	40	3.76
เนื้อหายากแก่การจำโดยเฉพาะวิชาภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์	24	4.73	10	2.65	1	0.56	35	3.30
ครูไม่เคยให้การบ้านเลย	2	0.39	4	1.05	1	0.56	7	0.66
ครูสอนเร็วเกินไป	3	0.59	-	-	1	0.56	4	0.38
ความรู้ของครูไม่พอที่จะสอนนักเรียน	-	-	-	-	1	0.56	1	0.09
กิจกรรมประกอบการสอนของครูไม่น่าสนใจ	2	0.39	1	0.26	1	0.56	4	0.38

ตารางที่ 6 (ต่อ) สาเหตุที่นักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา

สาเหตุที่นักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ครูเข้มงวดกวาดขันเกินไป	1	0.20	-	-	1	0.56	2	0.19
เนื้อหาบางตอนสั้นจนไม่เข้าใจ	1	0.20	2	0.53	2	1.12	5	0.47
ครูไม่ตั้งใจสอนบางเวลาไม่สอนทั้ง ๆ ที่มาโรงเรียน	1	0.20	1	0.26	-	-	2	0.19
ไม่ชอบแบบสอบถาม	8	1.57	4	1.05	5	28.00	17	1.6

ตารางที่ 6 แสดงว่านักเรียนจำนวนมาก คือ 263 คน หรือ ร้อยละ 24.70 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 72 คน หรือ ร้อยละ 14.15 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 141 คน หรือ ร้อยละ 37.25 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 50 คน หรือ ร้อยละ 28.00 ตอบว่า ไม่ชอบวิชาสังคมศึกษาเพราะ สอนได้คะแนนไม่ดี รองลงมาคือนักเรียนจำนวน 236 คน หรือ ร้อยละ 22.20 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 109 คน หรือ ร้อยละ 21.45 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 88 คน หรือ ร้อยละ 23.20 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 39 คน หรือ ร้อยละ 22.00 ตอบว่าไม่ชอบวิชาสังคมศึกษาเพราะเนื้อหายากเกินไป นักเรียนจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 222 คน หรือ ร้อยละ 20.85 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 105 คน หรือ ร้อยละ 20.70 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 84 คน หรือ ร้อยละ 22.20 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 33 คน หรือ ร้อยละ 18.65 ตอบว่าไม่ชอบเพราะวิธีการสอนของครูไม่น่าสนใจ ส่วนนักเรียนที่ตอบว่าไม่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษาเพราะเนื้อหาซ้ำกับที่เคยเรียนมาแล้ว มีจำนวน 219 คน หรือ ร้อยละ 20.60 ในจำนวนนี้

เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 112 คน หรือ ร้อยละ 22.05 นักเรียน ในโรงเรียนหญิง 62 คน หรือ ร้อยละ 16.40
นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 45 คน หรือ ร้อยละ 25.45 นอกนั้น ตอบไม่เกิน ร้อยละ 3.76 นักเรียน จำนวนน้อย
ที่สุด คือ 1 คน หรือ ร้อยละ 0.09 และเป็นนักเรียนในโรงเรียนสหศึกษาเท่านั้นตอบว่าไม่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษาเพราะ
ความรู้ไม่พอที่จะสอนนักเรียน ส่วนนักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีเพียง ร้อยละ 1.6 เท่านั้น

ภาคที่ 2

ปัญหาทั่ว ๆ ไปที่นักเรียนมักประสบในการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ในภาคที่ 2 นั้น ได้นำข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาทั่ว ๆ ไป ที่นักเรียนประสบในการเรียนวิชาสังคมศึกษา เช่น เกี่ยวกับสิ่งที่โรงเรียนมีเพื่อช่วยส่งเสริมการเรียน สถานที่เรียน วิธีการสอนของครู การที่จะไต่หราบถึงปัญหาต่าง ๆ ก็เพื่อจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาค้นต่าง ๆ ได้ถูกต้อง ข้อมูลที่ได้จากการตอบของนักเรียน ได้นำมาวิเคราะห์ เป็น ร้อยละ เสนอไว้ในตารางที่ 7 - 24

1. ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสถานที่ บรรรยากาศ และสิ่งแวดลอมในโรงเรียนที่มีผลต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา รายละเอียดมีในตารางที่ 7 - 9

ตารางที่ 7 สิ่งที่ช่วยส่งเสริมการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่โรงเรียนมี

สิ่งที่โรงเรียนมี	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ห้องสมุด	471	92.70	329	86.70	160	90.20	960	90.00
ห้องสังคมศึกษา	273	53.80	240	63.50	44	24.90	557	52.20
พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์	61	12.05	9	2.38	7	3.96	77	7.25
มุมหนังสือสังคมศึกษา	80	15.75	79	20.80	29	16.40	188	17.70
มีครบทุกอย่าง	28	5.52	27	7.10	8	4.52	63	5.92
ไม่มีเลย	7	1.38	-	-	-	-	7	0.66
ไม่ตอบแบบสอบถาม	9	1.77	7	1.85	2	1.12	18	1.70

ตารางที่ 7 แสดงว่านักเรียนส่วนมาก คือ จำนวน 960 คน หรือ ร้อยละ 90 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 471 คน หรือ ร้อยละ 92.70 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 329 คน หรือ ร้อยละ 86.70 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 160 คน หรือ ร้อยละ 90.20 ทอพบว่าโรงเรียนมีห้องสมุดในการช่วยส่งเสริมการเรียนวิชาสังคมศึกษา

รองลงมา คือ นักเรียนจำนวน 557 คน หรือ ร้อยละ 52.20 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 273 คน หรือ ร้อยละ 53.80 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 240 คน หรือ ร้อยละ 63.50 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 44 คน หรือ ร้อยละ 24.90
ตอบว่าโรงเรียนมีห้องสังคมศึกษาที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา นอกนั้นตอบไม่เกิน ร้อยละ 17.70 นักเรียนกลุ่มน้อยที่สุด คือ นักเรียนจำนวน 7 คน หรือ ร้อยละ 0.66 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชายทั้งหมด ตอบว่าโรงเรียนไม่มีสิ่งที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาเลย ส่วนนักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีเพียง ร้อยละ 1.70 เท่านั้น

ตารางที่ 8 สถานที่ที่นักเรียนคิดว่าจะช่วยในการเรียนวิชาสังคมศึกษาได้ดี

สถานที่	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ห้องเรียน	94	18.50	32	8.47	27	15.30	153	14.40
ห้องสังคมศึกษา	120	23.60	145	38.40	48	27.10	313	29.40
พิพิธภัณฑ์	66	12.95	48	12.70	19	10.72	133	12.50
ศูนย์สถานและโบราณสถานที่สำคัญ ๆ	142	27.90	96	25.35	38	21.42	276	25.90
ห้องสมุด	66	12.95	37	9.78	28	15.82	131	12.35
ไม่ตอบแบบสอบถาม	21	4.10	20	5.30	17	9.64	58	5.45

ตารางที่ 8 แสดงว่านักเรียนส่วนมากจำนวน 313 คน หรือ ร้อยละ 29.40 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 120 คน หรือ ร้อยละ 23.60 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 145 คน หรือ ร้อยละ 38.40 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 48 คน หรือ ร้อยละ 27.10 ตอบว่า สถานที่ที่จะช่วยให้เรียนวิชาสังคมศึกษาได้ดีคือ ห้องสังคมศึกษา รองลงมาคือ นักเรียนจำนวน 276 คน หรือ ร้อยละ 25.90 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 142 คน หรือ ร้อยละ 27.90 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 96 คน หรือ ร้อยละ 25.35 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 38 คน หรือ ร้อยละ 21.42 ตอบว่า สถานที่ที่จะช่วยในการเรียนวิชาสังคมศึกษาได้ดีคือ ศูนย์สถาน และ โบราณสถานที่สำคัญ ๆ นอกนั้นตอบไม่เกิน ร้อยละ 14.40 เป็นที่น่าสังเกตว่ามีนักเรียน 58 คน หรือ ร้อยละ 5.45 เท่านั้นที่ไม่ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพของห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนการสอนวิชา
สังคมศึกษา

ความคิดเห็นของนักเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีมาก	176	34.60	124	32.80	60	33.90	360	33.83
ไม่มีเลย	39	7.65	31	8.20	13	7.35	83	7.80
มีบ้าง	280	55.15	211	55.82	103	58.20	594	55.83
ไม่ตอบแบบสอบถาม	14	2.60	12	3.18	1	0.55	27	2.54

ตารางที่ 9 แสดงว่านักเรียนจำนวนมาก คือ 594 คน หรือ ร้อยละ 55.83 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 280 คน หรือ ร้อยละ 55.15 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 211 คน หรือร้อยละ 55.82 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 103 คน หรือ ร้อยละ 58.20 ตอบว่าสภาพของห้องเรียนมีผลต่อการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาบ้าง รองลงมาคือ นักเรียนจำนวน 360 คน หรือ ร้อยละ 33.83 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 176 คน หรือ ร้อยละ 34.60 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 124 คน หรือ ร้อยละ 32.80 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 60 คน หรือ ร้อยละ 33.90 ตอบว่าสภาพของห้องเรียนมีผลต่อการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษามาก สำหรับนักเรียนที่ตอบว่าสภาพของห้องเรียนไม่มีผลต่อการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาเลยมีจำนวนน้อยที่สุด คือ มีเพียง 83 คน หรือ ร้อยละ 7.80 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 39 คน หรือ ร้อยละ 7.65 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 31 คน หรือ ร้อยละ 8.20 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 13 คน หรือ ร้อยละ 7.35 เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีถึง 27 คน หรือ ร้อยละ 2.54

2. ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีผลต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา มีรายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 10 - 14

ตารางที่ 10 ชนิดของกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาที่จัดขึ้นในโรงเรียน

ชนิดของกิจกรรมเสริมหลักสูตร	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชุมนุมสังคมศึกษา	226	44.50	201	53.20	55	31.02	482	45.30
ชุมนุมทัศนศึกษา	44	8.65	65	17.40	37	20.95	146	13.70
ชุมนุมโบราณคดี	12	2.36	9	2.38	9	5.08	30	2.80
ชุมนุมอภิปราย โทวาที	97	19.04	35	9.26	29	16.35	161	15.10
ชุมนุมศาสนา และ ประเพณี	20	3.94	25	6.72	10	5.65	55	5.15
ไม่มีชุมนุมใดเลย	90	17.70	43	11.04	31	17.56	164	15.40
ไม่ตอบแบบสอบถาม	20	3.81	-	-	6	3.39	26	2.45

ตารางที่ 10 แสดงว่านักเรียนจำนวนมาก คือ 482 คน หรือ ร้อยละ 45.30 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 226 คน หรือ ร้อยละ 44.50 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 201 คน หรือ ร้อยละ 53.20 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 55 คน หรือ ร้อยละ 31.02 ทอว่กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นในโรงเรียนคือชุมนุมสังคมศึกษา รองลงมาคือนักเรียนจำนวน 164 หรือ ร้อยละ 15.40 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 90 คน หรือ ร้อยละ 17.70 นักเรียน

ในโรงเรียนหญิง 43 คน หรือ ร้อยละ 11.04 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 31 คน หรือ ร้อยละ 17.56 ทอว่าโรงเรียน
ไม่มีชุมนุมใดเลย นักเรียนจำนวนใกล้เคียงกันคือ 161 คน หรือ ร้อยละ 15.10 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชายมาก
ที่สุด 97 คน หรือ ร้อยละ 19.04 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 35 คน หรือ ร้อยละ 9.26 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 29
คน หรือ ร้อยละ 16.35 ทอว่าโรงเรียนมีชุมนุมอภิปราย โทว่าที่ ส่วนนักเรียนที่ทอว่าโรงเรียนมีชุมนุมทัศนศึกษา มีจำนวน
146 คน หรือ ร้อยละ 13.70 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ 65 คน หรือ ร้อยละ 17.40 นักเรียน
ในโรงเรียนชาย 44 คน หรือ ร้อยละ 8.65 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 37 คน หรือ ร้อยละ 20.95 นอกนั้นเป็นจำนวน
นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามไม่เกิน ร้อยละ 5.15 นักเรียนจำนวนน้อยที่สุด คือ 30 คน หรือ ร้อยละ 2.80 ในจำนวนนี้เป็น
นักเรียนในโรงเรียนชาย 12 คน หรือ ร้อยละ 2.36 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 9 คน หรือ ร้อยละ 2.38 นักเรียนในโรงเรียน
สหศึกษา 9 คน หรือ ร้อยละ 5.08 ทอว่าโรงเรียนมีชุมนุมโบราณคดี ส่วนนักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีเพียง ร้อยละ 2.45
และเป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย และโรงเรียนสหศึกษา เท่านั้น

ตารางที่ 11 นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียน

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มี	281	55.20	267	70.53	142	80.10	690	64.90
ไม่มีเลย	220	43.23	102	27.10	32	18.15	354	33.23
ไม่ตอบแบบสอบถาม	8	1.57	9	2.37	3	1.75	20	1.87

ตารางที่ 11 แสดงว่านักเรียนส่วนมาก คือ จำนวน 690 คน หรือ ร้อยละ 64.90 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 281 คน หรือ ร้อยละ 55.20 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 267 คน หรือ ร้อยละ 70.53 นักเรียนโรงเรียนสหศึกษา 142 คน หรือ ร้อยละ 80.10 ตอบว่ามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม รองลงมาคือ นักเรียนจำนวน 354 คน หรือ ร้อยละ 33.23 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 220 คน หรือ ร้อยละ 43.23 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 102 คน หรือ ร้อยละ 27.10 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 32 คน หรือ ร้อยละ 18.15 ตอบว่าไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเลย เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามมี 20 คน หรือ ร้อยละ 1.87

ตารางที่ 12 ความคิดเห็นของนักเรียนในการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

ความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทำให้เข้าใจและจำบทเรียนได้มากขึ้น	395	77.60	321	85.00	164	92.5	880	82.50
ทำให้เสียเวลาโดยใช่เหตุ	10	1.97	8	2.12	1	0.56	19	1.78
ทำให้เกิดความยุ่งยากและสับสน	19	3.74	15	3.95	5	2.82	39	3.66
ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย	13	2.56	15	3.95	-	-	28	2.62
ทำให้เกิดความสนใจและตั้งใจเรียน	325	64.00	271	71.50	135	76.00	731	68.60
ทำให้ไม่อยากเรียนวิชานี้ต่อไป	13	2.56	7	1.85	6	3.38	26	2.44
ทำให้กล้าแสดงตนมากขึ้น	21	4.13	2	0.53	2	1.12	25	2.34
ทำให้มีความรูกว้างขวาง	9	1.77	6	1.58	4	2.26	19	1.78
ทำให้สนุกสนานและอยากเรียนมากขึ้น	8	1.57	4	1.05	2	1.12	14	1.32
ทำให้เรียนวิชานี้ได้ดีขึ้น	3	0.59	2	0.53	2	1.12	7	0.66
ทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1	0.20	1	0.26	2	1.12	4	0.38
ทำให้มีความรับผิดชอบ	1	0.20	1	0.26	2	1.12	4	0.38
ทำให้อยากค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	2	0.39	3	0.79	6	3.38	11	1.06
ไม่ตอบแบบสอบถาม	3	0.59	2	0.53	2	1.12	7	0.66

ในการทำประมวลการสอบนิวชาสังคัมศึกษา มีครูร้อยละ 44 ซึ่งเป็นครูกลุ่มใหญ่
 ของการมีส่วนร่วมควบเพราะเห็นว่า จะช่วยให้เกิดผลดีในการสอน และอีกร้อยละ 36 ของการ
 เข้าร่วมเพราะอยากแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น เป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่ตอบการ
 ร่วมในการทำประมวลการสอบ เพราะต้องการมีเกียรติยศชื่อเสียงไม่เจียม แม้ครูส่วนใหญ่
 ของการจะเข้าร่วมรวมในการทำประมวลการสอบก็ตามก็ครูถึงร้อยละ 65 ที่ไม่เคยมี
 ส่วนรวมในการทำประมวลการสอบเลย และมีครูเพียงร้อยละ 20 เท่านั้นที่เคยเข้าร่วม
 ในการทำประมวลการสอบ เป็นบางครั้ง ส่วนครูที่เข้าร่วมในการทำประมวลการสอบทุกครั้ง
 มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 5 ประมวลการสอบที่ครูกลุ่มใหญ่คือ ร้อยละ 89 ในข้อนี้
 ปัจจุบัน เป็นประมวลการสอบของกระทรวงศึกษาธิการ มีครูเพียงร้อยละ 4 เท่านั้นที่
 ประมวลการสอบจากผลงานที่ครูทุกคนในสาขาวิชาสังคัมศึกษาจัดทำขึ้น ส่วนครูที่
 ประมวลการสอบที่ตนเองมีเพียงร้อยละ 3 ในการทำประมวลการสอบนั้นครูกลุ่มใหญ่คือ
 ร้อยละ 60 คิดแบ่งและเพิ่มเติมประมวลการสอบเป็นบางครั้งเท่านั้น ส่วนครูที่คิดแบ่ง
 ประมวลการสอบทุกครั้งมีร้อยละ 33 แต่มีครูส่วนน้อย คือ ร้อยละ 2 ที่ไม่เคยคิดแบ่ง
 หรือคิดแบ่งประมวลการสอบแต่บ่อยครั้ง

2. การสอบและวิธีสอบนิวชาสังคัมศึกษา

เกี่ยวกับบุคคลที่เลือกและจัดเนื้อหาตลอดจนวัสดุการสอนนั้น ครูกลุ่มใหญ่ที่สุด
 คือ ร้อยละ 74 ตอบว่าครูผู้สอนเลือกเอง ส่วนครูที่ตอบว่าหัวหน้าสายเป็นผู้เลือกและจัด
 เนื้อหาตลอดจนวัสดุการสอนมีร้อยละ 20 นอกนั้นเป็นครูเพียงร้อยละ 1 ที่ตอบว่าผู้เลือกคือ
 คณะกรรมการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ครูและนักเขียนช่วยกันเลือก

เกี่ยวกับบุคคลที่ดำเนินการวางโครงการสอนและกิจกรรมเกี่ยวกับการสอน
 วิชาสังคัมศึกษา ครูกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ 61 ตอบว่าครูผู้สอนกระทำเอง รองลงมาคือ
 ครูร้อยละ 26 ตอบว่าหัวหน้าสายวิชาสังคัมศึกษาเป็นผู้กระทำ เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่มี
 โรงเรียนใดที่คณะกรรมการของโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการวางโครงการสอนและกิจกรรม
 เกี่ยวกับการสอนวิชาสังคัมศึกษา

ตารางที่ 13 กิจกรรมที่นักเรียนเคยร่วมจัดเพื่อประกอบการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

กิจกรรมที่นักเรียนเคยจัด	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไปศึกษานอกสถานที่	141	27.70	101	26.60	59	33.20	301	28.20
ฉายภาพยนตร์หรือภาพนิ่ง	72	14.15	73	19.30	11	5.92	156	14.65
ปาฐกถา โศกนาฏ และ อภิปราย	48	9.43	39	10.30	13	7.32	100	9.40
รวบรวมข่าว ภาพข่าว ภาพบุคคลสำคัญ ภาพสถานที่สำคัญ	151	29.70	129	34.00	68	38.30	348	32.60
ทำสมุดภาพ	234	46.00	173	49.30	66	37.20	473	44.60
สะสมแสตมป์ เงินเหรียญ ตุ๊กตานานาชาติ	65	12.8	14	3.70	9	5.07	88	8.25
แสดงละคร	4	0.79	6	15.83	4	2.25	14	1.31
นิทรรศการ แสดงหุ่น และเวทีจำลอง	15	2.94	11	2.90	-	-	26	2.42
จัดรายการแสดงทางวิทยุและโทรทัศน์	2	0.39	1	2.65	2	1.15	5	0.47
ชุมนุมสังคมศึกษา	53	10.40	38	10.10	10	5.64	101	9.47
ป้ายประกาศ	19	3.73	9	2.38	11	5.92	39	3.66
ไม่เคยมีส่วนร่วมเลย	17	3.34	9	2.38	14	7.90	40	3.76
ไม่ชอบแบบสอบถาม	11	2.16	15	3.95	-	-	26	2.46

ตารางที่ 13 แสดงว่านักเรียนจำนวนมากคือ จำนวน 473 คน หรือ ร้อยละ 44.60 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียน
ในโรงเรียนชาย 234 คน หรือ ร้อยละ 46.00 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 173 คน หรือ ร้อยละ 49.30 นักเรียนในโรงเรียน
สหศึกษา 66 คน หรือ ร้อยละ 37.20 ทอมว่าเคยรวมจัดทำสมุดภาพ รองลงมาคือนักเรียนจำนวน 348 คน หรือร้อยละ 32.60
ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 151 คน หรือ ร้อยละ 29.70 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 129 คน หรือ ร้อยละ 34.00
นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 68 คน หรือ ร้อยละ 38.30 ทอมว่าเคยรวบรวมข่าว ภาพข่าว ภาพบุคคลสำคัญ ภาพสถานที่สำคัญ
จำนวนใกล้เคียงกันคือ 301 คน หรือ ร้อยละ 28.20 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 141 คน หรือ ร้อยละ 27.70
นักเรียนในโรงเรียนหญิง 101 คน หรือ ร้อยละ 26.60 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 59 คน หรือ ร้อยละ 33.20 ทอมว่าเคย
จัดไปศึกษานอกสถานที่ สำหรับนักเรียนที่ทอมว่าเคยรวมจัดฉายภาพยนตร์ หรือ ภาพนิ่ง มีจำนวน 156 คน หรือ ร้อยละ 14.65
ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 72 คน หรือ ร้อยละ 14.15 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 73 คน หรือ ร้อยละ 19.30
นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 11 คน หรือ ร้อยละ 5.92 นอกนั้นทอมไม่เกินร้อยละ 9.47 เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนจำนวนน้อย
ที่สุด คือ 5 คน หรือ ร้อยละ 0.47 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 2 คน หรือ ร้อยละ 0.39 นักเรียนในโรงเรียนหญิง
1 คน หรือ ร้อยละ 2.65 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 2 คน หรือ ร้อยละ 1.15 ทอมว่าจัดรายการแสดงทางวิทยุและโทรทัศน์
ส่วนนักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีร้อยละ 2.46

ตารางที่ 14 กิจกรรมส่วนใหญ่ที่นักเรียนเห็นว่าครูจួយที่สุด

ประเภทของกิจกรรม	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การอภิปราย	74	14.54	34	9.00	22	12.40	130	12.40
ฉายภาพยนตร์	26	5.11	54	14.30	4	2.25	84	7.88
รายงาน	234	45.9	205	54.20	120	67.50	559	52.50
ศึกษานอกสถานที่	19	3.74	8	2.12	12	0.75	39	3.66
ทำสมุดรวบรวมข่าว	71	13.95	69	18.20	28	15.80	168	15.80
สมุดภาพ	139	27.35	76	20.10	19	10.70	234	22.00
นิทรรศการ	26	5.11	15	3.95	5	2.82	46	4.32
ตอบปัญหา	6	1.18	-	-	9	5.07	15	1.42
การทัศนศึกษาชั้นเรียน	-	-	5	1.32	-	-	5	0.47
ไม่ตอบแบบสอบถาม	16	3.14	8	2.12	11	6.20	35	3.26

ตารางที่ 14 แสดงว่านักเรียนจำนวนมากคือ 559 คน หรือ ร้อยละ 52.50 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 234 คน หรือ ร้อยละ 45.9 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 205 คน หรือ ร้อยละ 54.20 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 120 คน หรือ ร้อยละ 67.50 ตอบว่ากิจกรรมที่ครูจួយที่สุด คือ รายงาน รองลงมาคือ นักเรียนจำนวน 234 คน

หรือ ร้อยละ 22.00 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 139 คน หรือ ร้อยละ 27.35 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 76 คน หรือ ร้อยละ 20.10 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 19 คน หรือ ร้อยละ 10.70 ทอมวากิจกรรรมที่ครูจัดบอยที่สุด คือ สมุคภาพ นักเรียนจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 168 คน หรือ ร้อยละ 15.80 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 71 คน หรือ ร้อยละ 13.95 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 69 คน หรือ ร้อยละ 18.20 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 28 คน หรือ ร้อยละ 15.80 ทอมว่าทำสมุครวบรวมชาว ส่วนนักเรียนจำนวน 130 คน หรือ ร้อยละ 12.40 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 74 คน หรือ ร้อยละ 14.54 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 34 คน หรือ ร้อยละ 9.00 นักเรียนสหศึกษา 22 คน หรือ ร้อยละ 12.40 ทอมวากิจกรรรมที่จัดบอยที่สุดคือการอภิปราย สำหรับนักเรียนที่ทอมวากิจกรรรมที่ครูจัดบอยที่สุด คือ การฉายภาพยนตร์ มีจำนวน 84 คน หรือ ร้อยละ 7.88 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 26 คน หรือ ร้อยละ 5.11 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 54 คน หรือ ร้อยละ 14.30 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 4 คน หรือ ร้อยละ 2.25 นอกนั้นทอมไม่เก็น ร้อยละ 4.32 เป็นที่นาสังเกตว่านักเรียนจำนวนน้อยที่สุด คือ 5 คน หรือ ร้อยละ 0.47 และเป็นนักเรียนในโรงเรียนหญิงเท่านั้น โรงเรียนชาย และไม่มีนักเรียนในโรงเรียนสหศึกษาเลยทอมวากิจกรรรมที่ครูจัดบอยที่สุด คือ การหักพุดหน้าชั้นเรียน ส่วนนักเรียนที่ไม่ทอมแบบสอมบดามมี ร้อยละ 3.26

3. ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษามีรายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 15 -19

ตารางที่ 15 ความรู้สึกของนักเรียนขณะที่เรียนวิชาสังคมศึกษา

ความรู้สึกของนักเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อึดอัดไม่อยากเรียน	33	6.50	37	9.82	4	2.25	74	6.95
เบื่อหน่ายง่วงนอน	28	5.50	50	13.23	17	9.60	95	8.91
สนุกสนาน	157	30.85	112	29.65	52	29.40	321	30.50
ไม่เข้าใจบทเรียน	48	9.44	48	12.65	16	9.03	112	10.50
เข้าใจบทเรียนอย่างถ่องแท้	143	28.10	68	18.03	50	28.20	261	24.13
บางขณะเข้าใจบางขณะไม่เข้าใจ	94	18.50	63	16.62	36	20.40	193	18.23
ไม่ตอบแบบสอบถาม	6	1.11	-	-	2	1.12	8	0.78

ตารางที่ 15 แสดงว่านักเรียนส่วนมากจำนวน 321 คน หรือ ร้อยละ 30.50 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 157 คน หรือ ร้อยละ 30.85 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 112 คน หรือ ร้อยละ 29.65 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 52 หรือ ร้อยละ 29.40 ทอมว่ารู้สึกสนุกสนานขณะที่เรียนวิชาสังคมศึกษา รองลงมาคือ นักเรียนจำนวน 261 คน หรือ ร้อยละ 24.13 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 143 คน หรือ ร้อยละ 28.10 นักเรียนในโรงเรียนหญิง

68 คน หรือ ร้อยละ 18.03 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 50 คน หรือ ร้อยละ 28.20 รู้สึกว่าเข้าใจบทเรียนอย่างดี
จำนวนใกล้เคียง คือ นักเรียนจำนวน 193 คน หรือ ร้อยละ 18.23 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 94 คน หรือ
ร้อยละ 18.50 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 63 คน หรือ ร้อยละ 16.62 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 36 คน หรือ ร้อยละ
20.40 ตอบว่าบางครั้งเข้าใจบางครั้งไม่เข้าใจ นักเรียน 112 คน หรือ ร้อยละ 10.50 เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย
48 คน หรือ ร้อยละ 9.44 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 48 คน หรือ ร้อยละ 12.65 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 16 คน
หรือ ร้อยละ 9.03 ตอบว่าไม่เข้าใจบทเรียน นอกนั้นตอบไม่เกิน ร้อยละ 8.91 เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนจำนวนน้อยที่สุด
คือ 74 คน หรือ ร้อยละ 6.95 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 33 คน หรือ ร้อยละ 6.50 นักเรียนในโรงเรียนหญิง
37 คน หรือ ร้อยละ 9.82 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 4 คน หรือ ร้อยละ 2.25 ตอบว่าอึดอัดไม่อยากจะเรียน ส่วน
นักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามเพียง ร้อยละ 0.78 เท่านั้น

ตารางที่ 16 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับวิธีการสอนของครู

วิธีการสอนของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ยึดแต่แบบเรียนที่โรงเรียนกำหนดให้	59	11.60	48	12.70	18	10.35	125	11.75
ครูใช้แบบเรียนที่โรงเรียนกำหนด และวัสดุการสอนอื่นที่เห็นว่าเหมาะสมกับนักเรียนในชั้นที่สอน	220	43.20	213	56.43	80	45.05	513	48.25
ครูมักหาวัสดุการสอนจากที่อื่นมาสอนมากกว่าใช้แบบเรียนที่โรงเรียนกำหนดให้เพราะมีประโยชน์แก่นักเรียน	149	29.20	82	21.63	56	31.65	287	26.95
ครูใช้สิ่งอื่นประกอบการสอนบ้าง	40	7.85	19	5.02	3	1.69	62	5.83
ครูไม่ใช้สิ่งอื่นประกอบการสอนเลย	29	5.80	15	3.96	17	9.58	61	5.72
ครูชอบพูดออกนอกเรื่อง	5	0.98	-	-	1	0.56	6	0.56
ไม่ตอบแบบสอบถาม	7	1.37	1	0.26	2	1.12	10	0.94

ตารางที่ 16 แสดงว่านักเรียนจำนวนมากคือ 513 คน หรือ ร้อยละ 48.25 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 220 คน หรือ ร้อยละ 43.20 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 213 คน หรือ ร้อยละ 56.43 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 80 คน หรือ ร้อยละ 45.05 ตอบว่า ครูใช้แบบเรียนที่โรงเรียนกำหนด และวัสดุการสอนอื่นที่เห็นว่าเหมาะสมกับ

นักเรียนในชั้นที่สอน รองลงมาคือนักเรียนจำนวน 287 คน หรือ ร้อยละ 26.95 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 149 คน หรือ ร้อยละ 29.20 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 82 คน หรือ ร้อยละ 21.63 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 56 คน หรือ ร้อยละ 31.65 ตอบว่า ครูมักหาวัสดุการสอนจากที่อื่นมาสอนมากกว่าใช้แบบเรียนที่โรงเรียนกำหนดให้เพราะมีประโยชน์แก่นักเรียน ส่วนนักเรียนที่ตอบว่าครูยึดแต่แบบเรียนที่โรงเรียนกำหนดให้มี 125 คน หรือ ร้อยละ 11.75 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 59 คน หรือ ร้อยละ 11.60 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 48 คน หรือ ร้อยละ 12.70 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 18 คน หรือ ร้อยละ 10.35 นอกนั้นตอบไม่เกิน ร้อยละ 5.83 นักเรียนจำนวนน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 0.56 ตอบว่าครูชอบพูดออกนอกเรื่อง ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 5 คน หรือ ร้อยละ 0.98 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 1 คน หรือ ร้อยละ 0.56 ส่วนโรงเรียนหญิงไม่มี สำหรับนักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามนั้นมี 10 คน หรือ ร้อยละ 0.94 เท่านั้น

ตารางที่ 17 ลักษณะการสอนของครูให้วิชาสังคมศึกษากับวิชาอื่นตามความคิดเห็นของนักเรียน

ความสัมพันธ์ของการสอนวิชาสังคมศึกษากับวิชาอื่น	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สัมพันธ์กันทุกครั้ง	27	5.30	21	5.65	10	5.60	58	5.51
สัมพันธ์กันบาง เป็นบางครั้ง	440	86.50	338	89.20	156	88.26	934	87.59
ไม่สัมพันธ์กันเลย	36	7.08	17	4.57	5	2.82	58	5.51
ไม่ตอบแบบสอบถาม	6	1.12	2	0.58	6	3.32	14	1.39

ตารางที่ 17 แสดงว่านักเรียนส่วนมากจำนวน 934 คน หรือ ร้อยละ 87.59 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 440 คน หรือ ร้อยละ 86.50 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 338 คน หรือ ร้อยละ 89.20 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 156 คน หรือ ร้อยละ 88.26 ทบว่าครูสอนวิชาสังคมศึกษากับวิชาอื่นบางเป็นบางครั้ง รองลงมาคือนักเรียนจำนวน 58 คน หรือ ร้อยละ 5.51 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 27 คน หรือ ร้อยละ 5.30 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 21 คน หรือ ร้อยละ 5.65 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 10 คน หรือ ร้อยละ 5.60 ทบว่าครูสอนวิชาสังคมศึกษากับวิชาอื่นทุกครั้ง นักเรียนจำนวนเท่ากันคือ 58 คน หรือ ร้อยละ 5.51 เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 36 คน หรือ ร้อยละ 7.08 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 17 คน หรือ ร้อยละ 4.57 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 5 คน หรือ ร้อยละ 2.82 ทบว่าครูสอนวิชาสังคมศึกษาไม่สัมพันธ์กับวิชาใดเลย ส่วนนักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามมี 14 คน หรือ ร้อยละ 1.39

ตารางที่ 18 แหล่งความรู้ที่นักเรียนศึกษาเพื่อเพิ่มเติมความรู้วิชาสังคมศึกษา

แหล่งความรู้	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วิทยุ หรือ โทรทัศน์	280	55.00	231	61.00	120	67.80	631	59.30
หนังสือต่าง ๆ และ วิทยากร	294	57.8	190	50.10	83	41.70	567	53.20
ภาพยนตร์ ภาพนิ่ง	124	24.4	115	30.35	35	19.80	274	25.70
หนังสือพิมพ์ เอกสาร วารสาร	333	65.5	241	63.75	116	65.80	690	64.80
หอสมุดแห่งชาติ	23	4.52	13	3.44	2	1.13	38	3.56
โบราณวัตถุ	30	5.90	28	7.40	18	10.20	76	7.13
ไม่ได้ศึกษาเพิ่มเติม	8	1.57	6	1.58	5	2.82	19	1.78
ไม่ตอบแบบสอบถาม	4	0.79	6	1.58	-	-	10	0.94

ตารางที่ 18 แสดงว่านักเรียนส่วนมากคือ 690 คน หรือ ร้อยละ 64.80 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ 333 คน หรือ ร้อยละ 65.5 นักเรียนโรงเรียนหญิง 241 คน หรือ ร้อยละ 63.75 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 116 คน หรือ ร้อยละ 65.80 ตอบว่าศึกษาเพิ่มเติมจากหนังสือพิมพ์ เอกสาร วารสาร รองลงมาคือจำนวน 631 หรือ ร้อยละ 59.30 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 280 คน หรือ ร้อยละ 55 นักเรียนหญิง 231 คน หรือ ร้อยละ 61.00 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 120 คน หรือ ร้อยละ 67.80 ตอบว่าศึกษาวิชาสังคมศึกษาเพิ่มเติม

จากวิทยุ หรือ โทรทัศน์ ส่วนนักเรียนที่ตอบว่าศึกษาเพิ่มเติมจากหนังสือต่าง ๆ และ วิทยากร มี 567 คน หรือร้อยละ 53.20 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 294 คน หรือ ร้อยละ 57.8 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 190 คน หรือ ร้อยละ 50.10 นักเรียนโรงเรียนสหศึกษา 83 คน หรือ ร้อยละ 41.70 นอกนั้นตอบไม่เกิน ร้อยละ 25.70 เป็นที่น่าสังเกตว่า นักเรียนจำนวนน้อยที่สุด คือ 19 คน หรือ ร้อยละ 1.78 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 8 คน หรือ ร้อยละ 1.57 นักเรียนโรงเรียนหญิง 6 คน หรือ ร้อยละ 1.58 นักเรียนโรงเรียนสหศึกษา 5 คน หรือร้อยละ 2.82 ตอบว่าไม่ได้ศึกษาเพิ่มเติม ส่วนผู้ที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีเพียง ร้อยละ 0.94 เท่านั้น

ตารางที่ 19 ความดีที่นักเรียนได้รับคำแนะนำให้ติดตามชาวประจําวัน

ความดีของคำแนะนำให้ติดตามชาวประจําวัน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เสมอ	84	16.50	86	22.69	31	17.50	201	18.85
บางครั้ง	288	56.60	221	58.20	121	68.50	630	59.10
บ่อยครั้ง	85	16.70	52	13.79	20	11.20	157	14.75
ไม่เคยเลย	47	9.23	12	3.34	5	2.80	64	6.14
ไม่ตอบแบบสอบถาม	5	0.97	7	1.98	-	-	12	1.16

ตารางที่ 19 แสดงว่านักเรียนจำนวนมาก คือ 630 หรือ ร้อยละ 59.10 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 288 คน หรือ ร้อยละ 56.60 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 221 คน หรือ ร้อยละ 58.20 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 121 คน หรือ ร้อยละ 68.50 ได้รับคำแนะนำให้ติดตามชาวประจําวันบางครั้ง รองลงมาคือ จำนวน 201 หรือ ร้อยละ 18.85 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 84 คน หรือ ร้อยละ 16.50 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 86 คน หรือ ร้อยละ 22.69 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 31 คน หรือ ร้อยละ 17.50 ได้รับคำแนะนำให้ติดตามชาวประจําวันเสมอ ส่วนนักเรียนที่ตอบว่าได้รับคำแนะนำให้ติดตามชาวบ่อยครั้งมีจำนวน 157 คน หรือ ร้อยละ 14.75 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 85 คน หรือ ร้อยละ 16.70 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 52 คน หรือ ร้อยละ 13.79 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา

20 คน หรือ ร้อยละ 11.20 นักเรียนจำนวนน้อยที่สุด คือ 64 คน หรือ ร้อยละ 6.14 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียน
ในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ 47 คน หรือ ร้อยละ 9.23 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 12 คน หรือ ร้อยละ 3.34
นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 5 คน หรือ ร้อยละ 2.80 ตอบว่าไม่เคยได้รับคำแนะนำให้ติดตามข่าวประจำวันเสมอ
เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถาม มีเพียง ร้อยละ 1.16 เท่านั้น

4. ข้อเท็จจริง และ ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียน รายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 20 - 24

ตารางที่ 20 จำนวนของหนังสือและเอกสารที่โรงเรียนมีให้นักเรียนค้นคว้าในวิชาสังคมศึกษา

จำนวนของหนังสือและเอกสารที่โรงเรียนมี	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	135	26.56	114	30.20	21	10.85	270	25.35
ปานกลาง	240	47.20	243	64.30	135	76.40	618	58.02
น้อย	128	25.20	10	2.65	18	10.30	156	14.45
ไม่มีเลย	-	-	4	1.06	1	0.56	5	0.57
ไม่ตอบแบบสอบถาม	6	1.04	7	1.79	1	0.56	14	1.31

ตารางที่ 20 แสดงว่านักเรียนจำนวนมาก คือ 618 คน หรือ ร้อยละ 58.02 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 240 คน หรือ ร้อยละ 47.20 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 243 คน หรือ ร้อยละ 64.30 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 135 คน หรือ ร้อยละ 76.40 ทพบว่าโรงเรียนมีเอกสารและหนังสือให้นักเรียนค้นคว้ามกปานกลาง รองลงมาคือนักเรียนจำนวน 270 คน หรือ ร้อยละ 25.35 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 135 คน หรือ ร้อยละ 26.56 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 114 คน หรือ ร้อยละ 30.20 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 21 คน หรือ ร้อยละ 10.85 ทพบว่า

โรงเรียนมีหนังสือ และ เอกสารสำหรับให้นักเรียนค้นคว้ามาก ส่วนนักเรียนที่ตอบว่าโรงเรียนมีหนังสือและเอกสารให้นักเรียนค้นคว้าน้อย มีจำนวน 156 คน หรือ ร้อยละ 14.75 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 128 คน หรือ ร้อยละ 25.20 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 10 คน หรือ ร้อยละ 2.65 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 18 คน หรือ ร้อยละ 10.30 เป็นที่น่าสนใจกว่านักเรียนที่ตอบว่าโรงเรียนไม่มีหนังสือและเอกสารสำหรับให้นักเรียนค้นคว้าเลยมีจำนวนน้อยที่สุด คือ มีจำนวนเพียง 5 คน หรือ ร้อยละ 0.57 เท่านั้น ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนหญิง 4 คน หรือ ร้อยละ 1.06 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 1 คน หรือ ร้อยละ 0.56 ส่วนโรงเรียนชายไม่มี สำหรับนักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามมี 14 คน หรือ ร้อยละ 1.31 เท่านั้น

ตารางที่ 21 ความถี่ของการใช้อุปกรณ์การสอนของครูตามความเห็นของนักเรียน

การใช้อุปกรณ์	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทุกครั้งที่สอน	92	18.20	38	10.13	18	10.50	148	13.93
บ่อยครั้ง	136	26.80	96	25.43	33	18.80	265	24.90
บางครั้ง	223	43.75	222	58.53	125	70.70	570	53.56
ไม่ใช้เลย	55	10.75	18	4.76	1	.06	74	6.95
ไม่ตอบแบบสอบถาม	3	0.50	4	1.15	-	-	7	0.66

ตารางที่ 21 แสดงว่านักเรียนส่วนมากคือ จำนวน 570 คน หรือ ร้อยละ 53.56 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 223 คน หรือ ร้อยละ 43.75 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 222 คน หรือ ร้อยละ 58.53 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 125 คน หรือ ร้อยละ 70.70 ทบว่าครูใช้อุปกรณ์การสอนบางครั้ง รองลงมาคือจำนวน 265 คน หรือ ร้อยละ 24.90 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 136 คน หรือ ร้อยละ 26.80 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 96 คน หรือ ร้อยละ 25.43 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 33 คน หรือ ร้อยละ 18.80 ทบว่าครูใช้อุปกรณ์การสอนบ่อยครั้ง ส่วนนักเรียนที่ตอบว่าครูใช้อุปกรณ์การสอนทุกครั้งมีจำนวน 148 คน หรือ ร้อยละ 13.93 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 92 คน หรือ ร้อยละ 18.20 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 38 คน หรือ ร้อยละ 10.13 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา

18 คน หรือ ร้อยละ 10.50 นักเรียนจำนวนน้อยที่สุด คือ จำนวน 74 คน หรือ ร้อยละ 6.95 ในจำนวนนี้เป็น
นักเรียนชายในโรงเรียนชาย 55 คน หรือ ร้อยละ 10.75 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 18 คน หรือ ร้อยละ 4.76
และนักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 1 คน หรือ ร้อยละ 0.06 ตอบว่าครูไม่ใช่อุปกรณ์การสอนเลย เป็นที่น่าสังเกตว่า
นักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีเพียง 7 คน หรือ ร้อยละ 0.66 เท่านั้น

ตารางที่ 22 ความรู้สึกของนักเรียนเกี่ยวกับการที่ครูใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน

ความรู้สึกของนักเรียนเกี่ยวกับการที่ครูใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทำให้เข้าใจบทเรียนดีขึ้นมาก	339	66.6	259	68.50	148	83.5	147	70.00
เข้าใจบทเรียนบาง	75	14.73	63	16.70	28	15.80	166	15.55
เสียเวลาโดยไม่ได้อะไรเลย	4	0.79	1	0.26	1	0.56	6	0.56
ทำให้เบื่อหน่าย	1	0.20	1	0.26	-	-	2	0.19
ทำให้ความสนใจต่อบทเรียนลดน้อยลง	9	1.77	4	1.05	1	0.56	14	1.32
ทำให้บทเรียนน่าสนใจขึ้น	366	72.00	297	78.50	158	89.00	821	77.00
ทำให้จำบทเรียนได้ง่ายขึ้น	14	2.75	12	3.15	8	4.51	34	3.19
ทำให้ตั้งใจเรียนมากขึ้น	10	1.97	12	3.15	7	3.94	29	3.72
ไม่ชอบแบบสอบถาม	4	0.79	5	1.32	1	0.56	10	0.94

ตารางที่ 22 แสดงว่านักเรียนส่วนมาก คือ 821 คน หรือ ร้อยละ 77.00 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ 366 คน หรือ ร้อยละ 72.00 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 297 คน หรือ ร้อยละ 78.50 โรงเรียนสหศึกษา 158 คน หรือ ร้อยละ 89.00 ตอบว่าการที่ครูใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนจะทำให้บทเรียนน่าสนใจขึ้น รองลง

รองลงมา คือ นักเรียนจำนวน 746 คน หรือ ร้อยละ 70.00 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 339 คน หรือ ร้อยละ 66.6 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 259 คน หรือ ร้อยละ 68.50 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 148 คน หรือ ร้อยละ 83.5 ตอบว่าการที่ครูใช้อุปกรณ์การสอนทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้นมาก นอกนั้นตอบไม่เกิน ร้อยละ 15.55 เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนจำนวนน้อยที่สุด คือ 2 หรือ ร้อยละ 0.19 ตอบว่าการที่ครูใช้อุปกรณ์การสอนทำให้เบื่อหน่าย ส่วนผู้ที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีเพียง ร้อยละ 0.94 เท่านั้น

ตารางที่ 23 ประเภทของอุปกรณ์ที่นักเรียนรู้สึกว่าจะชอบใช้มากที่สุด

ประเภทของอุปกรณ์ที่ชอบใช้มากที่สุด	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แผนที่	170	33.35	289	76.35	127	71.67	586	55.00
รูปภาพ	103	20.50	45	11.80	21	11.68	169	15.75
แผนภูมิ	43	8.40	3	0.79	4	2.35	50	4.65
ภาพยนตร์ ภาพนิ่ง	17	3.34	14	3.70	1	0.56	32	3.00
ลูกโลก	58	11.35	14	3.70	16	9.22	88	8.22
สมุดภาพ	37	7.20	3	0.79	-	-	40	3.70
หนังสือพิมพ์	24	4.70	3	0.79	-	-	27	2.50
ไม่ใช่อุปกรณ์อะไรเลย	44	8.60	7	1.85	1	0.56	52	4.78
ไม่ตอบแบบสอบถาม	13	2.56	6	1.58	7	3.95	26	2.40

ตารางที่ 23 แสดงว่านักเรียนจำนวนมากคือ 586 คน หรือ ร้อยละ 55.00 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ 289 คน หรือ ร้อยละ 76.35 นักเรียนในโรงเรียนชาย 170 คน หรือ ร้อยละ 33.35 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 127 คน หรือ ร้อยละ 71.67 ทบว่าชอบใช้แผนที่มากที่สุด รองลงมาคือนักเรียนจำนวน

169 คน หรือ ร้อยละ 15.75 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 103 คน หรือ ร้อยละ 20.50 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 45 คน หรือ ร้อยละ 11.80 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 21 คน หรือ ร้อยละ 11.68 ทพบว่าครูชอบใช้รูปภาพมากที่สุด สำหรับนักเรียนที่พบว่าครูชอบใช้ดูโลก มากที่สุด มี 88 คน หรือ ร้อยละ 8.22 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 58 คน หรือ ร้อยละ 11.35 นักเรียนในโรงเรียน 14 คน หรือ ร้อยละ 3.70 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 16 คน หรือ ร้อยละ 9.22 นอกนั้นตอบไม่ถึง ร้อยละ 5 เป็นที่น่าสังเกตว่าจำนวนนักเรียนที่พบว่าครูชอบใช้หนังสือพิมพ์ มีน้อยที่สุด คือ 27 คน หรือ ร้อยละ 2.50 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชายมากที่สุดคือ 24 คน หรือ ร้อยละ 4.70 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 3 คน หรือ ร้อยละ 0.79 ส่วนโรงเรียนสหศึกษาไม่มี สำหรับนักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามมี ร้อยละ 2.40 เท่านั้น

ตารางที่ 24 ความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอนของครู

ความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์- การสอนของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทุกครั้ง	237	46.60	205	54.10	94	53.10	536	50.35
บางครั้ง	142	28.00	92	24.40	49	27.66	283	26.65
บ่อยครั้ง	104	20.40	72	19.13	31	17.55	207	19.43
ไม่จำเป็นต้องใช้เลย	5	0.89	5	1.32	-	-	10	0.94
ไม่ชอบแบบสอบถาม	21	4.11	4	1.05	3	1.69	28	2.63

ตารางที่ 24 แสดงว่านักเรียนจำนวนมาก คือ 536 คน หรือ ร้อยละ 50.35 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 237 คน หรือ ร้อยละ 46.60 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 205 คน หรือ ร้อยละ 54.10 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 94 คน หรือ ร้อยละ 53.10 ทอมว่าต้องการให้ครูใช้อุปกรณ์การสอนทุกครั้ง รองลงมาคือนักเรียนจำนวน 283 คน หรือ ร้อยละ 26.65 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 142 คน หรือ ร้อยละ 28.00 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 92 คน หรือ ร้อยละ 24.40 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 49 คน หรือ ร้อยละ 27.66 ทอมว่าต้องการให้ครูใช้อุปกรณ์การสอนบางครั้ง จำนวนใกล้เคียงกันคือ 207 คน หรือ ร้อยละ 19.43 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 104 คน หรือ ร้อยละ 20.40 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 72 คน หรือ ร้อยละ 19.13 โรงเรียนสหศึกษา 31 คน หรือ ร้อยละ 17.55

ตอบว่าต้องการให้ครูใช้อุปกรณ์การสอนบ่อยครั้ง เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนส่วนน้อยที่สุด คือ 10 คน หรือ ร้อยละ 0.94 เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 5 คน หรือ ร้อยละ 0.89 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 5 คน หรือ ร้อยละ 1.32 ส่วนโรงเรียนสหศึกษาไม่มี ตอบว่าครูไม่จำเป็นต้องใช้การสอนเลย ส่วนนักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามมี 28 คน หรือ ร้อยละ 2.63 เท่านั้น

ภาคที่ 3

ทัศนะเกี่ยวกับการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ภาคที่ 3 เป็นการเสนอทัศนะของนักเรียนที่เกี่ยวกับการเรียนวิชาสังคมศึกษา เช่น ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา และ ครูสังคมศึกษา เวลาที่คิดว่าจะเรียนสังคมศึกษาได้ดีที่สุด อุปสรรคในการเรียน วิธีแก้ปัญหา ความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบเรียน และการวัดผล ทัศนะของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ได้นำมาวิเคราะห์เป็นรายละเอียดเสนอไว้ในตารางที่ 25 - 39

1. ทักษะและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน มีรายละเอียดแสดงไว้ใน ตารางที่ 25 - 30

ตารางที่ 25 ทักษะคิของนักเรียนทอวิชาสังคมศึกษาทัวไป

ทักษะคิของนักเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอก	
	จำนวน	รอยละ	จำนวน	รอยละ	จำนวน	รอยละ	จำนวน	รอยละ
ชอบมาก	105	20.60	61	16.25	42	23.73	208	19.55
ชอบปานกลาง	317	62.45	263	69.35	126	71.10	706	66.35
ชอบและไม่ชอบเทากัน	68	13.35	46	12.24	9	5.17	123	11.57
ไม่ชอบ	15	2.90	6	1.58	-	-	21	1.97
ไม่ชอบอยางยิ่ง	4	0.70	2	0.58	-	-	6	0.56

ตารางที่ 25 แสดงว่านักเรียนส่วนมากคือ จำนวน 706 คน หรือรอยละ 66.35 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 317 คน หรือรอยละ 62.45 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 263 คน หรือรอยละ 69.35 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 126 คน หรือ รอยละ 71.10 ทอบว่าชอบวิชาสังคมศึกษาปานกลาง รองลงมาคือจำนวน 208 คน หรือรอยละ 19.55 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 105 คน หรือรอยละ 20.60 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 61 คน หรือ รอยละ 16.25 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 42 คน หรือรอยละ 23.73 ทอบว่าชอบวิชาสังคมศึกษามาก นอกนั้นทอบไม่เก็นรอยละ 11.57 เป็นที่น่าสังเกทว่านักเรียนที่ทอบว่าไม่ชอบวิชาสังคมศึกษาอยางยิ่งมีเพียง 6 คน หรือรอยละ 0.56 และเป็นนักเรียนในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิงเท่านั้น โรงเรียนสหศึกษาไม่มี

ตารางที่ 26 ทักษะคิของนักเรียนที่มีตอครูสอนวิชาสังคมศึกษา

ทักษะคิของนักเรียนที่มีตอครูสอนวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	รอยละ	จำนวน	รอยละ	จำนวน	รอยละ	จำนวน	รอยละ
มีความรู็	198	39.00	157	41.50	84	47.5	439	41.30
มีวิธีสอนคิ	210	41.40	117	30.90	132	74.5	459	43.00
มีบุคลิกลักษณะคิ	46	9.05	34	9.00	20	11.25	100	9.40
ความรู็ไม่คิพอ	5	0.98	2	0.53	6	3.38	13	1.22
วิธีสอนไมนาสนใจ	43	8.50	47	12.40	20	11.25	110	10.20
บุคลิกลักษณะไมคิ	4	0.79	3	0.79	2	1.12	9	0.84
ความรู็คิแตสอนไมคิ	20	3.94	5	1.32	7	3.95	32	3.02
ความรู็คิและวิธีสอนคิ	15	2.96	10	2.64	6	3.38	31	2.92
ไมตอบแบบสอบถาม	-	-	2	0.53	2	1.12	4	0.38

ตารางที่ 26 แสดงว่านักเรียนจำนวนมาก คือ 459 คน หรือ ร้อยละ 43.00 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 210 คน หรือ ร้อยละ 41.40 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 117 คน หรือ ร้อยละ 30.90 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 132 คน หรือ ร้อยละ 74.5 ตอบว่าครูมีวิธีสอนคิ ร่องลงมาคือนักเรียนจนวน 439 คน หรือ ร้อยละ 41.30 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 198 คน หรือ ร้อยละ 39.00 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 157 คน หรือ ร้อยละ

41.50 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 84 คน หรือ ร้อยละ 47.5 ตอบว่าครุมีความรู้ดี ส่วนนักเรียนที่ตอบว่าครุมีวิธีสอนไม่น่าสนใจมีจำนวน 110 คน หรือ ร้อยละ 10.20 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 43 คน หรือร้อยละ 8.50 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 47 คน หรือ ร้อยละ 12.40 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 20 คน หรือ ร้อยละ 11.25 สำหรับนักเรียนจำนวน 100 คน หรือ ร้อยละ 9.40 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 46 คน หรือ ร้อยละ 9.05 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 34 คน หรือ ร้อยละ 9.00 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 20 คน หรือ ร้อยละ 11.25 ตอบว่าครุมีบุคลิกลักษณะดี นอกนั้นตอบไม่เกินร้อยละ 3.02 นักเรียนจำนวนน้อยที่สุด คือ 9 คน หรือ ร้อยละ 0.84 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 4 คน หรือ ร้อยละ 0.79 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 3 คน หรือ ร้อยละ 0.79 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 2 คน หรือ ร้อยละ 1.12 ตอบว่าครุมีบุคลิกลักษณะไม่ดี ส่วนนักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีร้อยละ 0.38

ตารางที่ 27 ลักษณะของครูสอนวิชาสังคมศึกษาที่นักเรียนต้องการ

ลักษณะของครูสอนวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เป็นระเบียบและเข้มงวดอย่างเคียว	10	1.97	3	0.79	4	2.25	17	1.60
เป็นระเบียบและสอสนคิ	136	26.02	121	55.60	42	23.70	299	28.10
มีบุคลิกลักษณะดี	42	8.45	28	7.40	14	7.90	84	7.92
มีความรุคิ	82	16.45	54	14.25	26	14.75	162	15.15
ใจคิไมคอยเขมงวดกวคชน	26	5.24	13	3.43	8	4.52	47	44.20
ใทการบานนอย	8	1.58	7	1.84	3	1.69	18	1.70
ใทการบานเสมอ	24	4.84	23	6.10	20	11.25	67	6.30
ไมใทการบานเลย	-	-	8	2.12	3	1.69	11	1.04
ทันสมัยมีความรุกวางขวาง	181	35.45	120	55.50	57	32.25	358	33.65
ไมตอบแบบสอบถาม	-	-	1	0.26	-	-	1	0.94

ตารางที่ 27 แสดงว่านักเรียนจำนวนมาก คือ 358 คน หรือ ร้อยละ 33.65 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 181 คน หรือ ร้อยละ 35.45 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 120 คน หรือ ร้อยละ 55.50 นักเรียนในโรงเรียน

สหศึกษา 57 คน หรือ ร้อยละ 32.25 ตอบว่าต้องการครูที่ทันสมัยมีความรู้กว้างขวาง รองลงมาคือนักเรียนจำนวน 299 คน หรือ ร้อยละ 28.10 ในจำนวนนี้ เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 136 คน หรือ ร้อยละ 26.02 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 121 คน หรือ ร้อยละ 55.60 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 42 คน หรือ ร้อยละ 23.70 ตอบว่าต้องการครูที่มีระเบียบและสอนดี สำหรับนักเรียนที่ตอบว่าต้องการครูที่มีความรู้ดี มี 162 คน หรือ ร้อยละ 15.15 ในจำนวนนี้ เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 82 หรือ ร้อยละ 16.45 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 54 คน หรือ ร้อยละ 14.25 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 26 คน หรือ ร้อยละ 14.75 นอกนั้นตอบไม่เกิน ร้อยละ 7.92 นักเรียนจำนวนน้อยที่สุดคือ 11 คน หรือ ร้อยละ 1.04 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนหญิง 8 คน หรือ ร้อยละ 2.12 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 3 คน หรือ ร้อยละ 1.69 ส่วนโรงเรียนชายไม่มี ตอบว่าต้องการครูที่ไม่ไต่การบ้านเลย ส่วนนักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามมี ร้อยละ 0.94 เท่านั้น

ตารางที่ 28 เวลาที่นักเรียนคิดว่าจะเรียนวิชาสังคมศึกษาได้ดีที่สุด

ภาคเวลา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เช้า	322	63.35	263	69.55	132	74.53	717	67.29
บ่าย	53	10.35	18	4.80	12	6.77	83	7.86
เวลาใดก็ได้	134	26.30	97	25.65	32	18.13	263	24.69
ไม่ตอบแบบสอบถาม	-	-	-	-	1	0.57	1	0.16

ตารางที่ 28 แสดงว่านักเรียนจำนวนมาก คือ 717 คนหรือ ร้อยละ 67.29 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 322 คน หรือร้อยละ 63.35 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 263 คน หรือ ร้อยละ 69.55 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 132 คน หรือร้อยละ 74.53 ทอว่าเวลาเช้า เป็นเวลาที่เรียนวิชาสังคมศึกษาได้ดีที่สุด รองลงมาคือนักเรียนจำนวน 263 คน หรือ ร้อยละ 24.69 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 134 คน หรือ ร้อยละ 26.30 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 97 คน หรือ ร้อยละ 25.65 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 32 คน หรือร้อยละ 18.13 ทอว่าเรียนเวลาใดก็ได้ นักเรียนจำนวนน้อยที่สุด คือ 83 คน หรือร้อยละ 7.86 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 53 คนหรือร้อยละ 10.35 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 18 คน หรือร้อยละ 4.80 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 12 คนหรือร้อยละ 6.77 ทอว่าเวลาที่จะเรียนวิชาสังคมศึกษาได้ดีที่สุดคือตอนบ่าย เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีเพียง 1 คนหรือร้อยละ 0.16 เท่านั้น

ตารางที่ 29 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับจำนวนชั่วโมงที่กำหนดให้เรียนในแต่ละสัปดาห์

ความคิดเห็นเกี่ยวกับจำนวนชั่วโมงที่กำหนดให้เรียนในแต่ละสัปดาห์	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มากเกินไป	10	1.97	3	0.79	1	0.56	14	1.37
น้อยเกินไป	104	20.40	73	19.35	35	19.80	212	19.95
ควรเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	135	26.50	72	19.00	51	28.80	258	24.25
ไม่ควรเพิ่มเติม	29	5.70	20	5.35	6	3.37	55	5.16
พอเหมาะกับเนื้อหาวิชาแล้ว	220	43.30	197	52.08	76	43.00	493	46.22
ควรลดชั่วโมงสอนให้น้อยลง	2	0.39	2	0.53	2	1.12	6	0.56
ควรเพิ่มอีกสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง	2	0.39	-	-	1	0.55	3	0.28
ไม่ตอบแบบสอบถาม	7	1.35	11	2.90	5	2.80	23	2.21

ตารางที่ 29 แสดงว่านักเรียนจำนวนมาก คือ 493 คน หรือ ร้อยละ 46.22 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 220 คน หรือ ร้อยละ 43.30 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 197 คน หรือร้อยละ 52.08 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 76 คน หรือ ร้อยละ 43.00 ตอบว่าจำนวนชั่วโมงที่เรียนในแต่ละสัปดาห์พอเหมาะกับเนื้อหาวิชาแล้ว รองลงมาคือนักเรียนจำนวน 258 คน หรือ ร้อยละ 24.25 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 135 คน หรือ ร้อยละ 26.50 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 72 คน หรือ ร้อยละ 19.00 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 51 คน หรือร้อยละ 28.80 ตอบว่า

ควรเพิ่มเติมชั่วโมงสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา สำหรับนักเรียนที่ตอบว่าจำนวนชั่วโมงน้อยเกินไปมี 212 คน หรือร้อยละ 19.95 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 104 คน หรือ ร้อยละ 20.40 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 73 คน หรือ ร้อยละ 19.35 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 35 คน หรือ ร้อยละ 19.80 นอกนั้นตอบไม่เกินไป ร้อยละ 5.16 นักเรียนจำนวนน้อยที่สุด คือ 3 คน หรือ ร้อยละ 0.28 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 2 คน หรือ ร้อยละ 0.39 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 1 คน หรือ ร้อยละ 0.55 ส่วนนักเรียนในโรงเรียนหญิงไม่มี ตอบว่าควรเพิ่มชั่วโมงขึ้นอีกสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ส่วนนักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามมี ร้อยละ 2.21

ตารางที่ 30 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการเชิญวิทยากรมาช่วยสอน

ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการเชิญวิทยากรมาช่วยสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทุกครั้งที่ชั้นบทเรียนใหม่	30	5.90	21	5.55	17	9.78	68	6.40
เกือบทุกครั้ง	153	29.86	115	30.35	52	28.55	320	30.10
เกือบทุกครั้ง	127	25.00	83	22.05	34	19.35	244	22.94
ไม่ชอบให้เชิญมา	18	3.50	17	4.48	3	1.87	38	3.56
ไม่รู้สักอะไร เพราะครูไม่เคยเชิญมาเลย	163	32.00	123	32.45	70	39.79	356	33.42
ควรเชิญมาเฉพาะที่เห็นว่าจำเป็น	4	0.75	10	2.68	-	-	14	1.32
ควรเชิญมาเป็นครั้งคราว	4	0.75	7	1.86	-	-	11	1.04
ไม่ตอบแบบสอบถาม	10	1.97	2	0.58	1	0.66	13	1.22

ตารางที่ 30 แสดงว่านักเรียนจำนวนมาก คือ 356 คน หรือ ร้อยละ 33.42 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ 163 คน หรือ ร้อยละ 32.00 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 123 คน หรือ ร้อยละ 32.45 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 70 คน หรือ ร้อยละ 39.79 ตอบว่าไม่รู้สักอะไร เพราะครูไม่เคยเชิญวิทยากรมาเลย รองลงมา คือ นักเรียนจำนวน 320 คน หรือ ร้อยละ 30.10 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 153 คน หรือ ร้อยละ 29.86 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 115 คน หรือ ร้อยละ 30.35 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 52 คน หรือ

ร้อยละ 28.55 ตอบว่าควรเชิญมาช่วยสอนเดือนละครั้ง สำหรับนักเรียนที่ตอบว่าควรเชิญมาช่วยสอนเดือนละครั้งมี 244 คน หรือ ร้อยละ 22.94 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 127 คน หรือ ร้อยละ 25.00 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 83 คน หรือ ร้อยละ 22.05 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 34 คน หรือ ร้อยละ 19.35 นอกนั้นตอบไม่เกินร้อยละ 6.40 เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนจำนวนน้อยที่สุด คือ 11 คน หรือ ร้อยละ 1.04 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 4 คน หรือ ร้อยละ 0.75 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 7 คน หรือ ร้อยละ 1.86 ส่วนนักเรียนในโรงเรียนสหศึกษาไม่มีตอบว่าควรเชิญมาเป็นครั้งคราว ส่วนนักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามมี 13 คน หรือ ร้อยละ 1.22 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชายถึง 10 คน หรือ ร้อยละ 1.97

2. ทิศนะและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน มีรายละเอียดแสดงไว้ในตาราง
ที่ 31-32

ตารางที่ 31 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือแบบเรียนวิชาสังคม- ศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เนื้อหาวิชายากเกินไป	107	21.00	103	27.20	62	35.00	272	25.50
ง่ายเกินไป	17	3.34	11	2.90	7	3.95	35	3.29
สั้นเกินไปจนไม่เข้าใจ	86	16.80	96	25.30	22	12.40	204	19.20
ภาษาไม่รัดกุมทำให้เข้าใจความหมายได้หลายอย่าง	179	35.20	165	43.5	65	36.90	409	38.40
ตัวสะกดผิดมาก	23	4.55	19	5.01	8	4.51	50	4.70
เนื้อหาบางตอนไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง	155	30.50	123	32.50	51	28.80	329	30.80
รูปประกอบไม่เหมาะสม	56	11.00	20	5.30	15	8.50	91	8.50
รูปร่างของหนังสือไม่น่าอ่าน	39	7.7	21	5.53	30	16.90	90	8.45
ตัวพิมพ์ไม่ชัดเจนและไม่เป็นระเบียบ	33	6.5	18	4.75	16	9.05	67	6.30
ไม่ชอบแบบสอบถาม	9	1.78	8	2.12	1	0.56	18	1.69

ตารางที่ 31 แสดงว่านักเรียนจำนวนมาก คือ 409 คน หรือ ร้อยละ 38.40 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 179 คน หรือ ร้อยละ 35.20 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 165 คน หรือ ร้อยละ 43.5 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 65 คน หรือ ร้อยละ 36.90 ทอมว่าภาษาที่ใช้ในหนังสือแบบเรียนไม่รัดกุมทำให้เข้าใจความหมายได้หลายอย่าง รองลงมาคือนักเรียนจำนวน 329 คน หรือ ร้อยละ 30.80 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 155 คน หรือ ร้อยละ 30.50 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 123 คน หรือ ร้อยละ 32.50 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 51 คน หรือ ร้อยละ 28.80 ทอมว่าเนื้อหาบางตอนในหนังสือแบบเรียนไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง นักเรียนจำนวนใกล้เคียงกันคือจำนวน 272 คน หรือ ร้อยละ 25.50 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 107 คน หรือ ร้อยละ 21.00 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 103 คน หรือ ร้อยละ 27.20 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 62 คน หรือ ร้อยละ 35.00 ทอมว่าเนื้อหาวิชาในหนังสือแบบเรียนยากเกินไป สำหรับนักเรียนที่ทอมว่าเนื้อหาในหนังสือแบบเรียนสั้นเกินไปจนไม่เข้าใจมี 204 คน หรือ ร้อยละ 19.20 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 86 คน หรือ ร้อยละ 16.80 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 96 คน หรือ ร้อยละ 25.30 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 22 คน หรือ ร้อยละ 12.40 นอกนั้นทอมไม่เกิน ร้อยละ 8.50 เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนน้อยที่สุด คือ 35 คน หรือ ร้อยละ 3.29 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 17 คน หรือ ร้อยละ 3.34 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 11 คน หรือ ร้อยละ 2.90 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 7 คน หรือ ร้อยละ 3.95 ทอมว่าหนังสือแบบเรียนง่ายเกินไป ส่วนนักเรียนที่ไม่ทอมแบบสอบถามมีเพียงร้อยละ 1.69 เท่านั้น

ตารางที่ 32 ประเภทของหนังสือที่นักเรียนใช้อ่านประกอบวิชาสังคมศึกษา

ประเภทหนังสืออ่านประกอบ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แบบเรียนวิชาสังคมศึกษาเล่มอื่นนอกเหนือจากเล่มที่ ใช้เป็นประจำ	188	37.00	170	45.00	112	63.40	470	44.00
หนังสือสารคดีเกี่ยวกับวิชาภูมิศาสตร์และประวัติ- ศาสตร์	217	42.70	193	51.00	93	52.50	503	47.20
หนังสือชีวประวัติบุคคลสำคัญ	247	48.7	230	60.50	105	59.50	582	55.00
หนังสือเกี่ยวกับศาสนา	79	15.3	67	17.70	41	23.20	187	17.60
หนังสือประชุมพงศาวดาร	103	20.30	74	19.50	26	14.70	203	19.00
เอกสารจากหน่วยราชการต่าง ๆ	44	8.70	46	12.15	15	8.50	105	9.85
บทความต่าง ๆ	57	10.62	37	9.75	19	10.75	113	10.60
ตำนานและนิทานพื้นเมือง	132	26.00	169	44.60	44	24.80	345	32.40
นิตยสาร วารสาร และหนังสือพิมพ์	243	47.90	219	57.6	88	49.80	550	50.80
ไม่ตอบแบบสอบถาม	13	2.56	12	3.15	13	7.35	38	3.57

ตารางที่ 32 แสดงว่านักเรียนจำนวนมาก คือ 582 คน หรือ ร้อยละ 55.00 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 247 คน หรือ ร้อยละ 48.7 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 230 คน หรือ ร้อยละ 60.50 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 105 คน หรือ ร้อยละ 59.50 ทอมว่าหนังสือที่นักเรียนในสถานประกอบการเรียนวิชาสังคมศึกษา คือ หนังสือชีวประวัติบุคคลสำคัญ รองลงมาคือนักเรียนจำนวน 550 คน หรือ ร้อยละ 50.80 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 243 คน หรือ ร้อยละ 47.90 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 219 คน หรือ ร้อยละ 57.6 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 88 คน หรือ ร้อยละ 49.80 ทอมว่าอ่าน นิตยสาร วารสาร และ หนังสือพิมพ์ นักเรียนจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 503 คน หรือ ร้อยละ 47.20 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 217 คน หรือ ร้อยละ 42.70 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 193 คน หรือ ร้อยละ 51.00 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 93 คน หรือ ร้อยละ 52.50 ทอมว่าอ่านหนังสือสารคดีเกี่ยวกับวิชาภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนที่ทอมว่าอ่านแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาเล่มอื่นนอกเหนือจากเล่มที่ใช้เป็นประจำมีจำนวน 470 คน หรือ ร้อยละ 44.00 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 188 คน หรือ ร้อยละ 37.00 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 170 คน หรือ ร้อยละ 45.00 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 112 คน หรือ ร้อยละ 63.40 ส่วนนักเรียนจำนวน 345 คน หรือ ร้อยละ 32.40 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 132 คน หรือ ร้อยละ 26.00 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 169 คน หรือ ร้อยละ 44.60 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 44 คน หรือ ร้อยละ 24.80 ทอมว่าอ่านตำนานและนิทานพื้นเมือง นอกนั้นทอมไม่เกินร้อยละ 19.00 นักเรียนจำนวนน้อยที่สุด คือ จำนวน 105 คน หรือ ร้อยละ 9.85 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 44 คน หรือ ร้อยละ 8.70 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 46 คน หรือ ร้อยละ 12.15 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 15 คน หรือ ร้อยละ 8.50 ทอมว่าอ่านเอกสารจากหน่วยราชการต่าง ๆ ส่วนนักเรียนที่ไม่ทอมแบบสอบถามมีจำนวน 38 คน หรือ ร้อยละ 3.57

3. ทักษะ และ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการวัดผลการเรียนของนักเรียน มีรายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 33-36
 ตารางที่ 33 วิธีการวัดผลของครูที่ใช้วัดผลการเรียนของนักเรียน

วิธีการวัดผลของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เก็บคะแนนจากแบบฝึกหัด	136	26.80	52	13.70	48	27.10	236	22.10
เก็บคะแนนจากการสอบทุกครั้ง	229	45.00	202	53.20	82	46.10	513	48.20
เก็บคะแนนกลางปี	40	7.85	17	4.50	14	7.92	71	6.66
เก็บเฉพาะคะแนนสอบได้	15	2.96	6	1.58	1	0.56	22	2.03
เก็บคะแนนสอบซ่อมเพียงครั้งเดียว	6	1.18	6	1.58	1	0.56	13	1.22
เก็บคะแนนจากทุกข้อที่กล่าวมาแล้ว	101	19.50	74	19.50	37	20.90	212	19.85
เก็บคะแนนจากการสอบปากเปล่า	-	-	5	1.32	9	5.10	14	1.32
เก็บคะแนนโดยดูจากความตั้งใจเรียน	5	0.98	6	1.58	4	2.25	15	1.41
เก็บคะแนนจากกิจกรรม	8	1.58	4	1.05	6	3.37	18	1.69
ไม่ตอบแบบสอบถาม	3	0.59	6	1.58	2	1.12	11	1.03

ตารางที่ 33 แสดงว่านักเรียนจำนวนมาก คือ 513 คน หรือ ร้อยละ 48.20 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ 229 คน หรือ ร้อยละ 45.00 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 202 คน หรือ ร้อยละ 53.20

นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 82 คน หรือ ร้อยละ 46.10 ทอบว่าครูวัดผลโดยเก็บคะแนนจากการสอบทุกครั้ง ร่องลง
 มา คือ นักเรียนจำนวน 236 คน หรือ ร้อยละ 22.10 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 136 คน หรือ ร้อยละ
 26.80 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 52 คน หรือ ร้อยละ 13.70 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 48 คน หรือ ร้อยละ 27.10
 ทอบว่าครูวัดผลโดยเก็บคะแนนจากแบบฝึกหัด สำหรับนักเรียนที่ทอบว่าครูเก็บคะแนนจากทุกข้อที่กล่าวมาแล้วมี 212 คน หรือ
 ร้อยละ 19.85 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 101 คน หรือ ร้อยละ 19.50 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 74 คน
 หรือ ร้อยละ 19.50 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 37 คน หรือ ร้อยละ 20.90 นอกนั้นเป็นจำนวนครูที่ทอบไม่เกินร้อยละ
 6.66 ครูจำนวนน้อยที่สุด คือ 13 คน หรือ ร้อยละ 1.22 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 6 คน หรือ ร้อยละ 1.18
 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 6 คน หรือ ร้อยละ 1.58 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 1 คน หรือ ร้อยละ 0.56 ทอบว่าครูวัดผล
 โดยเก็บคะแนนสอบซ่อมเพียงครั้งเดียว ส่วนนักเรียนที่ไม่ทอบแบบสอบถามมี 11 คน หรือ ร้อยละ 1.03

ตารางที่ 34 วิธีการวัดผลที่นักเรียนคิดว่าเหมาะสมที่สุด

วิธีการวัดผลที่ดีที่สุด	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทุกชั่วโมง	29	5.70	16	4.21	5	2.80	50	4.67
ทุกครั้งที่เรียนจบแต่ละเรื่อง	238	46.71	249	65.60	114	64.43	601	56.08
สัปดาห์ละครั้ง	67	13.20	36	9.60	26	14.70	129	12.10
สองสัปดาห์ต่อครั้ง	29	5.70	14	3.80	2	1.12	45	4.22
เดือนละครั้ง	75	14.80	44	11.65	23	13.00	142	13.30
เทอมละครั้ง	46	9.05	11	2.95	7	3.95	64	6.60
ปลายปีเพียงครั้งเดียว	6	1.16	-	-	-	-	6	0.50
ไม่มีการวัดผลเลย	8	1.52	3	0.81	-	-	11	1.03
ไม่ตอบแบบสอบถาม	11	2.16	5	1.38	-	-	16	1.50

ตารางที่ 34 แสดงว่านักเรียนจำนวนมาก คือ 601 คน หรือ ร้อยละ 56.08 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 238 คน หรือ ร้อยละ 46.71 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 249 คน หรือ ร้อยละ 65.60 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 114 คน หรือ ร้อยละ 64.43 ตอบว่าควรจะวัดผลทุกครั้งที่เรียนจบแต่ละเรื่อง รองลงมาคือนักเรียน

จำนวน 142 คน หรือ ร้อยละ 13.30 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 75 คน หรือ ร้อยละ 14.80 นักเรียน
ในโรงเรียนหญิง 44 คน หรือ ร้อยละ 11.65 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 23 คน หรือ ร้อยละ 13.00 คอบว่าควร
จะวัดผลเดือนละครั้ง สำหรับนักเรียนที่คอบว่าควรจะวัดผลสัปดาห์ละครั้งมีเพียง 129 คน หรือ ร้อยละ 12.10 ในจำนวน
นี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 67 คน หรือ ร้อยละ 13.20 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 36 คน หรือ ร้อยละ 9.60 นักเรียน
ในโรงเรียนสหศึกษา 26 คน หรือ ร้อยละ 14.70 นอกนั้นคอบไม่เกินร้อยละ 6.60 ส่วนนักเรียนที่ไม่คอบแบบสอบถามมี
เพียง ร้อยละ 1.50 เท่านั้น

ตารางที่ 35 แบบของการวัดผลวิชาสังคมศึกษาที่นักเรียนชอบ

แบบของการวัดผล	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปรนัย	130	25.50	123	32.58	32	18.05	285	26.85
อัตนัย	40	7.85	6	1.58	13	7.32	59	5.63
ปรนัยและอัตนัยผสมกัน	268	52.70	207	54.70	108	61.11	573	53.99
การสัมภาษณ์ หรือ สอบปากเปล่า	68	13.35	39	10.35	24	13.52	131	12.85
ไม่ตอบแบบสอบถาม	3	0.60	3	0.79	-	-	6	0.68

ตารางที่ 35 แสดงว่านักเรียนจำนวนมาก คือ 573 คน หรือ ร้อยละ 53.99 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 268 คน หรือ ร้อยละ 52.70 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 207 คน หรือ ร้อยละ 54.70 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 108 คน หรือ ร้อยละ 61.11 ทราบว่าชอบการวัดผลแบบปรนัยและอัตนัย ผสมกัน รองลงมาคือนักเรียนจำนวน 285 คน หรือ ร้อยละ 26.85 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 130 คน หรือ ร้อยละ 25.50 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 123 คน หรือ ร้อยละ 32.58 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 32 คน หรือ ร้อยละ 18.05 ทราบว่าชอบวิธีวัดผลแบบปรนัย สำหรับนักเรียนที่ตอบว่าชอบการวัดผลแบบการสัมภาษณ์หรือสอบปากเปลามี 131 คน หรือ ร้อยละ 12.85 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 68 คน หรือ ร้อยละ 13.35 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 39 คน หรือ ร้อยละ 10.35 นักเรียน

ในโรงเรียนสหศึกษา 24 คน หรือ ร้อยละ 13.52 นักเรียนจำนวนน้อยที่สุด คือ 59 คน หรือ ร้อยละ 5.63 ใน
จำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 40 คน หรือ ร้อยละ 7.85 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 6 คน หรือ ร้อยละ 1.58
นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 13 คน หรือ ร้อยละ 7.32 ตอบว่าชอบวิธีการวัดผลแบบ อัจฉริยะ ส่วนนักเรียนที่ไม่ตอบ
แบบสอบถามมี 6 คน หรือ ร้อยละ 0.68 เท่านั้น

ตารางที่ 36 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะของข้อทดสอบที่ควรนำมาใช้ในการวัดผล

ลักษณะของข้อทดสอบที่ควรนำมาใช้ในการวัดผล	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ข้อทดสอบที่ครูตนเอง	219	43.02	173	45.75	68	38.40	460	42.70
ข้อทดสอบปีก่อน ๆ	73	14.34	52	13.70	28	15.84	153	14.30
ข้อทดสอบจากหนังสือคู่มือ	63	12.35	36	9.50	18	10.20	117	10.82
ข้อทดสอบจากโรงเรียนอื่น ๆ	144	28.32	113	29.75	51	28.80	308	28.80
ข้อทดสอบของนิสิตฝึกสอน	1	0.20	-	-	-	-	1	0.94
ข้อทดสอบของกระทรวง	1	0.20	1	0.26	2	1.12	4	0.38
ไม่ตอบแบบสอบถาม	8	1.57	4	1.04	10	5.64	22	2.06

ตารางที่ 36 แสดงว่านักเรียนจำนวนมากคือ 460 คน หรือ ร้อยละ 42.70 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ 219 คน หรือ ร้อยละ 43.02 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 173 คน หรือ ร้อยละ 45.75 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 68 คน หรือ ร้อยละ 38.40 ทราบว่าข้อทดสอบที่นำมาใช้วัดผลนั้นควรเป็นข้อทดสอบที่ครูตนเองหรือรองลงมาคือนักเรียนจำนวน 308 คน หรือ ร้อยละ 28.80 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 144 คน หรือ ร้อยละ 28.32 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 113 คน หรือ ร้อยละ 29.75 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 51 คน หรือ

ร้อยละ 28.80 ตอบว่าขอทดสอบนั้นควรเป็นข้อทดสอบจากโรงเรียนอื่น ๆ สำหรับนักเรียนที่ตอบว่าขอทดสอบนั้นควรเป็น
ข้อทดสอบปีก่อน ๆ มี 153 คน หรือ ร้อยละ 14.30 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 73 คน หรือ ร้อยละ 14.34
นักเรียนในโรงเรียนหญิง 52 คน หรือ ร้อยละ 13.70 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 28 คน หรือ ร้อยละ 15.84 ส่วน
นักเรียนจำนวน 117 คน หรือ ร้อยละ 10.82 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 63 คน หรือ ร้อยละ 12.35
นักเรียนในโรงเรียนหญิง 36 คน หรือ ร้อยละ 9.50 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 18 คน หรือ ร้อยละ 10.20 ตอบว่า
ขอทดสอบนั้นควรเป็นข้อทดสอบจากหนังสือคู่มือ นอกนั้นเป็นนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามไม่ถึงร้อยละ 1 เป็นสิ่งที่น่าสังเกตว่า
นักเรียนจำนวนน้อยที่สุด คือ 1 คน หรือ ร้อยละ 0.94 และเป็นนักเรียนในโรงเรียนชายเท่านั้น ตอบว่าควรเป็นข้อทดสอบ
ของนิสิตฝึกสอน ส่วนนักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามมี 22 คน หรือ ร้อยละ 2.06 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา
ถึง 10 คน หรือ ร้อยละ 5.64 นักเรียนในโรงเรียนชาย 8 คน หรือ ร้อยละ 1.57 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 4 คน
หรือ ร้อยละ 1.04

4. ทักษะและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ในการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน รายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 37 - 39

ตารางที่ 37 วิธีแก้ปัญหาเมื่อนักเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการเรียน

วิธีแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
คนควาหาคำตอบในท้องสมุด	75	14.75	106	28.00	69	39.00	250	23.57
ถามครูผู้สอน	280	55.00	237	62.80	107	60.20	624	58.81
ถามผู้ปกครอง	27	5.30	22	5.81	12	6.80	61	5.72
ถามเพื่อน	97	19.10	55	14.50	34	19.20	186	17.61
ไม่ถามใครเลย	28	5.45	21	5.53	20	1.12	61	5.72
ไม่ตอบแบบสอบถาม	2	0.40	2	0.53	2	0.11	6	0.57

ตารางที่ 37 แสดงว่านักเรียนจำนวนมากคือ 624 คน หรือ ร้อยละ 58.81 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ 280 คน หรือ ร้อยละ 55.00 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 237 คน หรือ ร้อยละ 62.80 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 107 คน หรือ ร้อยละ 60.20 ทราบว่าเมื่อประสบปัญหาเกี่ยวกับการเรียนมักจะแก้ปัญหาโดยถามครูผู้สอน รองลงมาคือนักเรียนจำนวน 250 คน หรือ ร้อยละ 23.57 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ 106 คน หรือ ร้อยละ 28.00 นักเรียนในโรงเรียนชาย 75 คน หรือ ร้อยละ 14.75 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา

69 คน หรือ ร้อยละ 39.00 ตอบว่าแก้ปัญหาโดยค้นคว้าหาคำตอบในห้องสมุด สำหรับนักเรียนที่ตอบว่าแก้ปัญหาโดยถาม
เพื่อนมี 186 คน หรือ ร้อยละ 17.61 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 97 คน หรือ ร้อยละ 19.10 นักเรียน
ในโรงเรียนหญิง 55 คน หรือ ร้อยละ 14.50 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 34 คน หรือ ร้อยละ 19.20 เป็นที่น่า
สังเกตว่ามีนักเรียนอยู่ 2 กลุ่ม มีจำนวนเท่ากัน คือ กลุ่มละ 61 คน หรือ ร้อยละ 5.72 กลุ่มแรกเป็นนักเรียนในโรงเรียน
ชาย 27 คน หรือ ร้อยละ 5.30 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 22 คน หรือ ร้อยละ 5.81 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา
12 คน หรือ ร้อยละ 6.80 ตอบว่าแก้ปัญหาโดยถามผู้ปกครอง กลุ่มที่ 2 เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 28 คน หรือ ร้อยละ
5.45 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 21 คน หรือ ร้อยละ 5.53 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 20 คน หรือ ร้อยละ 1.12
ตอบว่าไม่ถามใครเลย ส่วนนักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีเพียง ร้อยละ 0.57 เท่านั้น

ตารางที่ 38 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพการที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา

สภาพการที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ครูเข้มงวดกวดขันเกินไป	76	14.95	45	11.90	20	11.25	141	13.20
ครูไม่รับผิดชอบคอบคอบหน้าที่ เช่น ไม่สอนสิ่งที่มาโรงเรียน	27	5.31	20	5.30	3	1.69	50	4.70
เสียงรบกวนจากภายนอก เช่น เสียงเครื่องรถยนต์ เครื่องบิน	238	46.80	146	38.50	105	58.10	489	45.80
ห้องเรียนอากาศถ่ายเทไม่สะดวก	41	8.05	26	6.88	13	7.30	80	7.50
แสงสว่างไม่พอเพียง	28	5.51	25	6.62	11	6.20	64	6.00
โต๊ะ เก้าอี้ไม่สบาย	54	10.60	72	19.00	22	12.40	148	13.90
จำนวนนักเรียนในห้องมากเกินไปทำให้คลอคลัด	32	6.30	28	7.40	17	9.60	77	72.2
ห้องเรียนไม่เป็นระเบียบ	121	23.8	28	7.40	28	15.80	177	16.60
ครูเขียนกระดานไม่ชัดเจน เช่น เขียนตัวเล็กเกินไป	2	0.39	2	0.53	-	-	4	0.37
ครูชอบพูดออกนอกเรื่อง	2	0.39	1	0.26	-	-	3	0.28
ครูไม่เปลี่ยนวิธีการสอนใหม่ ๆ เลยทำให้เบื่อ	6	1.18	4	1.05	5	2.80	15	1.30
ห้องเรียนข้างเคียงไม่เป็นระเบียบส่งเสียงดัง	2	0.39	3	0.79	4	2.25	9	0.84
อุปกรณ์การสอนไม่ครบ	4	0.78	2	0.53	2	1.12	8	0.75
ครูเสียงคอยเกินไป	2	0.39	4	1.05	1	0.56	7	0.66

ตารางที่ 38 แสดงว่านักเรียนจำนวนมาก คือ 489 คน หรือ ร้อยละ 45.80 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 238 คน หรือ ร้อยละ 46.80 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 146 คน หรือ ร้อยละ 38.50 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 105 คน หรือ ร้อยละ 58.10 ทอควาสภาพที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา คือ เสียงรบกวนจากภายนอกโรงเรียน เช่น เสียงรถยนต์ เครื่องบิน เป็นต้น รองลงมาคือนักเรียนจำนวน 177 คน หรือร้อยละ 16.60 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 121 คน หรือ ร้อยละ 23.8 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 28 คนหรือ ร้อยละ 7.40 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 28 คน หรือ ร้อยละ 15.80 ทอควาสภาพที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนคือห้องเรียนไม่เป็นระเบียบ นักเรียนจำนวนใกล้เคียงกันคือ 148 คน หรือ ร้อยละ 13.90 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 54 คน หรือ ร้อยละ 10.60 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 72 คน หรือ ร้อยละ 19.00 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 22 คน หรือ ร้อยละ 12.40 ทอควาสภาพที่เป็นอุปสรรคต่อวิชาอื่นคือ โตะ เก้าอี้ยังไม่สบาย ส่วนนักเรียนที่ทอควาสภาพที่เป็นอุปสรรค คือ ครูเข้มงวดกวดขันเกินไปมี 141 คน หรือ ร้อยละ 13.20 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 76 คน หรือร้อยละ 14.95 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 45 คน หรือร้อยละ 11.90 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 20 คน หรือ ร้อยละ 11.25 นอกนั้นตอบไม่เกินร้อยละ 7.50 นักเรียนจำนวนน้อยที่สุด คือ 3 คนหรือ ร้อยละ 0.28 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 2 คน หรือ ร้อยละ 0.39 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 1 คนหรือ ร้อยละ 0.26 ส่วนนักเรียนในโรงเรียนสหศึกษาไม่มี ทอควาสภาพที่เป็นอุปสรรคคือครูชอบพูดออกนอกเรื่อง

ตารางที่ 39 อุปสรรคในการ เรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน

อุปสรรคในการ เรียนวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนหญิง		โรงเรียนชาย		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีแหล่งคนหาความรู้เพิ่มเติม เช่น ห้องสมุด								
พิพิธภัณฑ์สังคมศึกษา	74	14.55	36	9.55	27	15.20	137	12.87
ไม่มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร	60	11.80	46	12.15	22	12.40	128	12.03
ผู้ปกครองมีทัศนคติไม่ดีและไม่สนับสนุนให้เรียน	11	2.16	9	2.37	3	1.69	23	2.16
ครูสอนน่าเบื่อและไม่ใช้อุปกรณ์การสอนช่วย	45	8.83	58	15.30	18	10.10	121	11.37
เนื้อหาวิชาซ้ำซากไม่น่าสนใจ	52	10.21	40	10.55	18	10.10	110	10.33
ครูในหมวดวิชาอื่นรวมทั้งครูใหญ่ไม่ค่อยให้ความสำคัญ-								
สนับสนุนวิชานี้	13	2.56	4	1.05	2	1.12	19	1.78
ขาดอุปกรณ์การสอน	98	19.30	46	12.10	47	26.50	191	17.95
เวลาเรียนน้อยไป	167	32.80	135	35.60	75	42.50	377	35.43
เพื่อนนักเรียนชอบคุยเสียงดัง	2	0.39	12	3.15	3	1.69	17	1.59
เสียงรบกวนจากภายนอกโรงเรียน	1	2.16	-	-	5	2.80	6	0.56
ครูสอนเร็วจนตามไม่ทัน	1	2.16	-	-	2	1.12	3	0.28
ไม่มีเวลาอ่านหนังสือเพราะมีกรบ้านมาก	1	2.16	-	-	6	3.37	7	0.65

ตารางที่ 39 อุปสรรคในการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน

อุปสรรคในการเรียนวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความจำไม่ดี	-	-	1	0.26	3	1.69	4	0.37
ไม่มีอุปสรรคใด ๆ	21	41.30	-	-	1	0.56	22	2.07
ไม่ตอบแบบสอบถาม	3	0.59	10	2.65	1	0.56	14	1.32

ตารางที่ 39 แสดงว่านักเรียนจำนวนมาก คือ 377 คน หรือ ร้อยละ 35.43 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ 167 คน หรือ ร้อยละ 32.80 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 135 คน หรือร้อยละ 35.60 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 75 คน หรือ ร้อยละ 42.50 ทราบว่าอุปสรรคในการเรียนวิชาสังคมศึกษาคือเวลาเรียนน้อยไป รองลงมา คือ นักเรียนจำนวน 191 หรือ ร้อยละ 17.95 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 98 คน หรือร้อยละ 19.30 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 46 คน หรือร้อยละ 12.10 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 47 คน หรือ ร้อยละ 26.50 ทราบว่าอุปสรรคในการเรียนวิชาสังคมศึกษาคือการขาดอุปกรณ์การสอน สำหรับนักเรียนที่ตอบว่าอุปสรรคต่อการเรียนคือไม่มีแหล่งค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์สังคมศึกษา มี 137 คน หรือร้อยละ 12.87 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 74 คน หรือร้อยละ 14.55 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 36 คน หรือร้อยละ 9.55 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 27 คน หรือ ร้อยละ 15.20 ส่วนนักเรียนจำนวน 128 คน หรือร้อยละ 12.03 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนใน

โรงเรียนชาย 60 คน หรือ ร้อยละ 11.80 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 46 คน หรือ ร้อยละ 12.15 นักเรียนในโรงเรียน
สหศึกษา 22 คน หรือ ร้อยละ 12.40 ทบว่าอุปสรรคในการเรียนคือไม่มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร นักเรียนจำนวนใกล้เคียง
กัน คือ 121 คน หรือ ร้อยละ 11.37 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนหญิงมากที่สุดคือ 58 คน หรือ ร้อยละ 15.30
นักเรียนในโรงเรียนชาย 45 คน หรือ ร้อยละ 8.83 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 18 คน หรือ ร้อยละ 10.10 ทบว่า
อุปสรรคในการเรียนวิชานี้คือ ครูสอนน่าเบื่อและไม่ใช้อุปกรณ์การสอนช่วย มีนักเรียนกลุ่มหนึ่งจำนวน 110 คน หรือ ร้อยละ
10.33 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 52 คน หรือ ร้อยละ 10.21 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 40 คน หรือ
ร้อยละ 10.55 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 18 คน หรือ ร้อยละ 10.10 ทบว่าอุปสรรคในการเรียนวิชานี้คือเนื้อหา
วิชาซ้ำซากไม่น่าสนใจ นอกนั้นตอบไม่ถึงร้อยละ 3 นักเรียนจำนวนน้อยที่สุด คือ 3 คน หรือ ร้อยละ 0.28 เป็นนักเรียน
ในโรงเรียนชาย 1 คน หรือ ร้อยละ 2.16 และนักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 2 คน หรือ ร้อยละ 1.12 เท่านั้นตอบว่า
อุปสรรคต่อการเรียนวิชานี้คือครูสอนเร็วจนตามไม่ทัน เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามมี 14 คน หรือ ร้อยละ
1.32 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนหญิงมากที่สุดถึง 10 คน หรือ ร้อยละ 2.65

ภาคที่ 4

ขอเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง

ในภาคที่ 4 ได้ขอให้นักเรียนตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนวิชาสังคมศึกษาให้ได้ดี กับสิ่งที่คิดว่าควรปรับปรุงเพื่อให้การเรียนวิชานี้ได้ดี ทั้งนี้เพื่อเป็นการขจัดปัญหา และ อุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียนวิชาสังคมศึกษา และเพื่อเป็นการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาให้ดีขึ้น ขอเสนอแนะที่นักเรียนเสนอมานั้นได้นำมาวิเคราะห์ เป็น ร้อยละ เสนอไว้ในตารางที่ 40 - 42

ตารางที่ 40 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับวิธีดำเนินการทดสอบเพื่อให้การเรียนวิชาสังคมศึกษาได้ผลดีขึ้น

วิธีดำเนินการทดสอบ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทดสอบอย่างสม่ำเสมอ	133	26.10	107	28.20	94	53.00	334	31.30
ทดสอบเมื่อจบบทเรียนบทหนึ่ง ๆ	229	45.00	215	56.70	45	25.40	489	46.04
ทดสอบอย่างน้อยเดือนละครั้ง	103	20.21	44	11.70	34	19.20	181	17.00
ทดสอบเมื่อถึงเวลาสอบประจำภาค	41	8.08	9	2.47	4	2.40	54	5.09
ควรมีการทดสอบภาคปฏิบัติด้วย	-	-	2	0.57	-	-	2	0.19
ไม่ตอบแบบสอบถาม	3	0.59	1	0.36	-	-	4	0.38

ตารางที่ 40 แสดงว่านักเรียนจำนวนมาก คือ 489 คน หรือร้อยละ 46.04 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ 229 คน หรือ ร้อยละ 45.00 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 215 คน หรือ ร้อยละ 56.70 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 45 คน หรือร้อยละ 25.40 ตอบว่าการเรียนวิชาสังคมศึกษาจะให้โดยลดีนั้นต้องมีการทดสอบเมื่อจบบทเรียนบทหนึ่ง ๆ รองลงมาคือนักเรียนจำนวน 334 คน หรือร้อยละ 31.30 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 133 คน หรือ ร้อยละ 26.10 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 107 คน หรือร้อยละ 28.20 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 94 คน หรือ ร้อยละ 53.00 ตอบว่าควรทำการทดสอบอย่างสม่ำเสมอ ส่วนนักเรียนที่ตอบว่าควรทดสอบอย่างน้อยเดือนละครั้ง

นั้นมี 181 คน หรือ ร้อยละ 17.00 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 103 คน หรือ ร้อยละ 20.21 นักเรียน
ในโรงเรียนหญิง 44 คน หรือ ร้อยละ 11.70 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 34 คน หรือ ร้อยละ 19.20 นอกนั้นตอบ
ไม่ถึง ร้อยละ 6 เป็นที่น่าสังเกตว่ามีนักเรียนเพียง 2 คน หรือ ร้อยละ 0.19 และเป็นนักเรียนในโรงเรียนหญิงเท่านั้น
ตอบว่าควรจะมีการทดสอบภาคปฏิบัติด้วย ส่วนนักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีเพียง ร้อยละ 0.38 และเป็นนักเรียนใน
โรงเรียนชาย และ โรงเรียนหญิง เท่านั้น

ตารางที่ 41 สิ่งที่นักเรียนคิดว่าควรปรับปรุงเพื่อช่วยให้การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาคีชั้น

สิ่งที่ควรปรับปรุงเพื่อให้นักเรียนการเรียนการสอนวิชาสังคม- ศึกษาคีชั้น	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วิธีการสอนของครู	103	20.70	81	21.35	30	16.90	214	20.05
หนังสือแบบเรียน	62	12.40	51	13.43	21	11.85	134	12.65
หลักสูตร	62	12.40	33	8.75	19	10.75	114	10.75
อุปกรณ์	181	35.60	125	33.17	76	43.02	382	35.89
ความสะดวกในการใช้ของสมุด พิพิธภัณฑ	98	19.30	74	19.55	25	14.10	197	18.50
ปรับปรุงตัวนักเรียนเอง	-	-	10	2.70	4	2.26	14	1.32
ปรับปรุงทั้งหมดที่กล่าวมา	-	-	1	0.26	2	1.12	3	0.28
ไม่ตอบแบบสอบถาม	3	0.59	3	0.79	-	-	6	0.56

ตารางที่ 41 แสดงว่านักเรียนจำนวนมาก คือ 382 คน หรือ ร้อยละ 35.89 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 181 คน หรือ ร้อยละ 35.60 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 125 คน หรือ ร้อยละ 33.17 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 76 คน หรือ ร้อยละ 43.02 ตอบว่าควรปรับปรุงเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน รองลงมาคือนักเรียนจำนวน 214 คน หรือ ร้อยละ 20.05 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 103 คน หรือ ร้อยละ 20.70 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 81 คน

หรือ ร้อยละ 21.35 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 30 คน หรือ ร้อยละ 16.90 ตอบว่าควรปรับปรุงวิธีการสอนของครู ส่วนนักเรียนที่ตอบว่าควรปรับปรุงเกี่ยวกับความสะดวกในการใช้ห้องสมุด พิพิธภัณฑน์มี 197 คน หรือ ร้อยละ 18.50 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 98 คน หรือ ร้อยละ 19.30 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 74 คน หรือ ร้อยละ 19.50 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 25 คน หรือ ร้อยละ 14.10 สำหรับนักเรียนจำนวน 134 คน หรือ ร้อยละ 12.65 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 62 คน หรือ ร้อยละ 12.40 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 51 คน หรือ ร้อยละ 13.43 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 21 คน หรือ ร้อยละ 11.85 ตอบว่าควรปรับปรุงหนังสือแบบเรียน นักเรียนจำนวนใกล้เคียงกัน คือ จำนวน 114 คน หรือ ร้อยละ 10.75 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 62 คน หรือ ร้อยละ 12.40 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 33 คน หรือ ร้อยละ 8.75 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 19 คน หรือ ร้อยละ 10.75 ตอบว่าควรปรับปรุงเกี่ยวกับหลักสูตร นอกนั้นตอบไม่เกินร้อยละ 1.32 เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนจำนวนน้อยที่สุด คือ 3 คน หรือ ร้อยละ 0.28 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนหญิง 1 คน หรือ ร้อยละ 0.26 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 2 คน หรือ ร้อยละ 1.12 ส่วนนักเรียนในโรงเรียนชายไม่มี ตอบว่าควรปรับปรุงทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว ส่วนนักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีไม่ถึง ร้อยละ 1

ตารางที่ 42 ลักษณะของวิธีการสอนของครูที่นักเรียนชอบ

ลักษณะของวิธีการสอนของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อธิบายบทเรียนตามหลักสูตรอย่างกว้างขวางแล้วให้นักเรียนจดไว้ในสมุด- โดยนักเรียนไม่ต้องมีหนังสือแบบเรียน	88	17.50	42	11.15	18	10.20	148	13.95
นักเรียนมีหนังสือแบบเรียนทุกคนครูอธิบายในหนังสือตามลำดับไม่ขยาย- ความเพิ่มเติม	52	10.14	31	8.25	7	3.95	90	8.50
นักเรียนมีหนังสือแบบเรียนทุกคนแต่ต้องค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือ จากบทเรียนในหนังสือ และเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น- เต็มที่	218	42.80	209	55.08	113	63.90	540	50.88
ครูอธิบายเรื่องราวในหนังสือบางเรื่องแล้วให้นักเรียนค้นคว้าเพื่ออภิปราย และทำรายงานส่งเฉพาะเรื่องที่น่าสนใจ	71	13.40	38	10.15	20	11.23	129	11.90
ครูอธิบายเนื้อหาวิชาในแบบเรียนให้กว้างขวางจนจบแล้วให้นักเรียนจดไว้ ในสมุด	39	7.68	25	6.65	10	5.64	74	6.97
ให้นักเรียนอ่านหนังสือแบบเรียนมาก่อนแล้วครูอธิบายขยายความเพิ่มเติม	35	6.90	28	7.35	8	4.52	71	6.68
ไม่ตอบแบบสอบถาม	6	1.08	5	1.37	1	0.56	12	1.12

ตารางที่ 42 แสดงว่านักเรียนจำนวนมาก คือ 540 คน หรือ ร้อยละ 50.88 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 218 คน หรือ ร้อยละ 42.80 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 209 คนหรือร้อยละ 55.08 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 113 คน หรือ ร้อยละ 63.90 ตอบว่าชอบให้ครูสอนโดยนักเรียนมีหนังสือแบบเรียนทุกคนแต่ต้องคนควาหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากบทเรียนในหนังสือ และเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเต็มที่ รองลงมาคือนักเรียนจำนวน 148 คน หรือ ร้อยละ 13.95 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 88คน หรือร้อยละ 17.50 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 42 คน หรือ ร้อยละ 11.15 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 18 คน หรือ ร้อยละ 10.20 ตอบว่าชอบให้ครูสอนโดยอธิบายบทเรียนตามหลักสูตรอย่างกว้างขวางแล้วให้นักเรียนจดไว้ในสมุดโดยนักเรียนไม่ต้องมีหนังสือแบบเรียน นักเรียนที่ตอบว่าชอบให้ครูสอนโดยอธิบายเรื่องราวในหนังสือบางเรื่องแล้วให้นักเรียนคนควาเพื่ออภิปรายและทำรายงานส่งเฉพาะเรื่องที่นักเรียนสนใจ มีจำนวน 129 คน หรือ ร้อยละ 11.90 เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 71 คน หรือร้อยละ 13.90 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 38 คน หรือ ร้อยละ 10.15 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 20 คน หรือ ร้อยละ 11.23 นอกนั้นตอบไม่เกิน ร้อยละ 8.50 เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนจำนวนน้อยที่สุด คือ 71 คน หรือ ร้อยละ 6.68 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนชาย 35 คน หรือ ร้อยละ 6.90 นักเรียนในโรงเรียนหญิง 28 คน หรือ ร้อยละ 7.35 นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา 8 คน หรือ ร้อยละ 4.52 ตอบว่าชอบให้ครูสอนโดยให้นักเรียนอ่านหนังสือแบบเรียนมาก่อนแล้วครูอธิบายขยายความเพิ่มเติม ส่วนนักเรียนที่ไม่ตอบแบบสอบถามมีเพียง ร้อยละ 1.12 เท่านั้น

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน

ในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง "แนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษานั้น" นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะบางประการซึ่งใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาได้ไม่มากนักอยู่ ทั้งนี้เพราะในการเรียนการสอนย่อมถือว่านักเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ครูจะสอนได้ผลดีแค่ไหนนั้นนักเรียนมีส่วนช่วยด้วย ฉะนั้นแนวคิดของนักเรียนจึงนับว่าสำคัญในการปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างยิ่ง สำหรับข้อเสนอแนะของนักเรียนที่ได้มาครั้งนี้ได้แยกออกเป็นหมวดใหญ่ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านผู้บริหาร

1. กระทรวงศึกษาธิการควรปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับวัย และความสามารถของนักเรียน
2. โรงเรียนควรจัดหางบประมาณสำหรับซื้อหนังสือที่เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาไว้ในห้องสมุด เพื่อให้นักเรียนค้นคว้าอย่างเพียงพอ
3. ผู้บริหารควรสนับสนุนการเรียนวิชานี้ให้มากขึ้น โดยจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรขึ้นในโรงเรียน เช่น ชุมนุมสังคมศึกษา ชุมนุมปารุกดา-โตวาที ชุมนุมโบราณคดี
4. ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูปรับปรุงการสอนอยู่เสมอโดยศึกษาหาความรู้ใหม่เพิ่มเติม เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการสอน เช่น ไปศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ จัดอบรมหรือสัมมนาครูเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะได้
5. ผู้บริหารควรจะหาทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสิ่งรบกวนต่อการเรียนการสอนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เช่น เสียงดังจากโรงภาพยนตร์ โรงงานเครื่องจักร เสียงดังจากห้องข้างเคียง
6. ผู้บริหารควรจัดอาคารสถานที่ และสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เหมาะสมส่งเสริมความรู้และให้ความสะดวกสบายแก่ทั้งครู และนักเรียนพอควร เช่น คุดูแลให้มีแสงสว่างในห้องอย่างเพียงพอ คุดูแลโต๊ะ เก้าอี้ ใ้ที่นั่งสบายไม่อึดอัด

7. อำนวยความสะดวกในการใช้บริการต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น ห้องสมุด ห้องสังคมศึกษา

8. ควรมีเกณฑ์ในการเลือกครู และเลือกให้ได้ครูที่แท้จริง ๆ มาสอนนักเรียน

9. กระทรวงศึกษาธิการควรจะพิจารณาปรับปรุงหนังสือแบบเรียนให้ทันสมัยอยู่เสมอ

เสมอ

10. ควรเชิญวิทยากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระมาช่วยสอนเพื่อให้เด็กเข้าใจดียิ่งขึ้น

11. ถ้าทำได้ควรจัดห้องสังคมศึกษาหรือพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ขึ้นในโรงเรียน

✓ คำนครผู้สอนวิชาสังคมศึกษา

1. ครูควรมีบุคลิกลักษณะที่ พุชชิต และคงให้นักเรียนได้ยืนทั่วกันหมด สุขุม ใจดี เป็นกันเองกับนักเรียน ไม่เข้มงวดกวดขันจนเกินไป

2. ครูจะต้องมีวิธีสอนที่ดี สนใจและเอาใจใส่นักเรียนเสมอ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่

3. ครูต้องเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความยุติธรรม ไม่เอาใจใส่นักเรียนเฉพาะคนใดคนหนึ่ง

4. ครูต้องมีศิลปะในการพูดในการชักจูงให้นักเรียนสนใจและปฏิบัติตาม

5. ครูควรเป็นผู้ที่มีความรู้ดี และทันต่อเหตุการณ์ของโลก โดยการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

6. ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น ให้โอกาสนักเรียนซักถาม แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และรู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน

7. ครูควรเป็นผู้ที่ใฝ่รับการฝึกในวิชานี้โดยตรง

8. ครูควรเป็นผู้ที่มีความประพฤติดี เป็นตัวอย่างแก่นักเรียน

ค่านวธีการสอนของครู

1. ครูควรหาวิธีสอนแปลก ๆ ใหม่ ๆ มาสอนนักเรียนและให้นักเรียนมีโอกาสเข้า

เข้าร่วมในกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อให้นักเรียนเมื่อทนาย เช่น ให้นักเรียนเล่านิทานหน้าชั้น
คอมปัญหา โทวาที อภิปราย ฯลฯ

2. ควรพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ เช่น ไปศึกษาที่โบราณสถาน อนุสรณ์สถาน
พิพิธภัณฑ์เป็นครั้งคราว และในการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่นี้ควรมีวิทยากรที่มีความรู้
ในเรื่องนั้นเป็นผู้บรรยายด้วย

3. ในการสอนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และยอมรับฟัง
ความคิดเห็นของนักเรียนบ้าง ไม่ควรแสดงอาการดูถูกเหยียดหยามหรือตำหนินักเรียนอย่าง
รุนแรง

4. ครูควรหาความรู้เพิ่มเติมมาให้นักเรียนนอกเหนือจากในหนังสือแบบเรียนหรือ
อาจเชิญวิทยากรมาช่วยสอนก็ได้

5. ครูควรให้การบ้านแก่นักเรียนเสมอ แต่ไม่มากจนนักเรียนไม่สามารถทำงาน
อื่นได้

6. ครูควรแสดงให้นักเรียนเห็นว่าสอนอย่างเต็มที่ ไม่ควรพูดนอกเรื่องและ
ควรจะยกตัวอย่างในสังคม เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
มากที่สุด

7. การสอนควรสอนตอนเช้ามากกว่าตอนบ่ายเพราะนักเรียนง่วง

8. การสอนควรให้เนื้อหาติดต่อกันไม่ควรสอนเป็นตอน ๆ โดยเฉพาะวิชาประวัติ-
ศาสตร์ และ ศิลปกรรม

9. ควรเปลี่ยนแปลงสถานที่เรียนบ้างนอกเหนือจากห้องเรียน ควรจะสอนในห้อง
สังคมศึกษา

10. การสอนควรสอนสังคมศึกษาให้สัมพันธ์กับวิชาต่าง ๆ มากขึ้น

11. ควรจัดให้มีรางวัลสำหรับนักเรียนที่สอบได้คะแนนดีในวิชานี้เพื่อเป็นการเร้าให้
นักเรียนสนใจยิ่งขึ้น

12. ขณะสอนครูไม่ควรอ่านหนังสือแบบเรียนให้นักเรียนฟัง หรือให้จดงานอย่างเดียว
ควรจะอธิบายแล้วให้นักเรียนจดไว้ในสมุดจะทำให้ให้นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้น

13. ครูควรเตรียมการสอนให้มากกว่านี้ และสามารถตอบคำถามของนักเรียนได้
ถ้าครูตอบคำถามไม่ได้ ไม่ควรเคา ควรจะไปหาความรู้มาบอกนักเรียนภายหลัง

14. ครูควรรักษาระเบียบวินัยของห้องเรียน ไม่ควรให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งทำ
ความรำคาญแก่คนอื่น

15. ครูควรตรวจงานทุกชิ้น และ ทุกครั้งที่นักเรียนส่ง

16. ครูไม่ควรสอนเร็วจนเกินไป จะทำให้นักเรียนตามไม่ทัน

ด้านหลักสูตร ประมวลการสอน และหนังสือคู่มือ

1. ควรเพิ่มเวลาเรียนในหลักสูตรมากขึ้นเป็นประมาณสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง

2. หลักสูตรควรให้เหมาะกับ วัย ระดับชั้นเรียน และควรให้เหมาะสมกับความสนใจ
ของนักเรียนด้วย

3. หลักสูตรแต่ละระดับชั้นไม่ควรให้ซ้ำกันจะทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย

ในด้านอุปกรณ์การสอน

1. ครูควรใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนทุกครั้ง เพื่อให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น
อย่างน้อยควรมี ลูกโลก แผนที่

2. ครูควรรหาอุปกรณ์ทุกชนิดตั้งแต่อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา ของจริง ทุนจำลอง เช่น
ภาพยนตร์ ภาพนิ่ง มาประกอบการอธิบาย

3. อุปกรณ์การสอนควรให้เหมาะกับบทเรียน ครูบางคนใช้มากจนเวียนศีรษะ

4. ควรจัดให้มีป้ายประกาศ และคิควาประจำวันไว้หน้าชั้นเรียนทุกวัน

5. ควรจัดให้มีรายการสอนวิชาสังคมศึกษาทางวิทยุ หรือ โทรทัศน์บ้าง

6. ครูควรให้นักเรียนช่วยกันรวบรวมเอกสารจากสถานทูตมาเก็บไว้เป็นมุมสังคม
ศึกษาในห้องเรียน

ค่านกิจกรรมเสริมหลักสูตร

1. ควรจัดให้มีนิทรรศการและแสดงผลงานของนักเรียนทุกปี เช่น แสดงสมุดภาพบุคคลสำคัญ ภาพสถานที่สำคัญ ๆ เป็นต้น
2. ควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรประเภทชุมนุมสังคมศึกษา การศึกษานอกสถานที่ พิพิธภัณฑประวัติศาสตร์ ชุมนุมอภิปราย โต้เวที เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน แต่กิจกรรมนี้ไม่ควรมากจนนักเรียนไม่มีเวลาทำงานอื่นเลย
3. ควรให้นักเรียนไปศึกษานอกสถานที่เป็นครั้งคราว
4. ควรจัดการแสดงละครในวันปีศาจหรือในงานของโรงเรียนในเรื่องที่เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา

ค่านหนังสือแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ

1. หนังสือแบบเรียนควรมีรูปร่างหน้าอ่าน ทนทาน แข็งแรง มีภาพประกอบคำอธิบายมาก ๆ และชัดเจน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เนื้อหารัดกุม ไม่ควรยาวหรือสั้นเกินไป
2. หนังสือแบบเรียนควรมีพิมพ์ให้ชัดเจนไม่ควรใช้ตัวพิมพ์เล็กและถี่เกินไป ทำให้ปวดตา และตัวอักษรไม่ควรชิด
3. หนังสือแบบเรียนควรให้ทันสมัย และถูกต้องตามข้อเท็จจริง
4. หนังสือแบบเรียนควรมีแบบฝึกหัดท้ายบททุกบทเรียน
5. ในห้องสมุดหรือห้องสังคมศึกษาควรมีหนังสืออ่านประกอบเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาไว้ให้นักเรียนค้นคว้าเพียงพอ

ในค่านการวัดผล

1. ครูควรวัดผลทุกครั้งเมื่อเรียนจบแต่ละบทเรียน เพื่อให้นักเรียนสนใจและสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ทันที
2. ครูควรจัดให้มีรายการทนายปัญหาเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาทุกสัปดาห์อาจจะเชิญโรงเรียนอื่นมารวมด้วย

3. ครูควรฝึกให้นักเรียนตอบคำถามแบบอัตนัย เพราะส่วนมากตอบไม่ได้ดีเท่าที่ควร
4. ในการทดสอบควรรี้อสอบทั้งแบบปรนัยและอัตนัยผสมกัน ไม่ควรรี้อปรนัยอย่างเดียว เพราะจะไม่ได้ความรู้อะไรนอกจากที่ครูฝึก
5. ควรใช้อสอบของโรงเรียนอื่นมาทดสอบนักเรียนบ้าง
6. ควรมีคะแนนความประพฤติด้วย

ในค่านักเรียน

1. นักเรียนต้องช่วยตนเองโดยการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ทบทวนบทเรียนที่เรียนแล้ว ถ้าไม่เข้าใจหรือมีปัญหาควรจะถามครู หรือ คนอื่น ๆ ที่มีความรู้
2. ตั้งใจและสนใจฟังครูอธิบาย ไม่คุยหรือส่งเสียงดังซึ่งจะเป็นการรบกวนคนอื่น
3. พยายามเข้ามามีส่วนในการจัดกิจกรรม และให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาที่อยู่เสมอ
4. รู้จักแบ่งเวลาในการอ่านหนังสือ และเข้าร่วมในกิจกรรมให้พอเหมาะ ไม่ควรทุ่มเทให้กับทางใดทางหนึ่งมากเกินไป